

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2019,

**kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů,
a zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních
s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb.,
o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o bankách

Čl. I

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 156/1994 Sb., zákona č. 83/1995 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 61/1996 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 16/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 319/2001 Sb., zákona č. 126/2002 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 439/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 443/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 37/2007 Sb., zákona č. 120/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 433/2008 Sb., zákona č. 215/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 230/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 287/2009 Sb., zákona č. 156/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 41/2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 37/2012 Sb., zákona č. 254/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 227/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 135/2014 Sb., zákona č. 219/2015 Sb., zákona č. 220/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 301/2016 Sb., zákona č. 302/2016 Sb., zákona č. 368/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 371/2017 Sb. a zákona č. .../2019 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 5 písm. d) se číslo „4“ nahrazuje číslem „3“.
2. V § 5 odst. 5 větě první se slova „lze podat pouze na předepsaném formuláři, ke kterému žadatel přiloží“ nahrazují slovy „obsahuje, vedle náležitostí stanovených správním řádem,“ a věta druhá se nahrazuje větami „Žádost lze podat pouze elektronicky. Podrobnosti náležitostí žádosti, její formát a další technické náležitosti stanoví Česká národní banka vyhláškou.“.
3. V § 5a odst. 1 větě první se slova „stanovený právem Evropské unie“ zrušují.
4. V § 5a odst. 4 se text „29a,“ zrušuje a slova „až 9“ se nahrazují slovy „až 8“.
5. V § 7a odst. 1 písm. e) se slovo „jiného“ nahrazuje slovem „zvláštního“.
6. V § 7a odst. 3 se slova „a pobočka“ nahrazují slovy „nebo pobočka“ a slova „a pobočku“ se nahrazují slovy „nebo pobočku“.
7. V § 8 odst. 6 úvodní části ustanovení se slovo „Pro“ nahrazuje slovy „Aniž je dotčena povinnost člena statutárního orgánu, člena správní rady nebo člena dozorčí rady banky věnovat výkonu funkce dostatečnou časovou kapacitu, pro“.
CELEX: 32013L0036
8. V § 8 odst. 6 písmeno a) zní:
„a) skupiny podle čl. 4 odst. 1 bodu 138 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, v platném znění,“.
CELEX: 32013L0036
9. V § 8 odst. 10 se slova „osoby ve vedení a pracovníka“ nahrazují slovy „osob ve vedení“.
10. V § 8b odst. 2 se slovo „charakteru“ nahrazuje slovem „povaze“ a na konci textu odstavce se doplňují slova „v jeho celku i částech“.
11. V § 10a odst. 2 písm. c) a v § 25a odst. 3 písm. d) se slovo „zveřejnění“ nahrazuje slovem „uveřejnění“.
12. V § 11 odst. 1 větě první, § 11 odst. 2 větě první, § 11 odst. 3 větě první, § 11 odst. 8 a 9, § 12 odst. 2 větě první, § 41c odst. 3 úvodní části ustanovení větě první a v § 41cd větě první se slova „a pobočka“ nahrazují slovy „nebo pobočka“.

13. V § 12 se doplňuje odstavec 3, který zní:
„(3) Banka nebo pobočka banky z jiného než členského státu vykonává činnost s odbornou péčí; tím nejsou dotčeny povinnosti banky podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu při výkonu činnosti podle § 1 odst. 3 písm. h).“.
14. V § 12b se slovo „zveřejňuje“ nahrazuje slovem „uveřejňuje“.
15. V § 12m odst. 1, § 12r odst. 1, § 12u odst. 1 a v § 12v odst. 1 se slova „jiných právních“ nahrazují slovy „zvláštních právních“.
16. V § 12o odst. 4 větě první se slova „nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013“ zrušují a za text „čl. 92 odst. 3“ se vkládají slova „nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013“.
17. V § 12v odst. 3 písm. c) se slovo „aktivit“ nahrazuje slovem „činností“.
CELEX: 32013L0036
18. V § 12x se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.
19. V § 16 odst. 1 písm. d) se slovo „ke“ nahrazuje slovy „k rozhodnutí valné hromady o“.
20. V § 16 odst. 1 větě druhé se slova „Právní jednání a usnesení“ nahrazují slovy „Na právní jednání“ a slova „jsou neplatná“ se nahrazují slovy „se hledí, jako by nebyla přijata“.
21. V § 16 odst. 2 písm. b) se slovo „jejich“ zrušuje a na konci textu písmene se doplňují slova „navrhovaných osob přiměřeně rozsahu informací předkládaných za tyto osoby v žádosti o udělení licence“.
CELEX: 32013L0036
22. V § 16 odstavec 4 zní:

„(4) Nabýt obchodní závod banky nebo být jeho pachtýřem může pouze
- jiná banka,
  - banka se sídlem na území členského státu, která vykonává činnost na území České republiky prostřednictvím své pobočky, nebo
  - zahraníční banka vykonávající na území České republiky činnost prostřednictvím své pobočky na základě licence podle § 5.“.

23. V § 16 se doplňují odstavce 6 až 12, které znějí:

„(6) Česká národní banka neudělí předchozí souhlas podle odstavce 1 písm. a) nebo c), pokud jsou důvodné obavy, že dispozice s obchodním závodem nebo částí obchodního závodu banky, fúze nebo rozdělení banky nebo převod jmění na banku jakožto společníka povede k ohrožení finanční stability a bezpečného fungování finančního systému České republiky, zejména s ohledem na organizační předpoklady, kapitálové vybavení a další předpoklady obezřetného podnikání banky nebo pobočky zahraniční banky zúčastněné na postupu podle odstavce 1 písm. a) nebo c). Přitom zváží i dopad na stabilitu finančního systému jiného členského státu Evropské unie, a to s přihlédnutím ke skutečnostem dostupným v době jeho vydání a zejména v případech, kdy nastane mimořádná situace, která by mohla fungování finančních systémů ovlivnit.

(7) Žádost o udělení souhlasu podle odstavce 1 obsahuje, vedle náležitostí stanovených správním řádem, informace o důvodech zamýšleného postupu, způsobu jeho provedení a osobách zúčastněných na tomto postupu. Žádost lze podat pouze elektronicky. Podrobnosti náležitostí žádosti, její formát a další technické náležitosti stanoví Česká národní banka vyhláškou.

(8) Poté, co nabude právní moci rozhodnutí o udělení souhlasu podle odstavce 1 písm. a) nebo c) a alespoň 1 měsíc před nabytím účinnosti právního jednání, ke kterému byl souhlas udělen, banka uveřejní oznámení o tomto postupu na svých internetových stránkách. Vkladatelům, ve vztahu k jejichž pohledávce z vkladu se v důsledku postupu podle odstavce 1 písm. a) nebo c) změnila osoba dlužníka, banka bez zbytečného odkladu po uveřejnění tohoto oznámení poskytne toto oznámení na trvalém nosiči dat. Uveřejnění tohoto oznámení se považuje za splnění povinnosti informovat vkladatele podle § 41 s odst. 1.

(9) Oznámení podle odstavce 8 obsahuje alespoň

- a) obchodní firmu nebo název a sídlo osob zúčastněných na postupu podle odstavce 1 písm. a) nebo c),
- b) zkrácený rozsah údajů o plnění pravidel obezřetného podnikání osob uvedených v písmeni a), které se uveřejňují podle § 11a a 11b a podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího obezřetnostní požadavky; tato povinnost může být splněna i uveřejněním odkazu na místo, kde jsou tyto údaje k dispozici,
- c) informaci o sídle budoucí pobočky na území České republiky, pokud se jedná o přeměnu banky na pobočku zahraniční banky,
- d) popis postupu podle odstavce 1 písm. a) nebo c),
- e) popis vlivu postupu podle odstavce 1 písm. a) nebo c) na klienty a jejich smlouvy s bankou,
- f) informaci o příslušném orgánu dohledu po uskutečnění postupu podle odstavce 1 písm. a) nebo c),
- g) informaci o příslušném zahraničním systému pojištění vkladů po uskutečnění postupu, ke kterému byl souhlas podle odstavce 1 udělen, a
- h) poučení o právu vybrat své pohledávky z vkladů nebo je převést, pokud toto právo podle odstavce 11 nebo § 41 s odst. 2 vznikne v souvislosti s uskutečněním postupu podle odstavce 1 písm. a) nebo c), ke kterému byl souhlas udělen.

(10) Oznámení podle odstavce 8 banka zašle České národní bance. Pokud oznámení nemá předepsané náležitosti, není určité nebo srozumitelné, Česká národní banka ve lhůtě 30

dnů ode dne jeho doručení zahájí řízení o zákazu jeho uveřejnění. Oznámení lze uveřejnit až poté, co marně uplyne lhůta pro zahájení řízení o zákazu uveřejnění oznámení, nebo pokud bylo zahájeno řízení o zákazu uveřejnění oznámení a nebylo vydáno rozhodnutí o zákazu uveřejnění oznámení, až po skončení tohoto řízení.

(11) V případě, kdy v důsledku postupu podle odstavce 1 písm. a) nebo c) dochází ke změně příslušného orgánu dohledu na zahraniční orgán dohledu ve vztahu k činnosti podle § 1 odst. 1 písm. a), má vkladatel, ve vztahu k jehož pohledávce z vkladu se změnila osoba dlužníka, ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy bylo oznámení podle odstavce 8 uveřejněno na internetových stránkách banky, právo vybrat své pohledávky z vkladů nebo je převést, a to bezúplatně a bez sankce, jde-li o pohledávky z vkladů vyloučené z pojistění podle § 41c.

(12) Odstavce 8 až 11 se nepoužijí, jestliže se postupuje podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu nebo v rámci jiných opatření k ozdravení banky se souhlasem České národní banky.“

24. V § 16a odst. 1 a v § 16a odst. 2 větě první se slovo „otevřít“ nahrazuje slovem „zřídít“.
25. V § 16a odst. 2 se věta poslední nahrazuje větou „Pokud po obdržení oznámení o záměru zřídít pobočku banky nebo oprávněné finanční instituce v členském státě Česká národní banka shledá, že nebyly splněny podmínky podle § 5c až 5m, rozhodne o tom ve správním řízení ve lhůtě 3 měsíců ode dne obdržení informací podle § 5f.“.

CELEX: 32013L0036

26. V § 16a odst. 3 se slova „stanovené právem Evropské unie pro tyto případy“ zrušují.
27. V § 17 odst. 3 se text „(§ 17a odst. 1)“ zrušuje.
28. V § 17a se odstavec 1 zrušuje.

Dosavadní odstavce 2 až 12 se označují jako odstavce 1 až 11.

29. V § 17a odst. 5 se slova „podílu na hlasovacích právech plynoucích z“ nahrazují slovem „kvalifikované“, za slovo „nezapočítají“ se vkládají slova „podíly na základním kapitálu nebo“ a slova „banka nebo osoba, která má oprávnění jiného členského státu působit jako banka,“ se nahrazují slovem „instituce“.

CELEX: 32013L0036

30. V § 17a odst. 9 úvodní části ustanovení, § 17a odst. 9 písm. a) a b) a v § 17a odst. 10 úvodní části ustanovení se slova „8 nebo 9“ nahrazují slovy „7 nebo 8“.
31. V § 17a odst. 10 písm. a) se slova „8 písm. b) nebo odstavcem 9“ nahrazují slovy „7 písm. b) nebo odstavcem 8“.

32. V § 18 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Odstavec 1 tím není dotčen.“.
33. V § 19a odst. 1 se slova „podle zvláštního zákona^{5a)}“ včetně poznámky pod čarou č. 5a zrušují.
34. V § 20 odst. 3 úvodní části ustanovení se za slovo „musejí“ vkládají slova „předem oznámit svůj záměr a“.
CELEX: 32013L0036
35. V § 20 odst. 4 se věta první nahrazuje větami „Česká národní banka nejpozději do 2 pracovních dnů ode dne doručení úplné žádosti o souhlas podle odstavce 3 písemně žadateli potvrdí její přijetí; pokud je žádost neúplná, bez zbytečného odkladu vyzve žadatele k odstranění nedostatků žádosti. Česká národní banka bez zbytečného odkladu po doručení úplné žádosti uvědomí žadatele o dni, na který připadá konec běhu lhůty pro posouzení žádosti stanovené v odstavci 7.“.
CELEX: 32013L0036
36. V § 20 odst. 6 úvodní části ustanovení se slova „podaná žádost neúplná nebo trpí-li jinými vadami“ nahrazují slovy „to nezbytné pro posouzení žádosti“, za text „50.“ se vkládá slovo „pracovní“, slova „k odstranění nedostatků žádosti, popřípadě“ a slova „nezbytných pro posouzení žádosti“ se zrušují, slovo „přerušuje“ se nahrazuje slovem „staví“ a za větu druhou se vkládá věta „Stavit běh této lhůty je možné pouze jednou.“.
CELEX: 32013L0036
37. V § 20 odst. 7 větě první se slovo „přijetí“ nahrazuje slovy „doručení úplné“ a číslo „3“ se nahrazuje číslem „4“.
CELEX: 32013L0036
38. V § 20 se na konci odstavce 8 doplňuje věta „Česká národní banka žádosti nevyhoví, jestliže nejsou splněny podmínky uvedené v odstavci 9 nebo jestliže informace předložené žadatelem nejsou dostatečné pro posouzení žádosti.“.
CELEX: 32013L0036
39. V § 20 odst. 9 úvodní části ustanovení se slova „z hlediska“ nahrazují slovy „s ohledem na zajištění řádného a obezřetného vedení banky nejsou důvodné obavy z“ a slova „činnosti banky“ se nahrazují slovy „její činnosti a pokud“.
CELEX: 32013L0036
40. V § 20 odst. 9 písm. b) se za slova „osoby, které jsou“ vkládají slova „v souvislosti s nabytím kvalifikované účasti“, slova „za členy“ se nahrazují slovy „na členy“ a za slovo „výkonné“ se vkládá slovo „řídící“.
CELEX: 32013L0036

41. V § 20 odst. 9 se na začátek písmene c) vkládají slova „finanční zdraví žadatele a“ a slova „finančních zdrojů žadatele“ se nahrazují slovy „jeho finančních zdrojů“.

CELEX: 32013L0036

42. V § 20 odst. 10 se věta první zrušuje.

43. V § 20 odst. 12 se za slovo „lze“ vkládají slova „udělit pouze“ a slova „udělit i následně“ se zrušují.

44. V § 20 odst. 14 písm. a) se slovo „omezit“ nahrazuje slovem „určit“.

45. V § 20a odst. 2 větě první se slovo „jiný“ nahrazuje slovem „zvláštní“.

46. V § 20a se odstavce 3 až 5 zrušují.

Dosavadní odstavce 6 až 8 se označují jako odstavce 3 až 5.

47. V § 20a se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Banka je povinna informovat Českou národní banku o konání valné hromady nejpozději v den jejího svolání.“.

48. V § 20c odst. 1 se slova „bankovní spojení“ nahrazují slovy „číslo účtu nebo jiný jedinečný identifikátor“.

49. V § 20c odstavec 4 zní:

„(4) Odstavce 1 až 3 se použijí i na pobočku zahraniční banky a na opravné zúčtování v rámci téže banky.“.

50. V § 20d se odstavec 4 zrušuje.

51. V § 22 odstavec 3 zní:

„(3) Česká národní banka může požadavek na ověření řídicího a kontrolního systému banky podle odstavce 1 písm. b) prominout nebo omezit pouze na některé jeho součásti. Česká národní banka do 30. dubna příslušného kalendářního roku bance sdělí, že ověření řídicího a kontrolního systému banky podle odstavce 1 písm. b) promíjí nebo jakým způsobem provedení tohoto ověření omezuje. Na sdělení České národní banky o prominutí nebo omezení provedení tohoto ověření se nepoužije část druhá a třetí správního řádu.“.

52. V § 23 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Úhradu ztráty banka provede bez

zbytečného odkladu po rozhodnutí valné hromady.“.

53. V § 24 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Pro předkládání písemností podle odstavců 1 až 3 se použijí ustanovení správního řádu o jednacím jazyku přiměřeně; v případě pochybností může Česká národní banka vyžádat úředně ověřený překlad do jazyka českého i následně.“.

54. V § 25e se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) uložit, aby osoba podléhající jejímu dohledu udržovala kapitál nad minimální úroveň požadavků na kapitál podle čl. 92 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013; § 26 odst. 3 se použije obdobně.“.

CELEX: 32013L0036

55. V nadpisu části sedmé se slova „**A POKUTY**“ zrušují.

56. V § 26 odst. 1 se věta druhá zrušuje.

57. V § 26 odst. 2 písm. a) bodě 1 se slova „a požadavků na kapitálové rezervy podle tohoto zákona“ zrušují.

58. V § 26 odst. 2 písm. a) bodě 8 se text „d)“ nahrazuje slovy „a) bodě 4“.

59. V § 26ab odst. 3 se věta druhá zrušuje.

60. V § 26ba odst. 1 písm. a) se část věty za středníkem včetně středníku zrušuje.

61. V § 26bb odst. 4 větě poslední se za slovo „povahy“ vkládají slova „podle odstavce 2“.

62. V § 26bb se odstavec 5 zrušuje.

63. V § 26f se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Tuto povinnost mají dále osoby, které jsou dceřinými podniky podle čl. 4 odst. 1 bodu 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ovládající banky, zahraniční ovládající banky, finanční holdingové osoby, smíšené finanční holdingové osoby nebo smíšené holdingové osoby a které zároveň nejsou zahrnuty do dohledu na konsolidovaném základě.“.

CELEX: 32013L0036

64. V § 34 odst. 4 se slovo „nebo“ nahrazuje čárkou a na konci textu odstavce se doplňují slova „nebo jestliže došlo k závažné změně ve skutečnosti, na jejímž základě byl

souhlas udělen“.

65. § 35 zní:

„§ 35

(1) Ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí licence nesmí dotčená právnická osoba přijímat vklady a poskytovat úvěry a vykonávat další činnosti, s výjimkou těch, které jsou nezbytné k vypořádání jejich pohledávek a dluhů. Do doby, než vypořádá své pohledávky a dluhy, se dotčená právnická osoba považuje za banku podle tohoto zákona.

(2) Pravomocné rozhodnutí o odnětí licence Česká národní banka zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) O pravomocném rozhodnutí o odnětí licence informuje Česká národní banka orgán bankovního dohledu státu, ve kterém má banka pobočku.

(4) Pravomocné rozhodnutí o odnětí licence udělené pro pobočku banky z jiného než členského státu doručí Česká národní banka této pobočce a informuje o něm orgán bankovního dohledu země sídla zahraniční banky.“.

66. Za § 35 nad označení „ČÁST JEDENÁCTÁ“ se vkládá nový § 35a, který zní:

„§ 35a

(1) Rozsudek, jímž soud zrušil rozhodnutí České národní banky o odnětí licence, je vykonatelný

- a) marným uplynutím lhůty pro podání kasační stížnosti, nebo
- b) právní mocí rozhodnutí, jímž byla kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítnuta, zamítnuta nebo řízení o ní zastaveno.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, pokud byl žalobě proti rozhodnutí České národní banky o odnětí licence přiznán odkladný účinek.“.

67. V § 36 odstavec 1 zní:

„(1) Zrušuje-li se banka s likvidací, pouze Česká národní banka může podat návrh na

- a) jmenování likvidátora,
- b) odvolání likvidátora a jmenování nového likvidátora, nebo
- c) zrušení akciové společnosti, byla-li bance odňata licence.“.

68. V § 36 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Soud rozhodne o návrhu České národní banky podle odstavce 1 bez jednání a rozhodnutí vyhlásí vyvěšením jeho písemného vyhotovení bez odůvodnění na úřední desce soudu do 24 hodin od obdržení návrhu. Vyvěšením rozhodnutí nastávají právní účinky uvedené ve výroku a tím je výrok závazný pro každého; den vyhlášení se na písemném vyhotovení poznamená. Odvolání proti rozhodnutí nemá odkladný účinek.“.

Dosavadní odstavce 2 až 5 se označují jako odstavce 3 až 6.

69. V § 36a se odstavec 6 zrušuje.

Dosavadní odstavec 7 se označuje jako odstavec 6.

70. V § 36a odst. 6 písm. c) se slova „odstavců 4 až 6“ nahrazují slovy „odstavce 4 nebo 5“.

71. V § 36b se odstavec 1 zrušuje.

Dosavadní odstavce 2 až 7 se označují jako odstavce 1 až 6.

72. V § 36b odst. 1 se číslo „3“ nahrazuje číslem „4“.

73. V § 36b se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako osoba vykonávající funkci likvidátora poruší povinnost vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře.“

Dosavadní odstavce 2 až 6 se označují jako odstavce 3 až 7.

74. V § 36b odst. 7 se vkládá nové písmeno a), které zní:

„a) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2,“.

Dosavadní písmena a) a b) se označují jako písmena b) a c).

75. V § 36b odst. 7 písm. c) se slova „až 3 nebo odstavce“ nahrazují slovy „3 nebo“.

76. V § 36c odst. 1 se na konci písmene f) doplňuje slovo „nebo“.

77. V § 36c odst. 1 se na konci písmene g) slovo „nebo“ nahrazuje tečkou a písmeno h) se zrušuje.

78. V § 36c se odstavce 4 až 6 zrušují.

Dosavadní odstavce 7 až 9 se označují jako odstavce 4 až 6.

79. V § 36c se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako osoba vykonávající funkci likvidátora poruší povinnost vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře.“

Dosavadní odstavce 4 až 6 se označují jako odstavce 5 až 7.

80. V § 36c odst. 7 se vkládá nové písmeno a), které zní:

„a) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 4,“.

Dosavadní písmena a) až f) se označují jako písmena b) až g).

81. V § 36c odst. 7 písm. c) se slova „a odstavce 4“ zrušují.

82. V § 36c odst. 7 písm. d) se slova „, h), odstavce 3, odstavce 5, odstavce 6 nebo odstavce 7“ nahrazují slovy „nebo odstavce 3 nebo 5“.

83. V § 36c odst. 7 písm. f) a g) se číslo „8“ nahrazuje číslem „6“.

84. V § 36d odst. 1 úvodní část ustanovení zní:

„Finanční holdingová osoba nebo smíšená finanční holdingová osoba se dopustí přestupku tím, že“.

85. V § 36e odst. 1 písmeno c) zní:

„c) začne vykonávat činnost na území hostitelského státu v případě, kdy

1. je informována podle § 5g odst. 2 věty první orgánem dohledu domovského státu o tom, že její oznámení nebylo předáno orgánu dohledu hostitelského státu, nebo
2. neuplyne lhůta 2 měsíců podle § 5h odst. 2, pokud neobdrží informaci podle § 5h odst. 1,“.

86. V § 36e odst. 1 písm. g) se číslo „3“ nahrazuje číslem „2“.

87. V § 36e odst. 1 se na konci písmene m) slovo „nebo“ zrušuje.

88. V § 36e se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno o), které zní:

„o) nevykonává činnost s odbornou péčí podle § 12 odst. 3 nebo § 19a odst. 1.“.

89. V § 36e odst. 2 písm. m) se za text „odst.“ vkládají slova „17 nebo“.

90. V § 36e odst. 4 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) až k) se označují jako písmena a) až j).

91. V § 36e odst. 4 se za písmeno g) vkládá nové písmeno h), které zní:

„h) v rozporu s § 23 odst. 2

1. nerozhodne při schvalování účetní závěrky za příslušné období o uhrazení vykázané ztráty z vlastních zdrojů, nebo
2. neuhradí ztrátu bez zbytečného odkladu po rozhodnutí valné hromady,“.

Dosavadní písmena h) až j) se označují jako písmena i) až k).

92. V § 36e odst. 5 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) poruší povinnost zachovávat bankovní tajemství podle § 38,“.

Dosavadní písmena c) až k) se označují jako písmena d) až l).

93. V § 36e odst. 5 písm. k) se slovo „nebo“ zrušuje.

94. V § 36e se na konci odstavce 5 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno m), které zní:

„m) neinformuje klienta podle § 16 odst. 8 nebo § 41s odst. 1 nebo informuje klienta podle § 16 odst. 8, aniž by byl dodržen postup pro uveřejnění oznámení podle § 16 odst. 10.“.

95. V § 36e odst. 6 písm. c) se za text „1 písm. a)“ vkládají slova „nebo o)“.

96. V § 36h odst. 1 se na konci písmene k) slovo „nebo“ zrušuje.

97. V § 36h se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno m), které zní:

„m) nevykonává činnost s odbornou péčí podle § 12 odst. 3.“.

98. V § 36h odst. 3 písm. j) se text „§ 37 odst. 2“ nahrazuje textem „§ 38“.
99. V § 36h odst. 4 písm. c) se text „l)“ nahrazuje textem „m)“.
100. V § 36j odst. 4 se věta druhá zrušuje.
101. V § 38 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Tím není dotčena možnost podat zprávu o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, na základě jeho žádosti nebo s jeho souhlasem.“.
102. V § 38 odst. 3 úvodní části ustanovení se slova „týkajících se klienta,“ a slova „bez souhlasu klienta“ zrušují.
103. V § 38 odst. 3 písm. k) se slova „zvláštního zákona²⁷⁾“ nahrazují slovy „zákona upravujícího sdružování v politických stranách a politických hnutích“.
- Poznámka pod čarou č. 27 ve znění „²⁷⁾ Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.“ se zrušuje.
104. V § 38 odst. 3 se na konci písmene l) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena m) a n), která znějí:
- „m) Policie České republiky pro účely pátrání po hledané nebo pohřešované osobě nebo předcházení a odhalování konkrétních hrozeb v oblasti terorismu podle zákona o Policii České republiky, nebo
- n) Generální inspekce bezpečnostních sborů pro účely pátrání po hledané osobě podle zákona o Generální inspekci bezpečnostních sborů.“.
105. V § 38 odst. 7 větě první se slova „bankovní spojení“ nahrazují slovy „číslo účtu nebo jiný jedinečný identifikátor“ a slova „, tedy číslo účtu“ se zrušují.
106. V § 38 odst. 8 se slova „informovat jiné banky nebo třetí osoby nebo veřejnost o porušení smlouvy klientem, přičemž smí uvést jen název klienta“ nahrazují slovy „nejdříve 30 dnů poté uveřejnit informaci o porušení povinnosti klientem, přičemž smí uvést jen identifikační údaje klienta podle § 41c odst. 3“.
107. V § 38 se odstavec 9 zrušuje.

Dosavadní odstavce 10 až 12 se označují jako odstavce 9 až 11.

108. V § 38 odst. 9 se číslo „9“ nahrazuje číslem „8“ a číslo „12“ se nahrazuje číslem „11“.
109. V § 38 odst. 10 se věta druhá včetně poznámky pod čarou č. 10b zrušuje.
110. V § 38a odst. 1 větě první se slova „bankovním spojení“ nahrazují slovy „čísle účtu nebo jiném jedinečném identifikátoru“ a ve větě třetí se slovo „a“ nahrazuje slovem „nebo“.
111. V § 38a odst. 2 větě druhé se slova „pro účely dohledu nad finančním trhem“ zrušují a ve větě poslední se slovo „a“ nahrazuje slovem „nebo“.
112. V § 38a odst. 5 se slovo „věcných“ zrušuje.
113. V § 38b se věta druhá zrušuje.
114. V § 38e odst. 1 se na konci písmene e) čárka nahrazuje tečkou a písmeno f) se zrušuje.
115. V § 38i odst. 1 písm. c) se číslo „301“ nahrazuje číslem „312“.
CELEX: 32013L0036
116. V § 39 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:
- „(2) Pracovníci banky, členové statutárního orgánu banky, členové správní rady banky a členové dozorčí rady banky jsou povinni zachovávat mlčenlivost o údajích, které jim byly poskytnuty za účelem vyřízení vyžádání zprávy o záležitostech klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, podle § 38 odst. 3 písm. j). Tuto povinnost jsou povinni zachovávat vůči klientovi i všem dalším osobám; porušením této povinnosti není poskytnutí údajů pracovníkovi, členovi statutárního orgánu, členovi správní rady nebo členovi dozorčí rady téže banky, pokud je to nutné pro výkon jeho funkce nebo pracovní činnosti.“
- Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.
117. V § 40 odst. 6 se text „§ 27 odst. 1, § 29 odst. 3,“ zrušuje.
118. V § 41 odst. 1 se na konci textu věty druhé doplňují slova „nebo o odnětí licence“.
119. V § 41a odst. 3 se slova „a pobočka“ nahrazují slovy „nebo pobočka“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Povinnost přispívat do Fondu se na banku nebo pobočku banky z jiného než členského státu nevztahuje ode dne zániku licence podle § 7a.“
120. V § 41a odst. 5 větě druhé se slova „na činnost“ zrušují, za slovo „systému“ se vkládají

slova „spojené se správou Fondu“ a na konci textu věty se doplňují slova „ z mimořádných provozních příspěvků podle § 41c nebo z dotací nebo návratných finančních výpomocí podle § 41ch“.

121. V § 41b větě druhé se číslo „2“ nahrazuje číslem „3“.

122. V § 41c odst. 2 písmeno f) zní:

„f) obce, kraje, městské části hlavního města Prahy a obdobné zahraniční osoby, není-li dále stanoveno jinak,“.

CELEX: 32014L0049

123. V § 41c odst. 3 písm. b) se slova „u tuzemských právnických osob též“ zrušují a na konci textu písmene se doplňují slova „nebo obdobné číslo přidělované v zahraničí, bylo-li přiděleno“.

124. V § 41c se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno c), které zní:

„c) u svěřenských fondů nebo obdobných zařízení podle práva jiného státu zapisovaných do evidence podle zvláštního právního předpisu označení svěřenského fondu, identifikační číslo svěřenského fondu nebo obdobné číslo přidělované v zahraničí, bylo-li přiděleno, a identifikační údaje svěřenského správce podle písmene a) nebo b).“.

125. V § 41c odstavce 6 až 8 znějí:

„(6) Pohledávky z vkladů obce nebo kraje jsou pojištěny, pokud obci nebo kraji náleží výnosy z daní nebo podíly na nich podle zákona upravujícího rozpočtové určení daní a obec nebo kraj doloží bance nebo pobočce banky z jiného než členského státu, že výše skutečných daňových příjmů dané obce nebo kraje za období uvedené v odstavci 8 nepřesáhla částku odpovídající 500 000 EUR. Částka pro účely určení výše daňových příjmů obce nebo kraje se přepočte na českou měnu podle kurzu vyhlášeného Českou národní bankou pro poslední den kalendářního roku, ke kterému se daňové příjmy vztahují.

(7) Pohledávky z vkladů obce nebo kraje jsou pojištěny od začátku kalendářního roku, v němž mají být pohledávky z vkladů pojištěny podle odstavce 8, nebo ode dne, kdy banka vydá potvrzení podle odstavce 9 o tom, že pohledávky z vkladů obce nebo kraje splňují podmínky pro jejich pojištění, a to podle toho, který okamžik nastane později, do konce kalendářního roku, v němž mají být pojištěny podle odstavce 8. K doložení skutečných daňových příjmů po rozhodném dni podle § 41d odst. 2 se nepřihlíží.

(8) Obec nebo kraj dokládá bance nebo pobočce banky z jiného než členského státu výši svých daňových příjmů podle zákona upravujícího rozpočtové určení daní skutečnými daňovými příjmy za rok, který o 2 roky předchází roku, v němž mají být pojištěny pohledávky z vkladů dané obce nebo kraje.“

CELEX: 32014L0049

126. V § 41c odst. 9 se slova „a pobočka“ nahrazují slovy „nebo pobočka“, slova „7 územnímu samosprávnému celku“ se nahrazují slovy „8 obci nebo kraji“ a slova „územního samosprávného celku“ se nahrazují slovy „obce nebo kraje“.

127. V § 41c odst. 10 větě první se slova „a pobočka“ nahrazují slovy „nebo pobočka“ a za číslo „4“ se vkládají slova „a 5“.

128. V § 41cc odst. 3 větě druhé a v § 41cc odst. 5 větě první se slovo „a“ nahrazuje slovem „nebo“.

129. V § 41cc se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavce 5 a 6 se označují jako odstavce 4 a 5.

130. Za § 41ce se vkládají nové § 41cf až 41ch, které včetně poznámky pod čarou č. 36 znějí:

„§ 41cf

V případě rozdílu mezi výší ročního příspěvku podle § 41ca nebo mimořádného příspěvku podle § 41cc, která byla zaplacená, a výší ročního nebo mimořádného příspěvku, která měla být pro dané období správně stanovena, se ustanovení zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu upravující následky zrušení rozhodnutí o stanovení příspěvku³⁶⁾ použijí obdobně.

§ 41cg

(1) Nepostačují-li prostředky Fondu získané z výnosů z investování peněžních prostředků k úhradě nákladů Garančního systému spojených se správou Fondu, navrhne Garanční systém České národní bance celkovou výši mimořádných provozních příspěvků k úhradě těchto nákladů. Garanční systém návrh na výběr mimořádných provozních příspěvků řádně odůvodní, včetně uvedení důvodů, pro které nelze uhradit náklady Garančního systému spojené se správou Fondu z výnosů z investování peněžních prostředků.

(2) Česká národní banka na základě návrhu Garančního systému rozhodne o výběru mimořádného provozního příspěvku a stanoví výši mimořádného provozního příspěvku banky nebo pobočky banky z jiného než členského státu a termín jeho zaplacení. Výši mimořádného provozního příspěvku stanoví Česká národní banka tak, aby podíl mimořádného provozního příspěvku banky nebo pobočky banky z jiného než členského státu na celkové výši

mimořádných provozních příspěvků odpovídá podílu ročního příspěvku banky nebo pobočky banky z jiného než členského státu na celkové výši ročních příspěvků podle § 41ca odst. 2.

(3) Česká národní banka stanoví termín pro platbu mimořádného provozního příspěvku tak, aby jeho placení proběhlo ve stejném termínu jako placení ročního příspěvku, není-li vzhledem k okolnostem nezbytné stanovit jiný termín.

(4) Banka nebo pobočka banky z jiného než členského státu zaplatí mimořádný provozní příspěvek v termínu stanoveném Českou národní bankou. Podání rozkladu proti rozhodnutí, jímž se stanovuje výše mimořádného provozního příspěvku banky nebo pobočky banky z jiného než členského státu, nemá odkladný účinek.

(5) Na výběr a platbu mimořádného provozního příspěvku se § 41cd a 41ce použijí obdobně.

§ 41ch

Pokud není vzhledem k okolnostem možné získat peněžní prostředky k úhradě nákladů Garančního systému spojených se správou Fondu výběrem mimořádných provozních příspěvků podle § 41cg, může mu být na jeho žádost poskytnuta dotace nebo návratná finanční výpomoc v potřebné výši ze státního rozpočtu.

³⁶⁾ § 215a zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů.“

131. V § 41d odst. 4 se za slovo „správce“ vkládají slova „zástupce správce“.

132. V § 41d odst. 5 se za slovo „správce“ vkládají slova „zástupce správce“ a za slovo „správci“ se vkládají slova „zástupci správce“.

133. V § 41e se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Pro určení osoby oprávněné na plnění z Fondu je rozhodující stav k rozhodnému dni.“.

134. V § 41ea odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „a zároveň je tato částka“ nahrazují slovy „oprávněné osoby; připsáním částky na účet se rozumí okamžik, jímž se tato částka poprvé dostala do dispozice oprávněné osoby v důsledku platební transakce, která je“.

135. V § 41ea odst. 1 písm. b) se slovo „vypořádáním“ nahrazuje slovy „vyplacením vypořádání“.

136. V § 41ea odst. 1 písm. c) se slova „pojistným plněním“ nahrazují slovy „vyplacením pojistného plnění“.

137. V § 41ea odst. 1 písm. d) se slovo „dědictvím“ nahrazuje slovy „vyplacením vypořádání“.

dědictví“.

138. V § 41ea odst. 1 písm. f) se slova „odstupným vyplaceným“ nahrazují slovy „vyplacením odstupného“, slova „odbytným nebo odchodným vyplaceným“ se nahrazují slovy „vyplacením odbytného nebo odchodného“ a slova „odchodným vyplaceným“ se nahrazují slovy „vyplacením odchodného“.

139. V § 41ea odst. 1 písm. g) se slova „pojistným plněním“ nahrazují slovy „vyplacením pojistného plnění“.

140. V § 41ea odst. 1 písmeno j) zní:

„j) vyplacením peněžité pomoci oběti trestného činu, pokud bylo doloženo rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti nebo obdobným zahraničním potvrzením.“.

141. V § 41ea se na konci odstavce 2 doplňuje věta „To neplatí, je-li možnost nakládat s touto částkou vyloučena smluvně.“.

142. V § 41ea se doplňují odstavce 3 a 4, které znějí:

„(3) Pokud je pohledávka z vkladu částkou předanou do notářské úschovy podle notářského řádu nebo jde o peníze přijaté advokátem do správy podle zákona o advokacii a vkladatel, oprávněná osoba, její zákonný zástupce nebo opatrovník nejsou v den připsání částky podle odstavce 1 na účet oprávnění s touto částkou nakládat podle protokolu o příslušné notářské úschově nebo smlouvy o správě peněžních prostředků, lhůta podle odstavce 1 neběží do dne předcházejícího dni, kterým vkladatel, oprávněná osoba, její zákonný zástupce nebo opatrovník nabude oprávnění s touto částkou poprvé nakládat.

(4) Podmínky notářské nebo advokátní úschovy a datum, ke kterému osoba podle odstavce 2 nebo 3 nabyla oprávnění s touto částkou poprvé nakládat, musejí být Garančnímu systému doloženy spolu s žádostí podle § 41eb odst. 1.“.

143. V § 41eb odst. 2 a 3 se za slovo „ správce“ vkládají slova „ zástupce správce“.

144. V § 41eb se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Pokud oprávněná osoba v průběhu dvouměsíční lhůty k podání žádosti o zvýšenou náhradu podle odstavce 1 zemře, je prohlášena za mrtvou nebo pokud je nárok na náhradu za pohledávku z vkladu v průběhu této lhůty předmětem řízení o pozůstalosti, je rozhodným dnem pro začátek běhu lhůty podle odstavců 1, 2 a 4 a pro stanovení dne výplaty náhrady podle odstavce 4 den skončení řízení o pozůstalosti.“.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 6.

145. V § 41f se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Za pohledávku z vkladu se zvláštním režimem se nepovažuje, pokud jsou na účtu vedeném pro 2 a více spolumajitelů evidovány pouze peněžní prostředky těchto spolumajitelů.“.

146. V § 41g odst. 3 písm. c) se slova „jiného právního“ nahrazují slovy „zvláštního právního“ a na konci písmene se slovo „nebo“ zrušuje.

147. V § 41g se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) banka, bývalá banka, pobočka banky z jiného než členského státu, bývalá pobočka banky z jiného než členského státu nebo likvidátor, správce, zástupce správce nebo insolvenční správce nepředá Garančnímu systému údaje vedené podle § 41c odst. 3 z důvodu popírání existence pohledávky z vkladu bankou, bývalou bankou, pobočkou banky z jiného než členského státu, bývalou pobočkou banky z jiného než členského státu nebo likvidátorem, správcem, zástupcem správce nebo insolvenčním správcem.“.

148. V § 41g odst. 5 se slova „nebo bývalá“ nahrazují slovem „, bývalá“ a za slovo „, správce“ se vkládají slova „, zástupce správce“.

149. V § 41g odstavec 6 zní:

„(6) Pro účely výpočtu částky, která bude z Fondu vyplacena oprávněné osobě, nebude přihlíženo k přírůstkům pojištěných pohledávek z vkladů, ke kterým dojde na základě vnitrobankovního převodu mezi jednotlivými účty vedenými u téže banky nebo pobočky banky z jiného než členského státu učiněného po rozhodném dni.“.

150. V § 41h odst. 1 a v § 41h odst. 3 větě první se za číslo „4“ vkládají slova „,a 5“.

151. V § 41h odstavec 2 zní:

„(2) Garančnímu systému dnem podle odstavce 1 vzniká pohledávka vůči bance nebo pobočce banky z jiného než členského státu ve výši práv oprávněných osob na plnění z Fondu. Tato pohledávka je k okamžiku jejího vzniku splatná.“.

152. V § 41k odstavec 1 zní:

„(1) V případě, že si Garanční systém obstaral peněžní prostředky na trhu vydáním dluhových cenných papírů nebo byl Garančnímu systému poskytnut úvěr nebo návratná finanční výpomoc ze státního rozpočtu podle § 41i, Česká národní banka rozhodne o výběru mimořádných příspěvků podle § 41cc od kalendářního roku bezprostředně následujícího po kalendářním roce, ve kterém byly dluhové cenné papíry vydány nebo úvěr nebo návratná finanční výpomoc ze státního rozpočtu poskytnuty. V kalendářním roce bezprostředně následujícím po kalendářním roce, ve kterém byly závazky z dluhových cenných papírů, úvěr nebo návratná finanční výpomoc ze státního rozpočtu splaceny, rozhodne Česká národní banka o ukončení výběru mimořádných příspěvků.“.

153. V § 41o odst. 1 větě první se za slovo „ správce“ vkládají slova „ zástupce správce“.
154. V § 41o odst. 2 se text „§ 41j odst. 2“ nahrazuje textem „§ 41j“.
155. V § 41s odst. 1 větě první se slova „banky z členského státu“ nahrazují slovy „zahraníční banky“.
156. V § 41s odst. 2 se za slovo „z“ vkládá slovo „pojištěných“ a za slovo „jejich“ se vkládá slovo „pojištěné“.
157. V § 44c se odstavec 4 zrušuje.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Řízení o udělení souhlasu České národní banky osobě nebo osobě jednající ve shodě k nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti na bance nebo jejímu ovládnutí, které nebylo pravomocně skončeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 21/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Na osobu, která sama nebo jednáním ve shodě s jinou osobou nabyla nebo zvýšila kvalifikovanou účast na bance přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a v době nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti nebyla povinna získat souhlas České národní banky s nabytím nebo zvýšením této kvalifikované účasti, se ve vztahu k tomuto nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí, jako by jí tento souhlas byl udělen.
3. Likvidace banky zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.
4. Řízení o rozkladu proti rozhodnutí České národní banky o odnětí licence zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.
5. Řízení o žalobě proti rozhodnutí České národní banky o odnětí licence zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o spořitelních a úvěrních družstvech

Čl. III

Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 406/2001 Sb., zákona č. 212/2002 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 120/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 230/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 156/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 41/2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 37/2012 Sb., zákona č. 254/2012 Sb., zákona č. 227/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 135/2014 Sb., zákona č. 333/2014 Sb., zákona č. 219/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 301/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb. a zákona č. 371/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se za odstavec 7 vkládá nový odstavec 8, který zní:

„(8) Žádost o udělení souhlasu podle odstavce 7 obsahuje, vedle náležitostí stanovených správním řádem, informace o důvodech zamýšleného postupu, způsobu jeho provedení a jeho účastnících. Žádost lze podat pouze elektronicky. Podrobnosti náležitostí žádosti, její formát a další technické náležitosti stanoví Česká národní banka vyhláškou.“

Dosavadní odstavce 8 a 9 se označují jako odstavce 9 a 10.

2. V § 2a odst. 4 písm. e) se slovo „odborná“ zrušuje.
3. V § 2a se odstavec 5 zrušuje.

Dosavadní odstavce 6 a 7 se označují jako odstavce 5 a 6.

4. V § 2b odst. 1 se věta druhá zrušuje.

5. V § 2b odst. 3 úvodní části ustanovení se za slovo „musejí“ vkládají slova „oznámít svůj záměr a“.
CELEX: 32013L0036
6. V § 2b odst. 4 se věta první nahrazuje větami „Česká národní banka nejpozději do 2 pracovních dnů ode dne doručení úplné žádosti o souhlas podle odstavce 3 písemně žadateli potvrdí její přijetí; pokud je žádost neúplná, bez zbytečného odkladu vyzve žadatele k odstranění nedostatků žádosti. Česká národní banka bez zbytečného odkladu po doručení úplné žádosti uvědomí žadatele o dni, na který připadá konec běhu lhůty pro posouzení žádosti stanovené v odstavci 7.“.
CELEX: 32013L0036
7. V § 2b odst. 6 úvodní části ustanovení se slova „podaná žádost neúplná nebo trpí-li jinými vadami“ nahrazují slovy „to nezbytné pro posouzení žádosti“, za text „50.“ se vkládá slovo „pracovní“, slova „k odstranění nedostatků žádosti, popřípadě“ a slova „nezbytných pro posouzení žádosti“ se zrušují, slovo „přerušuje“ se nahrazuje slovem „staví“ a za větu druhou se vkládá věta „Stavit běh této lhůty je možné pouze jednou.“.
CELEX: 32013L0036
8. V § 2b odst. 7 větě první se slovo „přijetí“ nahrazuje slovy „doručení úplné“ a číslo „3“ se nahrazuje číslem „4“.
CELEX: 32013L0036
9. V § 2b se na konci odstavce 8 doplňuje věta „Česká národní banka žádosti nevyhoví, jestliže nejsou splněny podmínky uvedené v odstavci 9 nebo jestliže informace předložené žadatelem nejsou dostatečné pro posouzení žádosti.“.
CELEX: 32013L0036
10. V § 2b odst. 9 úvodní části ustanovení se slova „z hlediska“ nahrazují slovy „s ohledem na zajištění řádného a obezřetného vedení družstevní záložny nejsou důvodné obavy z“ a slova „činnosti družstevní záložny“ se nahrazují slovy „její činnosti a pokud“.
CELEX: 32013L0036
11. V § 2b odst. 9 písm. b) se za slova „osoby, které jsou“ vkládají slova „v souvislosti s nabytím kvalifikované účasti“, slova „za členy“ se nahrazují slovy „na členy“ a za slovo „výkonné“ se vkládá slovo „řídící“.
CELEX: 32013L0036
12. V § 2b odst. 9 se na začátek písmene c) vkládají slova „finanční zdraví žadatele a“, za slovo „nezávadnost“ se vkládá slovo „jeho“ a slovo „žadatele,“ se zrušuje.
CELEX: 32013L0036

13. V § 2b odst. 10 se věta první zrušuje.
14. V § 2b odst. 11 písm. a) se slovo „omezit“ nahrazuje slovem „určit“.
15. V § 2d odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „žádosti o udělení souhlasu ke zřízení pobočky“ nahrazují slovy „oznámení o záměru zřídit pobočku“.
16. V § 2d odst. 2 písm. f) se za slovo „výši“ vkládají slova „a složení“.
CELEX: 32013L0036
17. V § 2d odst. 3 úvodní části ustanovení se věta první zrušuje a za slovo „souhlasu“ se vkládají slova „podle odstavce 1“.
18. V § 2d odstavce 4 zní:
„(4) Pokud jsou splněny podmínky pro udělení souhlasu, Česká národní banka předá orgánu dohledu hostitelského státu údaje podle odstavce 2 do 3 měsíců ode dne jejich obdržení a sdělí tuto informaci družstevní záložně. Pokud Česká národní banka shledá, že podmínky pro udělení souhlasu nebyly splněny, rozhodne o tom ve správním řízení ve lhůtě 3 měsíců ode dne obdržení údajů podle § 2d odst. 2; údaje podle odstavce 2 orgánu dohledu hostitelského státu v takovém případě nepředá.“
CELEX: 32013L0036
19. V § 3 odst. 3 větě druhé se slova „8 věta první“ nahrazují číslem „9“.
20. V § 4 odst. 4 se věta poslední zrušuje.
21. V § 4 se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:
„(5) V případě přechodu nebo převodu družstevního podílu na člena družstevní záložny se základní členský vklad spojený s takovým podílem stává dalším členským vkladem člena družstevní záložny.“
Dosavadní odstavce 5 až 8 se označují jako odstavce 6 až 9.
22. V § 4 odst. 6 větě první se slova „a udělením předchozího souhlasu České národní banky“ zrušují a věty druhá až poslední se zrušují.
23. V § 4 odst. 7 se za větu druhou vkládá věta „Stanovy mohou určit, že každý člen má při hlasování jeden hlas bez ohledu na výši vloženého členského vkladu.“.
24. V § 4b se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Pro účely výpočtu vypořádacího podílu, majetkového vypořádání při snížení dalšího členského vkladu, podílu na zisku a podílu

na likvidačním zůstatku se za členský vklad považuje pouze splacená část členského vkladu.“.

25. V § 4c odst. 1 se věty první a druhá nahrazují větou „Výše vypořádacího podílu se vypočte podle přílohy k tomuto zákonu.“; slova „a rezervního fondu“ se nahrazují slovy „rezervního fondu a dalších fondů družstevní záložny, které se podle tohoto zákona, zvláštního právního předpisu nebo stanov nerozdělují mezi členy,“ a slovo „řádné“ se zrušuje.
26. V § 4c odst. 2 větě první se slovo „řádné“ zrušuje.
27. V § 4c odst. 3 se slova „Řádná účetní“ nahrazují slovem „Účetní“.
28. V § 5a se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Podrobnosti náležitostí žádostí o udělení souhlasu podle tohoto odstavce, jejich formát a další technické náležitosti stanoví Česká národní banka vyhláškou.“.
29. V § 7 odstavec 7 zní:

„(7) Družstevní záložna je povinna informovat Českou národní banku o návrzích personálních změn ve voleném orgánu družstevní záložny, včetně předložení podkladů nezbytných pro posouzení odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti navrhovaných osob přiměřeně rozsahu informací předkládaných za tyto osoby v žádosti o udělení povolení podle § 2a.“.

CELEX: 32013L0036

30. V § 7a odst. 2 se slovo „charakteru“ nahrazuje slovem „povaze“ a na konci textu odstavce se doplňují slova „v jeho celku i částech“.
31. V § 7aa odst. 4 úvodní části ustanovení se slovo „Pro“ nahrazuje slovy „Aniž je dotčena povinnost člena představenstva, člena kontrolní komise nebo člena úvěrové komise družstevní záložny věnovat výkonu funkce dostatečnou časovou kapacitu, pro“.

CELEX: 32013L0036

32. V § 7aa odst. 4 písmeno a) zní:
„a) skupiny podle čl. 4 odst. 1 bodu 138 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, v platném znění,“.

CELEX: 32013L0036

33. V § 7ad odst. 2 písm. c) a v § 25a odst. 3 písm. c) se slovo „zveřejnění“ nahrazuje slovem „uveřejnění“.

34. Za § 7ae se vkládá nový § 7af, který zní:

„§ 7af

(1) Družstevní záložna vykonává činnost s odbornou péčí.

(2) Pokud jde o obchody s cennými papíry a obchody s právy spojenými s cennými papíry nebo odvozenými od cenných papírů na vlastní účet nebo ze svého majetku, může je družstevní záložna provádět pouze za nejvýhodnějších podmínek pro družstevní záložnu, zejména za nejvýhodnější cenu, které je možno při vynaložení odborné péče dosáhnout; ustanovení upravující vynaložení odborné péče upravené v zákoně o bankách platí pro družstevní záložny obdobně.“.

35. V § 8al odst. 4 větě první se slova „nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013“ zrušují a za text „čl. 92 odst. 3“ se vkládají slova „nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013“.

36. V § 8as odst. 3 písm. c) se slovo „aktivit“ nahrazuje slovem „činností“.

CELEX: 32013L0036

37. V § 8au se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

38. V § 8b odstavec 2 zní:

„(2) Česká národní banka může požadavek na ověření řídicího a kontrolního systému družstevní záložny podle odstavce 1 písm. b) prominout nebo omezit pouze na některé jeho součásti. Česká národní banka do 30. dubna příslušného kalendářního roku družstevní záložně sdělí, že ověření řídicího a kontrolního systému družstevní záložny podle odstavce 1 písm. b) promíjí nebo jakým způsobem provedení tohoto ověření omezuje. Na sdělení České národní banky o prominutí nebo omezení provedení tohoto ověření se nepoužije část druhá a třetí správního řádu.“.

39. V § 9 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Úhradu ztráty provede družstevní záložna bez zbytečného odkladu po rozhodnutí členské schůze.“.

40. V § 9 odst. 3 se slova „nebo krytí ztráty“ a slova „nebo ztráta“ zrušují.

41. V § 9a se odstavec 4 zrušuje.

42. Za § 12 se vkládá nový § 12a, který zní:

„§ 12a

Družstevní záložna je povinna vést agendu každé smlouvy uzavírané s klientem takovým způsobem, aby na žádost České národní banky byla bez zbytečného odkladu schopna předložit příslušné doklady v ověřeném překladu do českého jazyka.“

43. V § 13 odst. 1 úvodní části ustanovení a v § 13 odst. 2 se slovo „může“ zrušuje a slovo „rozhodnout“ se nahrazuje slovem „rozhodne“.

44. V § 13 odstavec 3 zní:

„(3) Soud dále na návrh České národní banky rozhodne o zrušení družstevní záložny a její likvidaci také tehdy, bylo-li družstevní záložně odňato povolení.“

45. V § 13 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který zní:

„(6) Žádost o udělení souhlasu podle odstavců 4 a 5 obsahuje, vedle náležitostí stanovených správním řádem, informace o důvodech zamýšleného postupu, způsobu jeho provedení a jeho účastnících. Žádost lze podat pouze elektronicky. Podrobnosti náležitostí žádosti, její formát a další technické náležitosti stanoví Česká národní banka vyhláškou.“

Dosavadní odstavce 6 až 9 se označují jako odstavce 7 až 10.

46. V § 13 odst. 7 větě druhé se slova „podle § 2a odst. 5“ zrušují.

47. V § 13 odstavec 8 zní:

„(8) Soud rozhodne o návrhu České národní banky podle odstavců 2, 3 a 7 bez jednání a rozhodnutí vyhlásí vyvěšením jeho písemného vyhotovení bez odůvodnění na úřední desce soudu do 24 hodin od obdržení návrhu. Vyvěšením rozhodnutí nastávají právní účinky uvedené ve výroku a tím je výrok závazný pro každého; den vyhlášení se na písemném vyhotovení poznamená. Odvolání proti rozhodnutí nemá odkladný účinek.“

48. V § 13b odst. 1 se slova „bankovní spojení“ nahrazují slovy „číslo účtu nebo jiný jedinečný identifikátor“.

49. V § 13b se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahují i na opravné zúčtování v rámci téže družstevní záložny.“

50. V § 14 větě druhé se za slova „k systému pojištění pohledávek z vkladů“ vkládají slova „, ustanovení upravující povinnost banky informovat vkladatele o fúzi nebo rozdělení banky, přeměně banky na pobočku banky z členského státu, převodu jmění na banku jakožto společníka nebo jiných podobných skutečnostech a oprávnění vkladatelů bez

jakékoli sankce vybrat nebo převést své pohledávky z vkladů včetně příslušných úroků v návaznosti na tuto informaci“.

51. V § 21 odst. 9 úvodní části ustanovení se číslo „5“ nahrazuje číslem „8“.
52. V § 21c se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) uložit, aby osoba podléhající jejímu dohledu udržovala kapitál nad minimální úrovní požadavků na kapitál podle čl. 92 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013; § 28 odst. 3 se použije obdobně.“.

CELEX: 32013L0036

53. V § 25a se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena m) a n), která znějí:

„m) Policie České republiky pro účely pátrání po hledané nebo pohřešované osobě nebo předcházení a odhalování konkrétních hrozeb v oblasti terorismu podle zákona o Policii České republiky, nebo

n) Generální inspekce bezpečnostních sborů pro účely pátrání po hledané osobě podle zákona o Generální inspekci bezpečnostních sborů.“.

54. V § 25b odst. 3 písm. e) se za slovo „dluží,“ vkládají slova „včetně dluhu na přírůžce k pojistnému, penále a pokutách, orgánů nemocenského pojištění ve věci řízení o přeplatku na dávkách nemocenského pojištění, regresních náhradách a dluhu na pokutách,“ a za slova „dávkách sociálního zabezpečení“ se vkládají slova „a dluhu na pokutách“.

55. V § 25b odst. 7 se věta druhá včetně poznámky pod čarou č. 23 zrušuje.

56. V § 25c se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Pracovníci a členové orgánů družstevní záložny jsou povinni zachovávat mlčenlivost o údajích, které jim byly poskytnuty za účelem vyřízení vyžádání údajů, které je družstevní záložna povinna zachovávat v tajnosti a chránit před zneužitím, podle § 25b odst. 3 písm. j). Tuto povinnost jsou povinni zachovávat vůči členovi i všem dalším osobám; porušením této povinnosti není poskytnutí údaje podle věty první pracovníkovi nebo členovi orgánu téže družstevní záložny, pokud je to nutné pro výkon jeho funkce nebo pracovní činnosti.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

57. V § 25f odst. 2 se slovo „banky“ nahrazuje slovy „družstevní záložny“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Tato povinnost platí obdobně pro osoby, které jsou

dceřinými podniky podle čl. 4 odst. 1 bodu 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ovládající úvěrové instituce, finanční holdingové osoby, smíšené finanční holdingové osoby nebo smíšené holdingové osoby a které zároveň nejsou zahrnuty do dohledu na konsolidovaném základě.“.

CELEX: 32013L0036

58. V § 27 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Pro předkládání písemností podle odstavců 1 až 3 se použijí ustanovení správního řádu o jednacím jazyku přiměřeně; v případě pochybností může Česká národní banka vyžádat úředně ověřený překlad do jazyka českého následně.“.

59. V § 27a odstavec 3 zní:

„(3) Pracovník nebo člen voleného orgánu družstevní záložny se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost zachovávat mlčenlivost podle § 25c.“.

60. V § 27a se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako osoba vykonávající funkci likvidátora poruší povinnost vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře.“.

Dosavadní odstavce 7 až 9 se označují jako odstavce 8 až 10.

61. V § 27a odst. 10 písm. b) se za číslo „6“ vkládají slova „nebo 7“.

62. V § 27a odst. 10 písm. c) se slova „b) nebo d)“ nahrazují slovy „d) nebo“ a slova „odstavce 4 nebo odstavce 7“ se nahrazují slovy „4 nebo 8“.

CELEX: 32013L0036

63. V § 27a odst. 10 písm. d) se číslo „8“ nahrazuje číslem „9“.

64. V § 27a odst. 10 písm. e) se za text „písm. a)“ vkládá text „b)“.

CELEX: 32013L0036

65. V § 27b odst. 1 písm. a) se slovo „vykonává“ nahrazuje slovem „uskuteční“.

66. V § 27b odst. 1 písm. d) se číslo „8“ nahrazuje číslem „9“.

67. V § 27b odst. 1 se písmeno f) zrušuje.

Dosavadní písmena g) až m) se označují jako písmena f) až l).

68. V § 27b se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „nebo“ a doplňuje se písmeno m), které zní:

„m) nevykonává činnost s odbornou péčí podle § 7af.“

69. V § 27b odst. 3 písmeno g) zní:

„g) v rozporu s § 9 odst. 2

1. nerozhodne při schvalování účetní závěrky za příslušné období o uhrazení vykázané ztráty z vlastních zdrojů, nebo
2. neuhradí ztrátu bez zbytečného odkladu po rozhodnutí členské schůze,“.

70. V § 27b odst. 3 se za písmeno j) vkládá nové písmeno k), které zní:

„k) nepodá zprávu o údajích, které je povinna zachovávat v tajnosti a chránit před zneužitím, subjektům uvedeným v § 25b odst. 3, 4 nebo 6,“.

Dosavadní písmena k) a l) se označují jako písmena l) a m).

71. V § 27b se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena n) a o), která znějí:

„n) nevede agendu každé smlouvy uzavírané s klientem podle § 12a, nebo

o) v rozporu s § 12 nezavede účinný postup pro vyřizování stížností klientů nebo o tomto postupu neinformuje.“.

72. V § 27b odst. 4 písm. a) se text „m)“ nahrazuje textem „n)“.

73. V § 27b odst. 4 písm. b) se slova „a odst. 3 písm. a) nebo c)“ nahrazují slovy „nebo odstavce 3 písm. a), c) nebo o)“.

74. V § 27b odst. 4 písm. c) se slova „až n) nebo podle“ nahrazují slovy „e), f), g), h), i), j), k), l) nebo m) nebo“ a slova „nebo l)“ se nahrazují slovy „l) nebo m)“.

75. V § 27c odst. 1 písm. e) se slovo „informační“ nahrazuje slovem „oznamovací“ a text „§ 2c odst. 3“ se nahrazuje textem „§ 2b odst. 12“.

76. V § 27c se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako osoba vykonávající funkci likvidátora poruší povinnost vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře.“

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 5 a 6.

77. V § 27c odst. 6 písm. a) se za číslo „4“ vkládají slova „nebo 5“.
78. V § 27c odst. 6 písm. c) se text „a)“ nahrazuje textem „b)“.
CELEX: 32013L0036
79. V § 27c odst. 6 písm. d), e) a f) se slova „b) až“ nahrazují slovy „a), c), d) nebo“.
CELEX: 32013L0036
80. V § 27d odst. 1 úvodní část ustanovení zní:

„Finanční holdingová osoba nebo smíšená finanční holdingová osoba se dopustí přestupku tím, že“.
81. V § 27ea odst. 4 se věta druhá zrušuje.
82. V § 28 odst. 1 se věta druhá zrušuje.
83. V § 28 odst. 2 písm. a) bodě 1 se slova „a požadavků na kapitálové rezervy podle tohoto zákona“ zrušují.
84. V § 28aa odst. 3 se věta druhá zrušuje.
85. V § 28g odst. 2 písm. b) se slova „, q) nebo § 27c odst. 1 písm. e)“ nahrazují slovy „nebo q)“.
86. V § 28g se na konci textu odstavce 8 doplňují slova „nebo jestliže došlo k závažné změně ve skutečnosti, na jejímž základě byl souhlas udělen“.
87. V § 28h se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) O pravomocném rozhodnutí o odnětí povolení informuje Česká národní banka orgán dohledu členského státu, v němž má družstevní záložna pobočku.“.

88. Za § 28h se vkládá nový § 28ha, který zní:

„§ 28ha

(1) Rozsudek, jímž soud zrušil rozhodnutí České národní banky o odnětí povolení podle § 28g, je vykonatelný

- a) marným uplynutím lhůty pro podání kasační stížnosti, nebo
- b) právní mocí rozhodnutí, jímž byla kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítnuta, zamítnuta nebo řízení o ní zastaveno.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, pokud byl žalobě proti rozhodnutí České národní banky o odnětí povolení podle § 28g přiznán odkladný účinek.“

89. V § 32d se odstavec 4 zrušuje.

90. Doplnuje se příloha, která zní:

„Příloha k zákonu č. 87/1995 Sb.

Výpočet výše vypořádacího podílu

Výpočet výše vypořádacího podílu se provede podle tohoto vzorce:

$$\frac{A}{B1 + B2 + B3} \times (C1 - C2 - C3 - C4 + C5 + C6)$$

kde:

- A představuje členský vklad osoby v Kč, které v daném účetním období zaniklo členství v družstevní záložně, popřípadě snížení dalšího členského vkladu člena v daném účetním období,
- B1 představuje souhrn členských vkladů v Kč všech členů družstevní záložny k poslednímu dni daného účetního období,
- B2 představuje souhrn snížení dalších členských vkladů v Kč v družstevní záložně, k nimž došlo v průběhu daného účetního období,
- B3 představuje souhrn členských vkladů v Kč osob, kterým v daném účetním období zaniklo členství v družstevní záložně,
- C1 představuje vlastní kapitál družstevní záložny v Kč,
- C2 představuje rizikový fond družstevní záložny v Kč,
- C3 představuje rezervní fond družstevní záložny v Kč,
- C4 představuje další fondy družstevní záložny v Kč, které se podle tohoto zákona, zvláštního právního předpisu nebo stanov nerozdělují mezi členy,
- C5 představuje souhrn snížení dalších členských vkladů v Kč, k nimž došlo v průběhu daného účetního období v družstevní záložně, a vlastní kapitál byl již o snížení členských vkladů upraven,

C6 představuje souhrn členských vkladů osob v KČ, kterým v daném účetním období zaniklo členství v družstevní záložně, a vlastní kapitál byl již o tyto členské vklady upraven.“

Čl. IV

Přechodná ustanovení

1. Řízení o udělení souhlasu České národní banky osobě nebo osobě jednající ve shodě k nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti na družstevní záložně nebo jejímu ovládnutí, které nebylo pravomocně skončeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 87/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Na osobu, která sama nebo jednáním ve shodě s jinou osobou nabyla nebo zvýšila kvalifikovanou účast na družstevní záložně přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a v době nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti nebyla povinna získat souhlas České národní banky s nabytím nebo zvýšením této kvalifikované účasti, se ve vztahu k tomuto nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí, jako by jí tento souhlas byl udělen.
3. Výše vypořádacího podílu člena družstevní záložny, kterému zaniklo členství po nabytí účinnosti tohoto zákona, avšak účetní období, v němž členství zaniklo, započalo před nabytím účinnosti tohoto zákona, se vypočte podle § 4c odst. 1 zákona č. 87/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
4. Likvidace družstevní záložny zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.
5. Řízení o žalobě proti rozhodnutí České národní banky o odnětí povolení působit jako družstevní záložna zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů

A. OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Návrhem zákona se novelizuje zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“), a zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spořitelních a úvěrních družstvech“).

Návrh zákona provádí některé věcné změny. K nejdůležitějším patří zejména posílení ochrany klientů bank v případech, kdy dochází k přeměnám či jakékoliv dispozici s obchodním závodem banky nebo jeho částí a řešení některých komplikací v rámci procesu soudního přezkumu odnětí bankovní licence či povolení k činnosti družstevní záložny, ve formě odkladu vykonatelnosti rozsudku správního soudu, pokud proti němu podala Česká národní banka kasační stížnost. Nově je také upravena možnost financování provozních nákladů Garančního systému finančního trhu souvisejících se správou Fondu pojištění vkladů výběrem mimořádných provozních příspěvků od tržních subjektů. Navrhovaná právní úprava dále snižuje administrativní zátěž tržních subjektů zrušením povinnosti bank předkládat orgánu dohledu výpis všech akcionářů a správců z emise akcií banky před konáním valné hromady a zjednodušením postupu v případě zúžení nebo prominutí požadavku orgánu dohledu na ověření řídicího a kontrolního systému. Zjednodušují se rovněž pravidla oznamovací procedury v případě přeshraničního pohybu úvěrových institucí. Významnou pozitivní změnu představuje i zpřesnění způsobu výpočtu vypořádacího podílu na majetku družstevní záložny a vyjasnění právní úpravy v situaci, kdy dochází k přechodu nebo převodu družstevního podílu na stávajícího člena družstevní záložny.

Návrh zákona dále provádí změny technického charakteru v podobě zpřesnění znění některých ustanovení prováděnému převážně v reakci na poznatky a zkušenosti z dohledové praxe a fungování českého systému pojištění vkladů. Současně se navrhovanou právní úpravou zpřesňuje, resp. doplňuje transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES, v platném znění (dále také „směrnice CRD“) v návaznosti na vyhodnocení implementace směrnice Evropskou komisí. Návrh také ruší ustanovení, která pozbyla významu po přijetí zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, popř. se stala obsoletní z jiných

důvodů a uvádí obě právní normy do souladu s novou evropskou legislativou upravující ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volný pohyb těchto údajů.

Mezi hlavní navrhované změny patří:

- Rozšíření informační povinnosti banky ohledně přeměny nebo jakékoliv dispozice s obchodním závodem banky nebo jeho částí. Tato změna zajistí, že klienti banky budou mít dostatek informací ohledně přeměny nebo jakékoliv dispozice s obchodním závodem banky nebo jeho částí, aby mohli tuto změnu posoudit a v mezích svých zákonných a smluvních práv adekvátně reagovat.
- Zakotvení práva vkladatelů vybrat nebo převést své nepojištěné pohledávky z vkladů, a to bezúplatně a bez sankce v případě, kdy v důsledku dispozice s obchodním závodem banky nebo jeho částí, fúze nebo rozdělení banky dochází ke změně příslušného orgánu dohledu nad bankou.
- Zakotvení speciální úpravy vůči soudnímu řádu správnímu v podobě odkladu vykonatelnosti rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, kterým by bylo zrušeno rozhodnutí ČNB o odnětí licence/povolení úvěrové instituci až do okamžiku marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti.
- Vypuštění ustanovení týkajícího se povinnosti bank předkládat ČNB výpis všech akcionářů a správců z emise akcií banky před konáním valné hromady. Příslušné potřebné kompetence ČNB zůstávají dostatečně zachovány. V souvislosti s tím se také ruší úprava příslušného přestupku.
- Zjednodušení postupu v případě zúžení nebo prominutí požadavku ČNB na ověření řídicího a kontrolního systému banky a družstevní záložny, čímž dochází ke snížení administrativní zátěže jak pro ČNB, tak pro dotčené úvěrové instituce.
- Zrušení dosavadní povinnosti ČNB doručovat rozhodnutí o odnětí licence statutárnímu orgánu banky a povinnost zveřejnit rozhodnutí v Obchodním věstníku. Snižuje se tak administrativní zátěž pro ČNB a nejistota ohledně doby, kdy nabude rozhodnutí právní moci.
- Zjednodušení úpravy jmenování likvidátora po zrušení banky a její sjednocení s úpravou pro družstevní záložny. Navrhovaná úprava vyjasňuje postup a zkracuje reálnou dobu pro jmenování likvidátora, čímž se také výrazně zkracuje doba, po kterou likvidátor nevykonává svou činnost, resp. od kdy začne vykonávat svou činnost.
- Zakotvení přestupku k povinnosti likvidátora banky nebo družstevní záložny jednat při výkonu své funkce s péčí řádného hospodáře tak, aby případné porušení povinnosti zakládalo odpovědnost likvidátora v rovině veřejného práva a dohledový orgán měl účinný nástroj při výkonu dohledových pravomocí.
- Sjednocení lhůty pro úhradu ztráty tak, aby byla pro všechny úvěrové instituce stejná a současně byla v souladu s právní úpravou zákona o obchodních korporacích.

- Stanovení explicitní povinnosti bankám a družstevním záložnám řídit se pravidly pro použití jazyka ve správním řízení také při předávání informací ČNB mimo správní řízení, tj. povinnost předkládat pro potřeby dohledu podklady v českém či slovenském jazyce, popř. i v jiných jazycích.
- Zjednodušení přeshraničního podnikání úvěrových institucí spočívající v tom, že ČNB již nebude zahajovat správní řízení v případě, že úvěrová instituce splňuje zákonné podmínky, ale pouze tehdy, když shledá, že podmínky pro podnikání v jiném členském státě splněny nejsou, čímž dává dotčenému subjektu záruku procesních práv včetně přezkumu rozhodnutí.
- Vyjasnění režimu bankovního tajemství ve vztahu k záležitostem, které se netýkají klientů, kdy bylo vhodné explicitně stanovit, že průlomy do bankovního tajemství se vztahují na všechny bankovní obchody. Dosavadní znění zákona bylo možné při doslovném výkladu paradoxně vyložit tak, že informace týkající se vlastních obchodů banky, kde banka vůči nikomu není vázána fiduciární povinností, by byly chráněny více než informace o vztazích s klienty.
- Rozšíření seznamu důvodů k prolomení bankovního tajemství, resp. povinnosti mlčenlivosti u všech úvěrových institucí, a to s ohledem na příslušná ustanovení v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a v zákoně č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů (dále jen „GIBS“), která taková prolomení v přesně specifikovaných případech umožňují. Vzhledem k tomu, že úprava pouze zohledňuje průlomy do bankovního tajemství již obsažené v zákoně o Policii ČR a také v zákoně o GIBS, které umožňují Policii ČR, resp. GIBS vyžádat si od banky výpis o době a místě použití elektronického platebního prostředku, nemění úprava nynější faktický legislativní stav.
- Pracovníkům bank a družstevních záložen je návrhem uložena mlčenlivost ohledně údajů poskytnutých v rámci vyžadování zpráv zpravodajskými službami, a to i vůči klientovi banky, čímž se tato povinnost staví najisto. Výjimkou z této mlčenlivosti bude, podobně jako v případě utajovaných informací, nutnost sdělit tyto údaje v rámci výkonu funkce nebo pracovní činnosti pracovníka a člena orgánu banky nebo družstevní záložny.
- Rozšíření přístupu ČNB do jí vedeného Centrálního registru úvěrů tak, aby mohla využívat informace z registru i pro plnění svých dalších úkolů v oblasti makroobezřetnostní politiky a v oblasti řešení krize na finančním trhu.
- Úprava pravidel pro vydávání opatření obecné povahy ČNB v souladu s čl. 458 nařízení CRR.
- Upřesnění způsobu výpočtu vypořádacího podílu na majetku záložny a stanovení, že se při výpočtu vypořádacího podílu a i pro další účely za členský vklad považuje pouze splacená část členského vkladu.
- Přiznání odkladného účinku k podanému rozkladu proti rozhodnutí o odnětí licence banky. Navrhovaná změna reflektuje skutečnost, že v případě odnětí licence je třeba zabezpečit

postup, který sníží riziko nevratných procesů, které mohou komplikovat řádné vypořádání pohledávek a dluhů po právní moci rozhodnutí.

- Vyjasnění právní úpravy v situaci, kdy dochází k přechodu nebo převodu družstevního podílu na stávajícího člena družstevní záložny; členský vklad z takového družstevního podílu se stává dalším členským vkladem stávajícího člena družstevní záložny.
- Zmocnění ČNB k vydání vyhlášky o náležitostech žádostí u přeměn družstevních záložen na banku.
- Vypuštění předchozího souhlasu ČNB, který je předpokladem pro to, aby člen družstevní záložny nabyl kvalifikovanou účast na družstevní záložně nebo zvýšil svou kvalifikovanou účast.
- Zakotvení nové povinnosti pro družstevní záložny vést agendu každé smlouvy uzavírané s klientem tak, aby družstevní záložna byla schopna ČNB na její žádost předložit příslušné doklady v ověřeném překladu do českého jazyka.
- Uplatnění stejných pravidel prokazování odborné péče při obchodech družstevní záložny s cennými papíry na vlastní účet, jako je tomu u bank.
- Zavedení možnosti financování provozních nákladů Garančního systému finančního trhu (dále jen „GSFT“) v návaznosti na správu Fondu pojištění vkladů výběrem mimořádných provozních příspěvků úvěrových institucí či z dotace nebo návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu v případě mimořádné situace na finančním trhu.
- Zpřesnění znění některých ustanovení upravujících systém pojištění pohledávek z vkladů v reakci na zkušenosti a poznatky z praktického fungování systému pojištění vkladů.
- Zrušení některých neaktuálních ustanovení v návaznosti na přijetí zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu či ustanovení, která se stala obsoletní z jiných důvodů.
- Zpřesnění resp. doplnění transpozice směrnice CRD v návaznosti na vyhodnocení implementace směrnice Evropskou komisí.
- Legislativně technické úpravy textu zákona v návaznosti na novou evropskou legislativu upravující ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volný pohyb těchto údajů (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů); dále jen „GDPR“) a na ni navazující národní legislativu (zákon o zpracování osobních údajů).
- Úprava ustanovení týkající se kvalifikovaných účastí v souladu s evropskou legislativou a ostatními sektorovými zákony.
- Úprava běhu lhůty v rámci správního řízení k žádosti o schválení kvalifikované účasti tak,

aby se běh lhůty nepřerušoval, ale stavěl se.

- Oprava imperfektních ustanovení doplněním sankce za porušení pravidel obsažených v předmětných ustanoveních.

2. Zhodnocení souladu návrhu zákona s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky, jak jej vymezuje čl. 112 Ústavy České republiky. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a jeho obsah neporušuje ústavní principy rovnosti v právech a zákazu retroaktivity.

Návrh zvolené úpravy respektuje ústavní principy Listiny základních práv a svobod.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s požadavkem na zachování obecnosti zákonné úpravy, kdy definičním znakem pojmu zákon či právní předpis je jeho obecnost, přičemž důvody setrvání na požadavku všeobecnosti právního předpisu jsou dělba moci, rovnost a právo na vlastního, nezávislého soudce - dále viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 40/02 ze dne 11. 6. 2003; N 88/30 SbNU 327; 199/2003 Sb., nálezy sp. zn. Pl. ÚS 24/04 ze dne 28. 6. 2005; N 130/37 SbNU 641; 327/2005 Sb. nebo nálezy sp. zn. Pl. ÚS 36/05 ze dne 16. 1. 2007; N 8/44 SbNU 83; 57/2007 Sb.

Návrh zvolené úpravy se dotýká práva na soudní a jinou právní ochranu stanovenou v článku 36 Listiny základních práv a svobod, konkrétně pak jeho druhého odstavce. Soudní ochrana je v předmětném případě dotčena

I. odchylkou od obecné právní úpravy, kdy při zrušení úvěrové instituce dochází k derogaci suspenzivního účinku odvolání proti rozhodnutí soudu o zrušení úvěrové instituce a jmenování likvidátora poté, co je úvěrové instituci odňato rozhodnutím České národní banky povolení k činnosti;

II. odchylkou od obecné právní úpravy, kdy se nově váže vykonatelnost rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, kterým by bylo zrušeno rozhodnutí České národní banky o odnětí povolení k činnosti úvěrové instituce, až na okamžik marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti.

Listina základních práv a svobod v případě čl. 36 odst. 2 přímo nevyjmenovává, jaké účely lze sledovat při omezení předmětného práva, nýbrž se pouze omezuje na zapovězení úplného vyloučení přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. K tomu však návrhem zvolenou úpravou nedochází. Zaváděná omezení předmětného práva na soudní ochranu způsobují toliko omezení procesních práv subjektů, přičemž však sama možnost obrátit se na soud, ani výsledek příslušného soudního přezkumu zůstává neovlivněn. Ústavní soud přitom ve své judikатурní činnosti při explicitním neuvedení účelů pro omezení práva Listinou připouští i jiné principy a hodnoty, avšak vždy se musí jednat o principy, jež jsou chráněné ústavním pořádkem per se. Omezení procesních práv subjektů na cestě k výsledku práva na soudní ochranu tudíž nezpůsobuje denegatio iustitiae, přičemž účel ochrany práva vlastnit majetek podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod v podobě ochrany majetku vkladatelů úvěrových institucí, naplňuje vyslovenou maximu Ústavního soudu na podmínku omezení jednoho z práv Listiny pouze ve prospěch jiného práva

chráněného Listinou.

Konkrétní posouzení ústavní konformity a test proporcionality k bodu I.:

(a) vyloučení odkladného účinku je potřebné (a nezbytné). V opačném případě hrozí, že instituce, které byla odňata licence, nebude směřovat k likvidaci, jak zákon výslovně předpokládá. Navíc by zde stále vykonával v plném rozsahu působnost stávající statutární orgán, ačkoli situace vyžaduje naopak působení likvidátora, který zajistí jak řádné plnění zákonných povinností osoby po odnětí licence, tak činnosti směřující k řádné likvidaci majetku (tj. likvidátor má mj. zabránit tomu, aby byl majetek využit jinak, např. k prodlužování činnosti banky generující další ztráty, nebo dokonce protiprávnímu vyvádění majetku do zahraničí),

(b) sledovaného účelu nelze dosáhnout jinak stejně efektivně, což je také splněno, neboť (i.) žádost České národní banky civilnímu soudu o předběžnou vykonatelnost je návrhová věc, které nemusí být vyhověno (byť se tak v praxi děje), (ii.) v praxi je takový návrh nucena Česká národní banka podávat pravidelně a je žádoucí, aby byly zajištěny účinky rozhodnutí o odejmutí licence neprodleně, (iii.) v případě přiznání odkladného účinku podaného odvolání, resp. nepřiznání předběžné vykonatelnosti k návrhu České národní banky ztrácí do značné míry smysl 24hodinová lhůta pro rozhodování soudu o návrhu České národní banky na zrušení společnosti s likvidací a jmenování likvidátora, (iv.) opatření orgánů činných v trestním řízení stran zajištění majetku k případné žádosti České národní banky nejsou z povahy věci dostatečně rychlá a způsobilá efektivně zabránit případnému vyvádění majetku osoby, které byla odňata licence, když problémem jsou prodlevy i jen v řádu hodin,

(c) proporcionalita v užším smyslu, tj. opatření je nejen potřebné (nezbytné), není k němu odpovídající alternativa (viz výše), ale je také přiměřené sledovanému účelu. Tato podmínka je také splněna, neboť v situaci, kdy jde o ochranu vkladatelů a státu, který prostřednictvím GSFT, resp. FPV vyplácí náhrady v řádech miliard korun, a vzhledem k rozsahu přezkumu civilního soudu (v zásadě jen přezkum, zda rozhodnutí o odnětí licence bylo vydáno, zda osoba likvidátora splňuje stanovené podmínky a zda návrh podala Česká národní banka), nemůže zájem osoby, které byla odňata licence, na zachování odkladného účinku odvolání proti takovému rozhodnutí civilního soudu převážit zájem vkladatelů a státu na ochraně miliardových hodnot a na tom, aby rozhodnutí České národní banky o odnětí licence neprodleně vyvolalo zákonem zamýšlené účinky. Naopak, praxe dokládá, že taková odvolání jsou ryze účelová a mají za cíl toliko odvrátit nevyhnutelné v lepším případě, v horším vytvářejí prostor pro převody majetku do zahraničí. Současně judikatura opakovaně zdůrazňuje, že před případnými excesy správního orgánu je možné domoci se náhrady škody dle zákona č. 82/1998 Sb.

Konkrétní posouzení ústavní konformity a test proporcionality k bodu II.:

(a) devolutivní stanovení vykonatelnosti rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, kterým by bylo zrušeno rozhodnutí České národní banky o odnětí povolení k činnosti úvěrové instituce, až na okamžik marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti je potřebné (a nezbytné). V opačném případě hrozí za situace, kdy krajský soud ve správním soudnictví rozhodnutí České národní banky o odnětí licence zruší a dotčené právnické osobě se podle stávající právní úpravy okamžikem doručení rozsudku vrátí, resp. obnoví odňatá licence,

vznik široké množiny obtížně řešitelných situací a značná právní nejistota s dopadem jak do právního postavení velkého množství osob (úvěrové instituce, jejího likvidátora nebo insolvenčního správce, Garančního systému finančního trhu a dalších věřitelů i České národní banky jako orgánu dohledu), tak i s dopadem na mnoha miliardové hodnoty, pokud úvěrová instituce stále ještě disponuje majetkem. Zároveň si je třeba přitom uvědomit, že úvěrové instituce, jimž byla rozhodnutím České národní banky odejmuta licence, končí v důsledku své nepříznivé finanční situace běžně v insolvenčním řízení. S ohledem na kasační princip dochází v případě doručení rozhodnutí krajského soudu, kterým bylo rozhodnutí České národní banky o odejmutí licence zrušeno, k tomu, že se takové instituci licence vrací. Podle § 6 odst. 2 insolvenčního zákona však platí, že insolvenční zákon nelze použít na finanční instituci, pokud je nositelem platné licence. Vzniká tudíž značná nejistota o statusu dotčené úvěrové instituce (bývalé banky nebo družstevní záložny) ohledně probíhajícího insolvenčního řízení. Dojde-li, byť k přechodnému obnovení licence (do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti podané Českou národní bankou), pak je otázkou, zda konkurs zaniká, či nikoli, a pokud zaniká, zda se po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu opět obnovuje, či nikoli, a případně jak. Není tedy jasné, zda může být v zahájeném konkursním řízení pokračováno, zda má rozhodnutí krajského soudu o zrušení rozhodnutí o odejmutí licence vliv na dosud provedené kroky insolvenčního správce v insolvenčním řízení a jaký apod. Rozhodování ve správním soudnictví a insolvence nejsou provázány. Jako nejvhodnější se proto jeví řešit věc cestou veřejného práva, tj. v oblasti, ve které bylo rozhodováno o odejmutí licence, a oproti standardnímu režimu soudního řízení správního svázat vykonatelnost předmětného rozhodnutí krajského soudu s osudem kasační stížnosti, jinými slovy odložit vykonatelnost předmětného rozhodnutí krajského soudu až do okamžiku marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti, a pokud byla kasační stížnost podána, tak až do okamžiku nabytí právní mocí rozhodnutí, jímž byla kasační stížnost odmítnuta, zamítnuta nebo řízení o ní zastaveno. Podání kasační stížnosti Českou národní bankou v náležitě lhůtě pak de facto odsune účinky rozhodnutí krajského soudu o zrušení rozhodnutí o odnětí licence až do okamžiku nabytí právní moci definitivního verdiktu Nejvyššího správního soudu v dané věci, nebo naopak takový účinek zcela zvrátí zrušením napadeného rozhodnutí krajského soudu. Předmětnou právní úpravou tudíž nebude odepřeno právo na soudní ochranu, nýbrž dojde pouze k omezení procesních práv v řízení,

(b) sledovaného účelu nelze dosáhnout jinak stejně efektivně, což je také splněno, neboť alternativou je pouze žádost České národní banky Nejvyššímu správnímu soudu o přiznání suspenzivního účinku podané kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o zrušení rozhodnutí České národní banky o odnětí licence. Žádost o přiznání suspenzivního účinku podané kasační stížnosti je však návrhová věc, které Nejvyšší správní soud nemusí vyhovět, a i když jí vyhová, děje se tak s časovým odstupem nejméně několika týdnů od obnovení licence. Je přitom žádoucí, aby účinky rozhodnutí o odnětí licence byly zachovány právě i během mezidobí od okamžiku rozhodnutí krajského soudu o zrušení rozhodnutí České národní banky o odnětí licence až do definitivního meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu,

(c) proporcionalita v užším smyslu, tj. opatření je nejen potřebné (nezbytné), není k němu odpovídající alternativa (viz výše), ale je také přiměřené sledovanému účelu. Tato podmínka

je také splněna,

- vzhledem k faktu, že jde o ochranu vkladatelů, respektive státu, který prostřednictvím GSFT, resp. FPV vyplácí náhrady v řádech miliard korun;

- vzhledem k faktu, že po několika letech likvidace taková úvěrová instituce již nespĺňuje elementární zákonné požadavky kladené na banky, případně na družstevní záložny (funkční řídicí a kontrolní systém, včetně funkčních a kvalifikovaných orgánů a zaměstnanců, požadavky na kapitál atd.) a i přes pro ni příznivý verdikt soudu jen sotva může mít důvěru veřejnosti, resp. potenciální klientely (stěž si lze představit vkladatele, kteří svěřili své peněžní prostředky osobě, u které probíhá soudní přezkum ohledně základního předpokladu její činnosti, tj. zda má, či nemá licenci, a není jasné, zda disponuje dostatečným kapitálem atd.). Nelze tedy ani předpokládat, že by dotčená právnická osoba byla v krátkém čase fakticky schopna obnovit své působení jako úvěrová instituce;

- a vzhledem k faktu, že předmětná úvěrová instituce by musela v mezidobí znovu investovat do budování ztracené důvěry na finančním trhu a obnovy činnosti a činit kroky k vyčíslení škody, jen aby se mohlo vzápětí ukázat, že Nejvyšší správní soud odmítl názor krajského soudu a potvrdil rozhodnutí České národní banky jako zákonné, čili by předmětná úvěrová instituce činila marné kroky k obnovení činnosti po „vrácení“ licence, či vyčíslení škody, jejíž výše i právní titul k jejímu uplatnění se může v závislosti na rozhodnutí Nejvyšším správním soudem i charakteru případných vytykávaných vad správního rozhodování České národní banky zásadně změnit;

Zájem osoby, které byla odňata licence, na zachování statusu quo ve věci okamžiku vykonatelnosti rozhodnutí krajského soudu o rozhodnutí České národní banky, jímž byla úvěrové instituci odňata licence, tudíž nemůže převážit zájem vkladatelů a státu na ochraně miliardových hodnot a na tom, aby účinky rozhodnutí České národní banky o odnětí licence zůstaly zachovány až do definitivního rozhodnutí soudu nejvyšší instance. Návrh právní úpravy přitom zachovává odpovědnost dohledového orgánu za újmu způsobenou neoprávněným odnětím licence, která není nijak dotčena, tj. zejména nárok na náhradu škody za nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup.

Navrhovanou právní úpravou nejsou diskriminovány žádné specifické skupiny adresátů právních norem, respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky.

Právní úprava je navrhována tak, aby byla v souladu se zásadami zákonnosti, legitimacy cílů a přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod. Na závěr je tedy možné uvést, že navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

3. Zhodnocení souladu návrhu zákona s mezinárodními smlouvami a slučitelnost s právními akty Evropské unie

Z právních předpisů Evropské unie ani judikatury Soudního dvora Evropské unie nevyplynou žádné specifické požadavky vztahující se k oblastem upraveným návrhem zákona.

Navrhovaná úprava představuje částečnou implementaci práva EU, konkrétně dochází k částečné úpravě transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2014/49/EU

ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů (přepracované znění) a transpozice směrnice CRD.

Právní úprava § 16 odst. 11 umožňující klientům rozhodnout se bez sankce, zda chtějí ve vztahu s bankou zůstat v případě, že dochází k dispozici s obchodním závodem nebo částí obchodního závodu banky, fúzi nebo rozdělení banky, je potřebná vzhledem k tomu, že § 41s transponující čl. 16 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2014/49/EU o systémech pojištění vkladů tuto možnost poskytuje pouze pro pojištěné vklady. Stejná logika ochrany by však měla platit i pro všechny další pohledávky klientů, tj. i pro pohledávky z nepojištěných vkladů. V podrobnostech viz vyhodnocení v rámci Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace.

Transpozice čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2014/49/EU o systémech pojištění vkladů byla provedena ustanovením § 41c odst. 2 písm. f) zákona č. 375/2015 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu a v souvislosti s úpravou systému pojištění vkladů. Předkládaný návrh zákona se v této oblasti věcně neodchyluje od platného znění, dochází pouze k upřesnění textu ustanovení tak, aby nevznikaly výkladové nejasnosti.

Návrh zákona je v souladu s právem EU, s judikaturou soudních orgánů EU a s obecnými právními zásadami práva EU, zejména se zásadou proporcionality a subsidiarity, se zásadou rovného zacházení, nediskriminace a právní jistoty.

Návrh zákona je v souladu s GDPR.

Návrh zákona dále v navrhovaném znění neobsahuje úpravu problematiky, kterou by v souladu s čl. 2 odst. 1 a 2 rozhodnutí č. 98/415/ES bylo nezbytně nutné konzultovat s Evropskou centrální bankou, a to mj. i z toho důvodu, že navrhované změny věcného charakteru nemají potenciál zásadně ovlivnit stabilitu finančních institucí a trhů. Konzultace s Evropskou centrální bankou je v tomto případě v souladu s výše uvedeným rozhodnutím pouze fakultativní, a není zde proto důvod pro konzultaci tohoto návrhu zákona.

Návrhu zákona se nad rámec výše uvedeného dotýkají následující evropské právní předpisy:

- Smlouva o fungování Evropské unie – čl. 129, 282, 123, 127 týkající se postavení ČNB jako součásti Evropského systému centrálních bank v EU,
- Protokol o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012, v platném znění
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS.

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Návrhem zvolené právní úpravy je nicméně dotčeno právo na spravedlivý proces stanovené v článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (ratifikované 18. března 1992 a publikované pod č. 209/1992 Sb.) a dále právo na účinné opravné prostředky stanovené v článku 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Uvedená práva jsou konkrétně dotčena:

- odchylkou od obecné právní úpravy, kdy při zrušení úvěrové instituce dochází k derogaci suspenzivního účinku odvolání proti rozhodnutí soudu o zrušení úvěrové instituce a jmenování likvidátora poté, co je úvěrové instituci odňato rozhodnutím České národní banky povolení k činnosti;
- odchylkou od obecné právní úpravy, kdy se nově váže vykonatelnost rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, kterým by bylo zrušeno rozhodnutí České národní banky o odnětí povolení k činnosti úvěrové instituce, až na okamžik marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti.

Předkladatel nicméně považuje omezení výše uvedených práv za proporcionálně akceptovatelné ze stejných důvodů, které jsou podrobněji rozvedeny v přechozí části důvodové zprávy, věnující se posouzení ústavní konformity.

Návrh zákona není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.).

Potenciální zásahy do oblasti lidských práv jsou v souladu s mezinárodním právem z důvodu nezbytnosti naplnění legitimních cílů návrhů zákonů a eliminaci některých nežádoucích sociálních jevů, které mohou být spojeny s nedostatečnou regulací v právních řádech členských států. Tím je podle názoru předkladatele naplněn právní základ, který mezinárodní právo stanoví pro zásahy do těchto práv.

4. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

Navrhované úpravy nepřinášejí významné dopady na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Rovněž se nepředpokládá významný negativní hospodářský a finanční dopad na podnikatelské prostředí v České republice. V podrobnostech viz Závěrečná zpráva RIA.

5. Zhodnocení současného stavu ve vztahu k rovnosti mužů a žen, dopad na životní prostředí a sociální dopady navrhované právní úpravy

Navrhovaná právní úprava nemá dopad ve vztahu k rovnosti mužů a žen, dopad na životní prostředí a nepředpokládají se ani sociální dopady.

6. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrhem zákona dochází rovněž k potenciálnímu zvýšení četnosti nakládání s osobními údaji o akcionářích banky. Okruh osobních údajů a jejich povaha však není dotčena stejně jako okruh osob, jež s nimi disponují.

Návrh zákona nezasahuje do ochrany soukromí či osobních údajů. Návrh zákona žádným

způsobem nemění dosavadní praxi v této oblasti. Návrh zákona není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.) a GDPR.

7. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava byla posuzována v souladu se schválenou vládní metodikou na hodnocení korupčních rizik (CIA – Corrupt Impact Assessment), vč. jejich skrytých forem. V rámci postupu CIA zpracovatelé návrhu dospěli k závěru, že právní úprava žádným způsobem neusnadňuje korupční jednání a ani neznesnadňuje jeho odhalování.

8. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na bezpečnost ani obranu státu.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Část první (změna zákona o bankách)

K bodu 1 (§ 4 odst. 5 pís m. d))

V návaznosti na zrušení § 17a odst. 1 a souvisejícího přečíslování odstavců dochází k legislativně technické úpravě odkazu.

K bodu 2 (§ 5 odst. 5)

Upravuje se znění zmocnění k vydání vyhlášky tak, aby odpovídalo formulaci používané v podobných případech v ostatních sektorových zákonech. Podrobnostmi náležitostí žádostí se v předmětném ustanovení rozumí konkrétní výčet údajů a dokladů, které jsou nezbytnou součástí žádosti, a to v návaznosti na vymezení podmínek a rámcový popis náležitostí v zákoně.

K bodu 3 (§ 5a odst. 1)

Vzhledem k tomu, že příslušná ustanovení směrnice CRD upravující princip jednotné licence jsou transponována v § 5c až 5m, slova „stanovený právem Evropské unie“ se vypouštějí pro nadbytečnost.

K bodu 4 (§ 5a odst. 4)

Dochází k vypuštění odkazu na § 29a, který dříve upravoval nucenou správu, která byla zákonem č. 375/2015 Sb. ze zákona o bankách vypuštěna. Současně dochází k úpravě odkazu v souvislosti s vypuštěním § 38 odst. 9.

K bodu 5 (§ 7a odst. 1 pís m. e))

Provádí se legislativně technická úprava za účelem uvedení textu zákona do souladu s Legislativními pravidly vlády.

K bodu 6 (§ 7a odst. 3)

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění textu zákona.

K bodu 7 (§ 8 odst. 6)

Dochází k zpřesnění ustanovení § 8 odst. 6 transponujícího čl. 91 odst. 4 a 5 směrnice CRD tak, aby bylo postaveno najisto, že možností „zvýhodněného“ počítání funkcí není dotčen obecně platný požadavek dostatečnosti časové kapacity pro výkon funkce člena orgánu banky.

K bodu 8 (§ 8 odst. 6 pís m. a))

Navrhovaná úprava zpřesňuje znění ustanovení odkazem na definici „skupiny“ uvedenou v nařízení CRR.

K bodu 9 (§ 8 odst. 10)

Zpřesňuje se znění ustanovení, pokud jde o osobu „pracovníka“, neboť v případě pobočky banky z jiného než členského státu je s ohledem na odst. 4 až 6, které stanoví požadavky výhradně na členy statutárního orgánu, členy správní rady a členy dozorčí rady banky, postačující pojem „osoby ve vedení pobočky“.

K bodu 10 (§ 8b odst. 2)

Dochází k zpřesnění znění předmětného ustanovení.

K bodu 11 (§ 10a odst. 2 písm. c) a § 25a odst. 3 písm. d))

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění textu zákona a sjednocení terminologie.

K bodu 12 (§ 11 odst. 1 až 3, 8 a 9, § 12 odst. 2, § 41c odst. 3 a § 41cd)

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění textu zákona a sjednocení terminologie.

K bodu 13 (§ 12 odst. 3)

V rámci harmonizace s jinými sektorovými zákony se v nově doplněném § 12 odst. 3 upravuje povinnost banky nebo pobočky banky z jiného než členského státu vykonávat činnost s odbornou péčí. Jedná se o povinnost banky jednat kvalifikovaně, čestně a spravedlivě a s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu svých klientů. Toto zákonné ustanovení reflektuje skutečnost, že v oblasti bankovníctví se postupem času ustálila určitá pravidla jednání, která rozumně uvažující profesionál uplatňuje při své činnosti. Tato pravidla jsou měřítkem řádného poskytování služeb a mají význam z hlediska ochrany vkladatelů i dalších zákazníků, zejména neprofesionálních. Česká národní banka v rámci posuzování odborné péče vždy přihlíží k ustálené praxi v dané oblasti činnosti a srovnává postup posuzované osoby s tím, jak by v dané situaci postupoval rozumně uvažující odborník (profesionál) postupující lege artis. Shodný požadavek odborné péče plyne v rovině soukromého práva i z § 5 občanského zákoníku a ve veřejném právu z § 19a zákona o bankách. Nejde tedy o věcně novou povinnost, nový je pouze dohled ČNB, který dosud byl s výjimkou nakládání s cennými papíry jen nepřímý, kdy nezajištění postupu s odbornou péčí mohlo představovat selhání řídicího a kontrolního systému, a bylo také podmínkou kvalifikace nekalé praxe podle zákona o ochraně spotřebitele. Zakotvením veřejnoprávní povinnosti bude orgánu dohledu umožněno zahájit kontrolu podle zákona č. 255/2012 Sb. Případné porušení povinnosti vykonávat činnost s odbornou péčí bude možné rovněž posoudit nejen jako přestupek, ale také jako nedostatek v činnosti a uložit opatření k nápravě.

Rámcově shodná úprava platí již dnes pro obchodníky s cennými papíry, investiční společnosti, pojišťovny, penzijní společnosti a další poskytovatele služeb na finančním trhu. Účelem uvedeného ustanovení je, vedle harmonizace požadavků ve srovnatelných oblastech finančního trhu, posílit touto formou ochranu vkladatelů a dalších zákazníků.

K bodu 14 (§ 12b)

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění textu zákona.

K bodu 15 (§ 12m odst. 1, § 12r odst. 1, § 12u odst. 1 a § 12v odst. 1)

Provádí se legislativně technická úprava za účelem uvedení textu zákona do souladu s Legislativními pravidly vlády.

K bodu 16 (§ 12o odst. 4)

Jedná se o opravu legislativně technické chyby v platném zákoně.

K bodu 17 (§ 12v odst. 3 písm. c))

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění transpozice čl. 131 odst. 3 písm. c) směrnice CRD.

K bodu 18 (§ 12x odst. 2)

Dochází ke zrušení předmětného ustanovení z důvodu jeho nadbytečnosti, neboť případné námitky lze podat pouze proti návrhu opatření obecné povahy, přičemž řízení o návrhu opatření obecné povahy se zde vylučuje. V tomto případě by mohlo jít pouze o podněty ke změně či zrušení vydaného opatření, což ale nevyžaduje zákonnou úpravu.

K bodu 19 (§ 16 odst. 1 písm. d))

Vyjasňuje se, ke kterému konkrétnímu právnímu jednání v souvislosti se snížením základního kapitálu banky je nezbytný souhlas, a to i v návaznosti na textaci druhé aliny předmětného ustanovení, která sankci neplatnosti příslušných právních jednání váže právě na jednání valné hromady učiněná bez předchozího souhlasu ČNB.

K bodu 20 (§ 16 odst. 1)

Provádí se úprava v návaznosti na rekodifikaci soukromého práva, když se po rekodifikaci oproti stavu před rekodifikací nově považuje usnesení valné hromady za právní jednání. Dále se zavádí fikce nepřijetí rozhodnutí v případě právních jednání učiněných valnou hromadou bez požadovaného předchozího souhlasu České národní banky. Původní textace nerespektovala zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech, podle něhož usnesení valné hromady nikdy není neplatné samo o sobě, ale až na základě rozhodnutí soudu. Rozhodnutím valné hromady je pak třeba rozumět jakékoliv rozhodnutí v působnosti nejvyššího orgánu dané banky, tj. také rozhodnutí per rollam a rozhodnutí jediného akcionáře.

K bodu 21 (§ 16 odst. 2 písm. b))

Odstraňují se nejasnosti ohledně toho, jaké doklady se předkládají při personální obměně ve statutárním orgánu, správní radě a dozorčí radě. V současné právní úpravě to není výslovně stanoveno, nicméně výkladem per analogiam lze dospět závěru, že rozsah informací uvedených o dané osobě při personální obměně by měl odpovídat rozsahu informací uváděných v žádosti o licenci, kde jsou odpovídající doklady vymezeny vyhláškou ČNB. Tento výklad je v současné době využíván i v praxi.

K bodu 22 (§ 16 odst. 4)

Provádí se legislativně technická úprava znění za účelem vypuštění závětí předmětného ustanovení. Současně se zrušuje část § 16 odst. 4 písm. c) týkající se podmínky ekvivalence ochrany systému pojištění vkladů v zemi sídla zahraniční banky z jiného než členského státu, která se předcházející novelou úpravy pojištění pohledávek z vkladů, konkrétně vložním ustanovením § 41a odst. 3 do zákona o bankách, stala obsoletní. Vzhledem k tomu, že podle § 41a odst. 3 zákona o bankách má banka a pobočka banky z jiného než členského státu povinnost účastnit se tuzemského systému pojištění pohledávek z vkladů, je nadbytečné, aby při převodu obchodního závodu zahraniční banka, na kterou je také možné obchodní závod převést, prokazovala, že systém pojištění pohledávek z vkladů, který se na vklady převáděné v rámci prodeje obchodního závodu bude vztahovat, zaručuje oprávněným osobám nejméně stejný stupeň ochrany, jaký požívaly podle zákona o bankách.

K bodu 23 (§ 16 odst. 6 až 12)

Odstavec 6

Ustanovení je legislativně technickým potvrzením kritérií pro posouzení přeměny nebo jakékoliv dispozice s obchodním závodem, které lze už dnes dovodit z úkolů ČNB při výkonu dohledu nad finančním trhem podle § 2 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance (dále jen „zákon o ČNB“). Navazuje také na závěry orgánů Evropské unie přijaté v souvislosti s tzv. jednotným dohledovým mechanismem. Jedná se o bod 44 preambule nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi¹. Zároveň ustanovení staví najisto dosavadní praxi, kdy se při přeměně posuzují zejména organizační předpoklady, kapitálové vybavení a další předpoklady obezřetného podnikání nabyvatele závodu banky nebo části závodu banky.

Co se týče výkladu ustanovení § 16 odstavce 1 písmeno a), na který odstavec 6 odkazuje, setrvává se na výkladu, který vychází z judikatury k textaci § 67a obchodního zákoníku ohledně vymezení části obchodního závodu. Obsahově se tak dřívější změnou hmotného práva výklad daného ustanovení nemění.

Odstavec 7

Zakotvuje se zmocnění pro vydání vyhlášky ČNB, která stanoví podrobnosti týkající se náležitostí žádosti o udělení předchozího souhlasu v souladu s požadavky na vymezení náležitostí žádostí právním předpisem. Podle § 37 odst. 2 správního řádu obsahuje podání náležitostí stanovené zákonem. S ohledem na možné dopady na finanční trh v souvislosti s úkony uvedenými v § 16 odst. 1 je nezbytné pro vlastní rozhodování o žádosti mít informace v dostatečné míře podrobností pro vyhodnocení dopadu takovéto transakce. Tomu je přizpůsobena textace zmocnění k vydání vyhlášky ke stanovení podrobností náležitostí žádostí, které tradičně obsahují velmi technickou dokumentaci transakcí a dalších postupů na finančním trhu. Podrobnostmi náležitostí žádostí se ve výše uvedeném smyslu rozumí konkrétní výčet údajů a dokladů (např. projekt přeměny nebo dispozice s obchodním závodem, dopady na plnění kapitálových požadavků a dalších obezřetnostních pravidel, změny v kvalifikovaných účastech, úzkém propojení a osobách ve statutárním a dozorčím orgánu), které jsou nezbytnou součástí žádosti, a to v návaznosti na vymezení podmínek a rámcový popis náležitostí v zákoně. Specifikace údajů a dokladů vyhláškou rovněž napomáhá žadatelům při podání úplné žádosti. Rámcový popis v první větě odstavce 7 je věcně převzat z úpravy v pojišťovnictví (§ 122 odst. 2 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví). Touto úpravou je zajištěno znění konzistentní se standardní úpravou v jiných sektorových zákonech.

---

¹ V bodě 44 preambule nařízení 1024/2013 se mj. uvádí, že „by měla být plně respektována odpovědnost příslušných orgánů nezúčastněných členských států tak, aby tyto orgány nadále měly dostatečné nástroje dohledu a pravomoci dohledu nad úvěrovými institucemi působícími na jejich území, a byly tak schopny plnit tyto úkoly a účinně chránit finanční stabilitu a veřejné zájmy. S cílem usnadnit příslušným orgánům plnění svých úkolů by navíc měly být vkladatelům a příslušným orgánům poskytovány včasné informace o změně právní formy dceřiných společností nebo poboček.“

Odstavec 8

Toto ustanovení zajišťuje, že vkladatelé a další klienti banky budou mít dostatek informací ohledně přeměny nebo jakékoliv dispozice s obchodním závodem nebo částí obchodního závodu banky, aby mohli tuto změnu posoudit a v mezích svých zákonných a smluvních práv adekvátně reagovat. Ustanovení ukládá, aby všichni klienti byli informováni uveřejněním příslušného oznámení na internetových stránkách banky. Vkladatelům, u jejichž pohledávek z vkladů dochází ke změně v osobě dlužníka, se v tomto ohledu přiznává silnější míra ochrany, a proto ustanovení ukládá bance informovat tyto vkladatele také poskytnutím oznámení na trvalém nosiči dat. Toto adresné informování vkladatelů by pak mělo proběhnout bez zbytečného odkladu po uveřejnění oznámení na internetových stránkách banky. V tomto případě lze předpokládat, že formulace bez zbytečného odkladu by měla znamenat adresné rozeslání v řádu hodin po uveřejnění informace na internetových stránkách banky, kdy již bude ověřeno, že primární informování v podobě uveřejnění proběhlo. Důvodem tohoto časového sledu je především fakt, že se ke dni uveřejnění oznámení váže začátek běhu lhůty pro uplatnění práva na výběr pohledávky z vkladu či její převod dle odstavce 11.

Právním jednáním, ke kterému se váže lhůta uvedená v tomto ustanovení, je potřeba rozumět ve vztahu k § 16 odst. 1 písm. c) návrh na zápis přeměny do obchodního rejstříku a okamžikem účinnosti pak samotné provedení zápisu.

Adresné informování vkladatelů pouze v případě, kdy dochází ke změně v osobě dlužníka u pohledávek z vkladů u banky, bylo zvoleno z toho důvodu, aby banka nebyla nucena adresně informovat vkladatele v případech, kdy se fakticky jedná o dispozici s obchodním závodem, která nemá dopady na pohledávky z vkladů, anebo má dopady pouze na některé pohledávky z vkladů (adresné informování by pak bylo směřováno pouze vůči takto dotčeným vkladatelům).

Pokud bude použito toto ustanovení a oznámení uveřejněno na internetových stránkách banky, je takto provedené informování považováno za splnění povinnosti informovat vkladatele podle § 41s odst. 1 s tím, že lhůta pro účely § 41s odst. 2 začíná běžet ode dne, kdy bylo oznámení uveřejněno na internetových stránkách banky podle tohoto odstavce.

Odstavec 9

Upravují se minimální náležitosti oznámení banky o připravované přeměně nebo jakékoliv dispozici s obchodním závodem nebo jeho částí.

Přeměnou na pobočku zahraniční banky je potřeba rozumět situaci, kdy v důsledku fúze, rozdělení nebo jiné dispozice s obchodním závodem banky banka, nebo její část zaniká, její jmění přechází na zahraniční banku a z dosavadního obchodního závodu banky se stane pobočka zahraniční nástupnické banky.

Co se týče bodu e), podle kterého by měl být obsahem oznámení popis vlivu dispozice s obchodním závodem banky na klienty a jejich smlouvy s bankou, mělo by být v oznámení uvedeno zejména, zda má dispozice s obchodním závodem banky nějaký vliv na platnost smluv banky s klienty, případně ujištění, že tato dispozice žádný vliv na smlouvy s klienty a jejich platnost nemá.

Informací o příslušném orgánu dohledu podle písmene f) se rozumí sdělení, zda se orgán dohledu mění a pokud ano, tak na jaký orgán dohled přechází. Obdobně informací o příslušném zahraničním systému pojištění vkladů podle písmene g) se rozumí sdělení, zda se systém pojištění vkladů mění a pokud ano, tak o jaký zahraniční systém pojištění vkladů se jedná.

Poučením vkladatelů o jejich právu vybrat své pohledávky z vkladů nebo je převést podle písmena h), pokud bude součástí oznámení, tedy pokud toto právo vyplývající z odstavce 11 nebo § 41s odst. 2 vznikne, se rozumí také (kromě informace o právu vkladatele vybrat své pohledávky z vkladů nebo je převést a o způsobu realizace tohoto práva) informace o začátku a konci běhu lhůty, ve které může vkladatel tohoto práva využít. V textu oznámení schvalovaném ČNB postačí tuto informaci vzhledem k možné nejistotě ohledně termínu, kdy bude informace uveřejněna na internetových stránkách, stanovit pouze indikativně.

Odstavec 10

Podle ustanovení musí být text oznámení před jeho použitím k informování klientů (tedy před zahájením informování klientů) posouzen ČNB. Text oznámení musí být mj. určitý a srozumitelný, což jsou pojmy běžně používané v právním řádu a aplikační praxi (např. § 45 zákona o obchodních korporacích, § 43 občanského soudního řádu, § 128 insolvenčního zákona, v předpisech, na jejichž základě vykonává dohled ČNB, např. v § 11 zákona o směnářské činnosti). Srozumitelnost je základním požadavkem zákona o ochraně spotřebitele (§ 5a, § 9, § 10, § 11 aj.). Podstatou posouzení ČNB bude, zda jsou informace dostatečně konkrétní (určité) a zda jsou psané způsobem, kterému běžný (průměrný) adresát bez obtíží porozumí. Na posouzení má ČNB lhůtu 30 dnů od podání žádosti, a pokud ČNB do 30 dnů ode dne doručení textu oznámení nezahájí správní řízení o zákazu uveřejnění oznámení, může banka oznámení uveřejnit.

Odstavec 11

Zakotvuje se oprávnění vkladatelů vybrat nebo převést své pohledávky z vkladů, a to bezúplatně a bez sankce v případě, kdy v důsledku dispozice s obchodním závodem nebo částí obchodního závodu banky, fúze nebo rozdělení banky dochází ke změně příslušného orgánu dohledu nad bankou na zahraniční orgán dohledu a současně ve vztahu k jejich pohledávce z vkladu dochází ke změně v osobě dlužníka. Ustanovení tak chrání vkladatele zejména v situaci, kdy je zahraniční orgán dohledu, na nějž dohled přechází méně důvěryhodný, než ten tuzemský a vkladatel se tak v tomto případě může rozhodnout, zda v dané instituci své pohledávky z vkladů ponechá, anebo je bezúplatně a bez sankce vybere nebo převede.

Vkladatel může své pohledávky z vkladů vybrat nebo převést ve tříměsíční lhůtě, která začíná běžet v den, kdy banka uveřejní na svých internetových stránkách oznámení podle odstavce 8.

Na převedení a výběr pohledávek z vkladů podle tohoto ustanovení mají nárok pouze ti vkladatelé, kteří mají vůči bance pohledávku z nepojištěného vkladu (jde o vklady nepodléhající pojištění vkladů podle § 41c zákona o bankách). Typicky se tak bude jednat o vklady např. územních samosprávných celků vyloučených z pojištění vkladů podle § 41c odst. 2 písm. f) a následujících ustanovení zákona o bankách.

Obdobné právo vkladatelů s pohledávkami z vkladů podléhajících pojištění vkladů se řídí zvláštní úpravou práva na akceleraci podle § 41s odst. 2 zákona o bankách, tj. neuplatní se pro ně právo podle § 16 odst. 11, ale odpovídající transpoziční právo podle § 41s.

V podrobnostech viz Závěrečná zpráva RIA.

Odstavec 12

Pravidla podle odstavce 8 až 11 se neuplatní v případě postupu podle zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, tj. typicky v rámci postupů podle ozdravného plánu nebo plánu řešení krize banky, ale v úvahu připadá i postup při odstraňování překážek řešení krize. Touto výjimkou však není dotčeno transpoziční ustanovení § 41s, podle kterého i tak části klientů – vkladatelům z pojištěných vkladů – odpovídající právo vzniká.

K bodu 24 (§ 16a odst. 1 a 2)

Dochází k zpřesnění znění použité terminologie, neboť v daném případě se jedná o realizaci práva usadit se („right of establishment“), čemuž lépe odpovídá v češtině výraz „zřídít“ než výraz „otevřít“ („establish“ vs. „open“). Zřízení pobočky navíc nemusí znamenat otevření kamenné pobočky, ale pouze zřízení trvalé infrastruktury na území jiného členského státu (např. oslovení zákazníků v podobě systematického kontaktování zprostředkovatelem, resp. zástupcem, internetové stránky v příslušném jazyce apod.). Pojem „zřídít“ používá v obdobných souvislostech zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech.

K bodu 25 (§ 16a odst. 2)

Provádí se změna snižující administrativní zátěž jak na straně účastníků řízení, tak na straně ČNB. Odstraňuje se tím nekonzistence, když podle § 5g zákona o bankách domácí orgán dohledu pouze předá oznámení hostitelskému orgánu dohledu a informuje o tom banku, resp. informuje banku o tom, že oznámení nepředal hostitelskému orgánu dohledu, avšak podle § 16a rozhoduje o tom, že jsou splněny podmínky ve správním řízení. Nově bude ČNB rozhodovat ve správním řízení pouze tehdy, pokud shledá, že podmínky podnikání podle § 5c až 5m zákona o bankách v jiném členském státě splněny nejsou a pro tento případ dává bance záruku procesních práv včetně přezkumu rozhodnutí.

K bodu 26 (§ 16a odst. 3)

Vzhledem k tomu, že příslušná ustanovení směrnice CRD upravující princip jednotné licence jsou transponována v § 5c až 5m, slova „stanovený právem Evropské unie“ se vypouštějí pro nadbytečnost.

K bodu 27 (§ 17 odst. 3)

S ohledem na zrušení § 17a odst. 1 dochází k vypuštění příslušného odkazu.

K bodu 28 (§ 17a odst. 1)

Z důvodu udržení terminologické konzistence v rámci právních předpisů v oblasti finančních trhů se zrušuje definice nepřímého podílu a v souvislosti s tím dochází k přečíslování následujících odstavců.

K bodu 29 (§ 17a odst. 5)

V souladu s článkem 27 směrnice CRD se upravuje způsob výpočtu kvalifikované účasti

na bance tím, že dochází k upřesnění započítatelných, resp. nezapočítaných aktiv.

K bodu 30 a 31 (§ 17a odst. 9 a 10)

V návaznosti na zrušení § 17a odst. 1 a přečíslování odstavců dochází k úpravě odkazů.

K bodu 32 (§ 18 odst. 2)

Upřesňuje se vztah mezi prvním a druhým odstavcem ve smyslu určení povahy odstavce 2, který je ve vztahu komplementarity k odstavci 1 (tj. aplikuje se společně s odstavcem 1, jeho znění doplňuje a není k němu ve vztahu *lex specialis*).

K bodu 33 (§ 19a odst. 1)

Vypouští se odkaz na zrušené právní předpisy a s tím související zrušení poznámky pod čarou č. 5a.

K bodu 34 (§ 20 odst. 3)

V souladu s článkem 22 odst. 1 směrnice CRD se upřesňuje, že mají-li určité osoby záměr nabýt či zvýšit kvalifikovanou účast na bance, pak musejí tento záměr předem oznámit ČNB.

K bodu 35 (§ 20 odst. 4)

V souladu s článkem 22 odst. 2 směrnice CRD se stanoví, že pokud žádost o nabytí či zvýšení kvalifikované účasti nespĺňuje veškeré předepsané náležitosti, nebo pokud k žádosti žadatel nepřiloží všechny doklady nezbytné pro posouzení žádosti, je žadatel bez zbytečného odkladu vyzván ČNB k odstranění nedostatků. Dále, oproti stávající právní úpravě, kdy zákonem stanovená lhůta pro posouzení žádosti běží ode dne prvotního podání žádosti o nabytí či zvýšení kvalifikované účasti bez ohledu na její úplnost, se nově stanovuje, že v souladu s článkem 22 odst. 2 směrnice CRD začíná lhůta pro posouzení plynout, až když je předložená žádost úplná.

K bodu 36 (§ 20 odst. 6)

Provádí se úprava v návaznosti na navázání běhu lhůty na předložení úplné žádosti. Vzhledem k tomu, že po podání úplné žádosti nemůže být žádost již z logiky věci neúplná, ani nemůže trpět jinými vadami, nahrazuje se původní textace zněním, které nepředjímá vadnost žádosti. Zároveň je třeba postavit najisto, že lhůta, jež se váže k posouzení žádosti, má být počítána v pracovních dnech a nikoliv kalendářních, jak by mohlo ze současného znění zákona vyplývat. Počítání lhůty v pracovních dnech je pak v souladu s článkem 22 odst. 3 směrnice CRD. Dále se nahrazuje pojem „přerušování lhůty“ pojmem „stavení lhůty“, který lépe odpovídá smyslu článku 22 odst. 3 směrnice CRD, jenž přesně stanoví maximální délku „přerušování“ běhu lhůty. Pokud by byla lhůta přerušena a nikoliv stavena, začala by běžet nová lhůta, a nebylo by tak možné vyhovět dikci tohoto ustanovení směrnice CRD. Vzhledem k textaci daného ustanovení směrnice CRD, podle kterého další žádost o doplnění nesmí vést k dalšímu přerušování lhůty, se dále stanoví, že stavit běh této lhůty je možné pouze jednou.

K bodu 37 (§ 20 odst. 7)

Provádí se úprava v návaznosti na navázání běhu lhůty na předložení úplné žádosti.

K bodu 38 (§ 20 odst. 8)

V souladu s článkem 23 odst. 2 směrnice CRD se zakotvují důvody, pro které ČNB nevyhoví

žádosti o nabytí kvalifikované účasti, tj. pokud nejsou splněny zákonem stanovené požadavky uvedené v odstavci 9, nebo jestliže informace předložené žadatelem nejsou dostatečné pro posouzení žádosti.

K bodu 39 až 41 (§ 20 odst. 9)

V souladu s článkem 23 odst. 1 směrnice CRD se doplňují a upřesňují podmínky pro udělení souhlasu s nabytím kvalifikované účasti, konkrétně splnění podmínky adekvátního finančního zdraví žadatele a absence negativního vlivu na zajištění řádného a obezřetného vedení banky. Současně dochází k formulačnímu zpřesnění znění ustanovení.

K bodu 42 (§ 20 odst. 10)

Dochází k vypuštění věty první, která je nadbytečná s ohledem na skutečnost, že povinnost správního orgánu vyrozumět bez zbytečného odkladu žadatele o negativním rozhodnutí vyplývá ze správního řádu (§ 71 odst. 1).

K bodu 43 (§ 20 odst. 12)

Vzhledem k tomu, že se toto ustanovení vztahuje k odstavci 11 a souhlas v tomto případě nelze udělit jinak než následně, provádí se zpřesnění textace ustanovení. Dále se pro harmonizaci s ostatními zákony finančního trhu a pro zpřesnění ustanovení zakotvuje, že souhlas podle odstavce 11 lze udělit pouze v případech zvláštního zřetele hodných.

K bodu 44 (§ 20 odst. 14 písm. a))

Slovo „omezit“ se nahrazuje slovem „určit“, protože obecná lhůta pro nabytí kvalifikované účasti není stanovena, a nelze tedy hovořit o jejím omezení.

K bodu 45 (§ 20a odst. 2)

Provádí se legislativně technická úprava za účelem uvedení textu zákona do souladu s Legislativními pravidly vlády.

K bodu 46 (§ 20a odst. 3, 4 a 5)

Zrušovaná ustanovení odst. 3, 4 a 5 v § 20a se stala nadbytečnými a představují v současné době administrativní zátěž pro ČNB i banky.

Lhůty požadované v odst. 3 k předložení výpisu banky České národní bance není možné v praxi dodržet. Nadto ČNB může ověřit správnost zápisů o pozastavení práv jen v případech, kdy sama ČNB dala příkaz centrálnímu depozitáři k tomuto zápisu, nikoli v případech, kdy zápis byl proveden na příkaz jiné osoby. S ohledem na dosavadní praxi je také skutečnost, že by došlo k zahájení řízení o pozastavení práv ze strany ČNB ve lhůtě mezi rozhodným dnem a dnem konání velmi nepravděpodobná a toto ustanovení nebylo v praxi nikdy využito. Kontrolní činnost ČNB při schvalování seznamu akcionářů je tedy omezená a v podstatě formální.

Navrhovaná změna neomezí přístup ČNB k informacím o akcionářích, neboť přístup k výpisům z emise banky s uvedením všech vlastníků je zajištěn § 20a odst. 8 (nově odst. 5). Ustanovení § 20 odst. 17 dále stanoví, že banka je povinna informovat ČNB o všech změnách, pokud jde o nabytí a zvýšení kvalifikované účasti či ovládnutí banky, a to neprodleně po zjištění rozhodných skutečností. Posuzování kvalifikovaných účastí

má dnes klíčovou roli při hodnocení, zda „vliv majitele akcií je nebo může být na újmu řádnému a obezřetnému vedení banky“ a fakticky dubluje režim posuzování seznamu akcionářů. V ustanovení § 20 odst. 18 je pak navíc zakotvena povinnost banky, jejíž akcie jsou přijaté k obchodování na regulovaném trhu, oznámit alespoň jednou ročně ČNB jména nebo názvy akcionářů držících kvalifikované účasti a výši těchto účastí.

ČNB i při absenci výše uvedených ustanovení odst. 3, 4 a 5 disponuje dostatečnými pravomocemi, které jí umožní v případě potřeby zasáhnout vůči akcionářům jednáním v rozporu s principem stability. Konkrétně se tato možnost opírá např. o ustanovení § 20a odst. 1, který upravuje pozastavení akcionářských práv. V textu zákona navíc zůstane ustanovení stávajícího odst. 6 (nově odst. 3), umožňující ČNB navrhnout, aby soud vyslovil neplatnost usnesení valné hromady, pokud je v rozporu s právními předpisy nebo stanovami. Kompetence ČNB ve vztahu k akcionářům tedy nebude dotčena. Nově vložený odst. 6 pak zajistí včasnou informovanost ČNB o plánované valné hromadě banky.

K bodu 47 (§ 20a odst. 6)

V návaznosti na vypuštění odstavců 3, 4 a 5 tohoto paragrafu se stanoví povinnost banky informovat ČNB s předstihem o konání valné hromady. Tímto je dostatečně zajištěno zachování informovanosti ČNB.

K bodu 48 (§ 20c odst. 1)

Provádí se legislativně technická úprava, kterou dochází k zpřesnění znění předmětného ustanovení a sjednocení terminologie používané napříč zákonem.

K bodu 49 (§ 20c odst. 4)

Z dosavadní právní úpravy jednoznačně nevyplývala možnost vztáhnout opravné zúčtování i na transakce prováděné v rámci jedné banky. Nová úprava toto zajišťuje.

K bodu 50 (§ 20d odst. 4)

Dochází k zrušení předmětného ustanovení z důvodu jeho nadbytečnosti, neboť případné námitky lze podat pouze proti návrhu opatření obecné povahy. V tomto případě by mohlo jít pouze o podněty ke změně či zrušení vydaného opatření, což ale nevyžaduje zákonnou úpravu.

K bodu 51 (§ 22 odst. 3)

Na základě zkušeností ČNB při výkonu dohledu se navrhuje úprava zjednodušující postup pro zúžení nebo prominutí požadavku na ověření řídicího a kontrolního systému, přičemž úprava snižuje zátěž jak pro ČNB, tak pro dotčené úvěrové instituce. V praxi ČNB většinu úvěrových institucí vyjímá z povinnosti ověření řídicího a kontrolního systému a úvěrové instituce nemají žádný zájem na tom, aby takový postup ČNB rozporovaly. Tím tedy pozbývá důvodu poskytovat lhůtu pro sdělení připomínek. Do práv úvěrových institucí se tím nezasahuje, úvěrová instituce má nadále možnost provést ověření v plném rozsahu, pokud by o to měla zájem. Pro daný postup se nepoužije část druhá a třetí správního řádu.

K bodu 52 (§ 23 odst. 2)

Touto úpravou se staví najisto, že lhůta pro úhradu ztráty pro banku je bez zbytečného

odkladu poté, co o této skutečnosti rozhodla valná hromada. V tomto případě se vychází z obecné úpravy lhůt obsažené v občanském zákoníku. Je třeba zdůraznit, že původní lhůta pro krytí ztrát v tomto ohledu není změnou fakticky zkrácena. „Bez zbytečného odkladu“ totiž může v některých případech znamenat i dobu delší než 30 dnů. Dále je třeba zdůraznit, že zaúčtováním ztráty na účet neuhrazené ztráty nedochází k úhradě ztráty. Stejně bude upravena délka lhůty pro úhradu ztráty obsažená v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech.

K bodu 53 (§ 24 odst. 4)

Platné znění zákona upravuje jazyk předkládaných dokumentů nebo poskytovaných informací v § 11 pouze ve vztahu k veřejnosti. Jedná se o informační povinnosti týkající se poskytování bankovních služeb, výplaty náhrad z GSFT a postup pro vyřizování stížností klientů. Ve vztahu k ČNB pak zákon ukládá bankám a pobočkám zahraničních bank z jiného než členského státu povinnost vést agendu smluv uzavíraných s klienty takovým způsobem, aby mohly být tyto doklady předloženy na žádost ČNB v ověřeném překladu do českého jazyka. Zákon ale nepamatuje obecně na jazyk podkladů předkládaných ČNB v rámci výkonu dohledu, které jsou pro účely dohledu nutné k prověření šetřených skutečností, zejména např. na vnitřní komunikaci, vnitřní předpisy apod. Jakkoli podle § 158 správního řádu by se měla pravidla správního řízení včetně jazyka použít obdobně i na další postupy veřejné správy, taková vazba není pro účastníky trhu snadno zjiřitelná a navíc ukládá povinnosti jen ČNB, nikoli dalším osobám. Vzhledem k tomu, že se ČNB v minulosti již potýkala s problémy při předkládání podkladů, zejména vnitřních předpisů, v cizím jazyce a k tomu, že na český bankovní trh vstupují subjekty mj. i z asijských zemí apod., je žádoucí provést úpravu, která otázku jazyka předkládaných podkladů pro účely výkonu dohledu mimo správní řízení vyjasní.

K bodu 54 a 56 (§ 25e odst. 4 písm. f) a § 26 odst. 1)

Navrhovaná změna představuje doplnění transpozice čl. 104 odst. 1 písm. a) směrnice CRD. V současnosti je uvedené ustanovení směrnice transponováno v rámci opatření k nápravě v § 26 odst. 2 písm. a) bodu 1, na základě kterého ČNB aktuálně stanovuje kapitálový požadavek v návaznosti na výsledky procesu přezkumu a vyhodnocování (§ 25c a násl.). V praxi však činí zařazení této pravomoci ČNB mezi opatření k nápravě problémy, neboť uvedené kapitálové požadavky by měly být ukládány bankám v reakci na zjištěné nedostatky v důsledku porušení právní povinnosti (§ 26 odst. 1). Nicméně stanovení kapitálového požadavku v návaznosti na výsledky procesu přezkumu a vyhodnocování ve své podstatě není opatřením k nápravě, neboť se uplatní i v případech, kdy banka ve skutečnosti potřebný kapitál má (tj. fakticky splňuje i kapitálový požadavek stanovený ČNB v návaznosti na výsledky procesu přezkumu a vyhodnocování) a nelze tak hovořit o nedostatku v činnosti, ale z důvodu předcházení jeho nežádoucímu snížení v budoucnu je na místě stanovit s ohledem na specifická rizika vyšší kapitálový požadavek, než kapitálový požadavek, který by plynul z minimálních kapitálových požadavků podle čl. 92 nařízení CRR a kapitálových rezerv podle § 12m a násl. Zřejmé je to zejména z čl. 104 odst. 2 písm. b) směrnice CRD (§ 26 odst. 3 písm. b), který ukládá orgánům dohledu uložit vyšší kapitálový požadavek v případě, kdy rizika nebo jejich prvky, kterým banka čelí, nejsou upraveny požadavky v kapitole 4 nařízení CRR. Nejde přitom o nedostatek v činnosti banky, protože na ten

se uplatní opatření podle čl. 104 odst. 2 písm. a) směrnice CRD (§ 26 odst. 2 písm. a) bod 1). Jde tedy o specifický typ „nedostatku“, který neodpovídá povaze § 26 zákona o bankách. Navíc zatímco v případě běžných nedostatků v činnosti je legitimní jejich uveřejnění (§ 26ab), opatření ČNB v podobě navýšení kapitálu v souvislosti s výsledky procesu přezkumu a vyhodnocování uveřejňovat jako opatření k nápravě není vhodné, neboť to může mít reputační dopad na banku, ačkoliv banka sama se závadného jednání nedopustila. Z výše uvedených důvodů se navrhuje zakotvit pravomoc ČNB stanovit v návaznosti na proces přezkumu a vyhodnocování kapitálový požadavek nad minimální úroveň kapitálových požadavků podle čl. 92 nařízení CRR v nově navrhovaném § 25e odst. 4 písm. f).

V souvislosti s navrhovaným doplněním transpozice čl. 104 odst. 1 písm. a) směrnice CRD do nově navrhovaného § 25e odst. 4 písm. f) dochází ke zrušení poslední věty v § 26 odst. 1.

K bodu 55 (nadpis části sedmé)

V souvislosti s novelou zákona o bankách zákonem č. 135/2014 Sb. došlo k odlišení opatření k nápravě a správních deliktů jako dvou samostatných právních kategorií. Správní delikty byly upraveny (do novelizace tohoto institutu a jeho změny na přestupky zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích), spolu s jejich imanentní částí – pokutami, v části dvanácté, a ustanovení o pokutách pak bylo z části sedmé vypuštěno. Navrhovaná úprava tedy napравuje tento legislativně technický nedostatek.

K bodu 57 (§ 26 odst. 2 písm. a) bod 1)

Dochází k úpravě znění ustanovení za účelem zpřesnění transpozice čl. 104 odst. 1 písm. a) směrnice CRD, kdy se zohledňuje skutečnost, že kombinovaná kapitálová rezerva (§ 12m) se stanovuje nad rámec požadavků podle Pilíře 1 a 2 a směrnice ji v této souvislosti neuvádí.

K bodu 58 (§ 26 odst. 2 písm. a) bod 8)

Jedná se o opravu chybného odkazu na § 8b odst. 1 písm. a) bod 4.

K bodu 59 (§ 26ab odst. 3)

S ohledem na novou evropskou legislativu upravující ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volný pohyb těchto údajů (GDPR), která mimo jiné přímo upravuje právě i dobu na kterou je možné v odůvodněných případech uveřejnit osobní údaje fyzických osob, se stalo rušené ustanovení zákona redundantním.

K bodu 60 (§ 26ba odst. 1 písm. a))

Jedná se o legislativně technickou úpravu. Je vypuštěn odkaz na § 29, který dříve upravoval nucenou správu. Nucená správa byla zákonem č. 375/2015 Sb. ze zákona o bankách vypuštěna.

K bodu 61 (§ 26bb odst. 4)

Jedná se o legislativně technickou změnu. Úpravou poslední věty § 26bb odstavce 4 se ustanovení § 26bb uvádí do souladu s příslušným ustanovením čl. 458 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013. V případě tohoto článku přímo účinného nařízení, na který je odkazováno v § 26bb odst. 3, se totiž uplatní jiná lhůta (2 roky s možností

prodloužení), než je tomu u opatření obecné povahy podle odstavce 2.

K bodu 62 (§ 26bb odst. 5)

Dochází k zrušení předmětného ustanovení z důvodu jeho nadbytečnosti, neboť případné námitky lze podat pouze proti návrhu opatření obecné povahy. V tomto případě by mohlo jít pouze o podněty ke změně či zrušení vydaného opatření, což ale nevyžaduje zákonnou úpravu.

K bodu 63 (§ 26f odst. 2)

Navrhovanou úpravou, která představuje doplnění transpozice čl. 119 odst. 3 směrnice CRD, se zavádí povinnost poskytnout orgánu dohledu informace potřebné pro výkon dohledu na konsolidovaném základě rovněž pro dceřiné podniky ovládající banky, zahraniční ovládající banky, finanční holdingové osoby nebo smíšené holdingové osoby, které nejsou zahrnuty do dohledu na konsolidovaném základě.

K bodu 64 (§ 34 odst. 4)

Jedná se o úpravu směřující ke zkvalitnění textu zákona po vzoru obdobného ustanovení § 145 odst. 7 zákona o podnikání na kapitálovém trhu. ČNB dává souhlas k určitým činnostem a tento souhlas také odnímá. Pokud ČNB odejme souhlas bance, pak z důvodu, že banka již neplní původní podmínky. ČNB má povinnost pečovat o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému a z toho plyne její povinnost reagovat za změnu stavu. Nedávalo by logiku, aby jednou udělený souhlas zůstal v platnosti, i když by v činnosti banky vznikly vážné nedostatky. Z důvodu zachování právní jistoty bude mít odejmutí souhlasu účinky ex nunc.

K bodům 65, 67 a 68 (§ 35 a § 36 odst. 1 a 2)

Ruší se dosavadní povinnost ČNB doručovat rozhodnutí o odnětí licence statutárnímu orgánu banky a povinnost zveřejnit rozhodnutí v Obchodním věstníku. Snižuje se tak administrativní zátěž pro ČNB a zmenšuje se nejistota ohledně doby, kdy nabude rozhodnutí právní moci, protože rozhodnutí bude doručováno podle obecného postupu obsaženého ve správním řádu datovou schránkou. Rozhodnutí ČNB zveřejní na svých internetových stránkách.

V ustanovení se dále mění terminologie v souladu s občanským zákoníkem, když se nově v ustanovení místo sousloví „pohledávky a závazky“ používá sousloví „pohledávky a dluhy“.

Zpřesněním úpravy jmenování a odvolání likvidátora banky se snižuje riziko vzniku prodlev v započetí výkonu činnosti likvidátora, které mohly vznikat v důsledku napadení (prvostupňového) rozhodnutí soudu ohledně návrhu ČNB na jmenování, resp. odvolání likvidátora banky. Vzhledem k významnosti potenciálních dopadů řešené situace byla zvolena výjimečná úprava odchylovající se od běžné praxe, kdy je odvolání, jakožto řádnému opravnému prostředku, přiznán odkladný účinek. Navrhovaná úprava upřesněním, že účinnost rozhodnutí o jmenování, resp. odvolání likvidátora nastává vůči každému okamžikem vyvěšení na úřední desce soudu, který takové rozhodnutí vydal, tak zkracuje reálnou dobu, po kterou likvidátor nevykonává svou činnost. Jelikož předmětné ustanovení řeší situaci, kdy je nezbytné okamžitě reagovat na závažnou situaci, jež v bance nastala (její likvidace a jmenování likvidátora, jenž nahrazuje vedení banky), jeví se jako ospravedlnitelné, v zájmu ochrany vkladatelů i zachování stability finančního systému, omezit odkladné účinky

odvolání proti usnesení o jmenování a odvolání likvidátora, neboť je jasný zájem na tom, aby pozice nově jmenovaného likvidátora nebyla stížena pochybnostmi o právní jistotě jeho jmenování.

Z povahy věci i s ohledem na krátkou lhůtu pro rozhodnutí se navíc jeví jako žádoucí, aby soud rozhodoval v řízení bez jednání. Vzhledem k časové tísní, jež klade na soud zvýšené nároky, je pak vhodné tento odbřemenit stanovením požadavku na vyvěšení pouze zkráceného znění usnesení o jmenování a odvolání likvidátora na úřední desce soudu, obsahující pouze výrokovou část usnesení bez odůvodnění.

Zvolená konstrukce speciální právní úpravy pak implicitně vylučuje možnost soudu odchýlit se od stanovených časových a procesních náležitostí usnesení o jmenování a odvolání likvidátora.

Ke vztahu odnětí licence a likvidace banky

Zákon řeší vystoupení právnické osoby z likvidace pouze pro případy, kdy o likvidaci rozhodl příslušný orgán právnické osoby (např. § 170 občanského zákoníku). V ostatních případech vstupu právnické osoby do likvidace (např. v důsledku rozhodnutí soudu či v důsledku jiné právní skutečnosti) zákon vystoupení právnické osoby z likvidace neřeší, z čehož lze dovést, že z jednou zahájené likvidace právnická osoba v těchto případech již vystoupit nemůže. Předmětný názor lze opřít i o judikaturu (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 419/2012, ze dne 27. 11. 2012).

Navíc je třeba reflektovat fakt, že zákon o bankách konstruuje odnětí bankovní licence a návrh na zrušení akciové společnosti (banky) + jmenování likvidátora ČNB, tedy vstup banky do likvidace, jako dva zcela separátní procesy, kdy jeden probíhá v rámci správního řízení a druhý v rovině občanskoprávní, respektive obchodněprávní. Teprve pokud ČNB svým sui generis správním rozhodnutím odejme bance licenci, může dle § 36 odst. 1 zákona o bankách podat soudu (a to samozřejmě civilnímu) návrh na zrušení akciové společnosti (banky) a jmenování likvidátora. Pokud tudíž nastane situace, kdy správní soud na základě podané žaloby zruší ve správním soudnictví rozhodnutí ČNB o odejmutí licence, nemá nastat situace vliv na samotnou likvidaci banky, neboť zrušení likvidace banky by se musela osoba, která by mohla mít na takovém zrušení likvidace zájem, domáhat teprve v rámci civilního procesu.

Nad rámec výše uvedeného je třeba zdůraznit, že po několika letech průběhu likvidace bývalé banky nelze reálně obnovit její provoz. Tato entita nebude splňovat ani elementární licenční požadavky na činnost banky a licence by neměla de iure „obživnout“, (jinými slovy naturální restituce, tj. uvedení v předešlý stav, není možná). V případě zrušení rozhodnutí o odnětí licence banka zůstává v likvidaci, čímž není dotčeno právo oprávněné osoby na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutí.

Návrh vychází z poznatku, že subjekt, u kterého zpravidla několik let probíhá likvidace, se nemůže vrátit na finanční trh bez dalšího, prakticky to bude nemožné (ztráta předpokladů pro výkon činnosti, nefunkční řídicí a kontrolní systém, nedůvěra veřejnosti). Zákon tak předejde situaci, kdy bude nutné někomu, kdo zjevně nespĺňuje licenční podmínky, znovu odnímat povolení a vydávat předběžná opatření.

Dále pak

I. Ke vztahu rozhodnutí o odnětí licence a rozhodování civilního soudu

Úprava v zákoně o bankách je založena na tom, že rozhodnutí, kterým Česká národní banka odňala licenci, je na základě žaloby osoby, které byla licence odňata, možné přezkoumat ve správním soudnictví. Civilní soud toto rozhodnutí naopak materiálně nepřezkoumává. Současně rozhodnutí správního soudu není a nemělo by být pro civilní soud ani předběžnou otázkou. Důvodem je to, že pokud nastala situace, kdy Česká národní banka byla nucena ve výjimečných, zákonem předvídaných případech odejmout licenci bance, je přezkum tohoto rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, na správním soudu. „*Soudu v řízení dle § 36 odst. 1 z.b. nepřísluší přezkoumávat správnost rozhodnutí ČNB o odnětí bankovní licence ani správnost jejího postupu, nepřísluší mu ani nahrazovat rozhodování soudu o správní žalobě proti takovému rozhodnutí.*“ (viz rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 539/2016 ze dne 4. 1. 2018). Pokud by totiž civilní soud věcně přezkoumával odnětí licence, pak by tutéž věc mohly posoudit dva soudy jinak (správní vs. civilní) a pokud by vyčkával na rozhodnutí správního soudu jako na rozhodnutí o předběžné otázce, byla by popřena logika zákona o bankách a došlo by k vyprázdnění pravomoci České národní banky. Je třeba bezpodmínečně zabezpečit, aby působením osoby, již byla odňata licence, nebyly např. ohroženy zájmy vkladatelů i státu, v případě, když by Fond pojištění vkladů (FPV) nastoupil jako věřitel na místo osob, kterým byla vyplacena náhrada do výše 100 000 EUR, popř. zvýšená náhrada 200 000 EUR. Nejenže by taková osoba - bývalá úvěrová instituce - po odnětí licence nevstoupila neprodleně do likvidace, ale na pozadí potenciálních výplat náhrad z FPV by nadále v této osobě působilo představenstvo, popř. správní rada a CEO (v závislosti na systému vnitřního uspořádání), pod jejichž vedením se úvěrová instituce dostala do situace, kdy přišla o oprávnění k činnosti. Tedy právně nepřehledná situace s potenciálními škodami v řádech jednotek (u těch nejmenších subjektů působících na trhu) až stovek miliard korun. Nebezpečí pak hrozí zejména v případě možné kriminální činnosti („tunelování“, neoprávněné převody majetku do zahraničí apod.).

Ve vztahu k bance je nutné zdůraznit, že pokud je odňata licence, osoba (tj. nikoli již banka) podle § 35 odst. 2 zákona o bankách není oprávněna přijímat vklady a poskytovat úvěry, s výjimkou těch, které jsou nezbytné k vypořádání pohledávek a jejich závazků. „*Je tedy zakázáno bance, již byla odňata licence, provozovat bankovní činnost (viz § 1 z.b.)*“; „...*v důsledku odnětí licence se banka ocitá ve faktické likvidaci*“, a dále „*je třeba vidět, že zrušení banky s likvidací má přímou souvislost se zánikem licence viz § 7a odst. 1 z.b.*“; „*Tím, že zákon výslovně spojuje oprávnění České národní banky podat návrh na zrušení banky s likvidací (§ 36 odst. 1 z.b.) s odnětím licence /správní rozhodnutí/ a nikoli se zánikem licence (§ 7a odst. 1 z.b.), dává do přímé souvislosti rozhodnutí ČNB o odnětí licence a její následný návrh na zrušení banky - akciové společnosti s likvidací. V případě odnětí licence ČNB [...] je zrušení s likvidací prakticky jedinou možností dalšího řešení situace banky.*“ Vše cit. dle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 539/2016 ze dne 4. 1. 2018.

Jinými slovy, předmětem řízení u civilního soudu není přezkum toho, zda byla licence odejmuta po právu, tj. v souladu se zákonem, ani uvážení o tom, zda banka má být zrušena.

Zrušení banky s likvidací zákon v případě odnětí licence předvídá a na civilním soudu je „jen“ posoudit, zda existuje pravomocné rozhodnutí ČNB o odnětí licence, zda návrh k soudu podala ČNB jako aktivně legitimovaný subjekt, a nemá právo správní rozhodnutí (s výjimkou toho, zda není nicotné), ani proces jemu předcházejí přezkoumávat, viz bod 14. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 539/2016, ze dne 4. 1. 2018. Relevantní je však zejména přezkum osoby likvidátora navrhovaného Českou národní bankou civilním soudem, tedy zda nejde o osobu zjevně nedůvěryhodnou, nedisponující odborností apod. S ohledem na vše výše uvedené, jakož i na ochranu zájmu vkladatelů a státu je důvodná i krátká lhůta 24 hodin pro rozhodnutí a vyloučení odkladného účinku odvolání. To, že vstup do likvidace je důsledkem odnětí licence, plyne bez pochybností z § 35 odst. 2 zákona o bankách. Smyslem navrhovaného ustanovení a ingerence soudu je tedy zajištění formálního vstupu do likvidace bez zbytečného odkladu po odnětí licence a personální zajištění tohoto procesu, tj. aby za něj nebylo zodpovědné dosavadní vedení instituce, nýbrž co nejdříve po odnětí licence soudem jmenovaný (a Českou národní bankou navržený) likvidátor, který nebude spjatý s dosavadním vedením instituce.

Je třeba dále uvést, že tato úprava v zásadě platí v zákoně o bankách již od 13. 7. 1998, neboť byla zavedena zákonem č. 165/1998 Sb. Pozdější změny, ani změny navrhované v posuzované novele na její podstatě nic nemění (s výjimkou vyloučení odkladného účinku odvolání, k tomu podrobněji dále). Současně byla právní úprava aplikována civilními soudy a přezkoumána odvolacími soudy, aniž by ji soudy jakkoli zpochybnily (a naopak podle ní postupovaly).

II. Ochrana práv osoby, které byla odejmuta licence, resp. povolení

Ochrana oprávněných zájmů a práv osoby, které byla odňata licence, probíhá zejména v rámci přezkumu správního soudu. V případě úspěchu této osoby, je pak primární náhrada škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), když - jak je blíže uvedeno v důvodové zprávě u vkládaného § 35a - obnovení činnosti banky po několika letech po odnětí licence nebude fakticky možné. Tato entita nebude splňovat ani elementární licenční požadavky na činnost banky a licence by neměla de iure „obživnout“ (jinými slovy naturální restituce, tj. uvedení v předešlý stav, není možná).

To, co logicky musí následovat po odejmutí licence (tedy zrušení a vstup do likvidace) ví, resp. může vědět osoba, již byla licence odňata, již z normativního textu. Rozsah přezkumné činnosti civilního soudu je pak omezený zejména na osobu likvidátora, viz výše, když materiální přezkum zákonnosti rozhodnutí České národní banky o odnětí licence vykonává správní soud.

Předkladatel nepovažuje změnu předmětných ustanovení zákona o bankách za porušení zásady *ne bis in idem*, kdy již v minulosti bylo vícekrát judikováno, že odnětí profesního povolení není sankcí. Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 9 As 202/2014 – 236. Názor, že odnětí povolení nebo licence k určité činnosti není sankcí, je obsažen i v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2012, č. j. 4 As 39/2011 –

107, ze dne 30. 6. 2016, č. j. 10 Ads 38/2016 - 41, ze dne 3. 5. 2017, č. j. 3 As 129/2016 – 46, ze dne 22. 3. 2013, č. j. 8 As 32/2012 – 63, či ze dne 9. 8. 2018, č. j. 1 As 222/2018 – 22. Premise, že by odnětí licence, popř. odnětí povolení mělo být sankcí, pak neodpovídá ani systematika zákona o bankách, popř. systematika zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, kdy zákon o bankách zařazuje odnětí licence pod separátní část desátou, přičemž až v části dvanácté jsou vymezeny přestupky a jejich navazující sankce. Stejně tak zákon o spořitelních a úvěrních družstvech po dlouhé období systematicky řadil odnětí povolení podle § 28 pod nadpis „Opatření k nápravě“ a nikoliv „Správní delikty družstevní záložny“, kdy až později proběhla revize správního trestání na přestupky, přičemž i nadále však odnětí povolení zůstává mimo tuto kategorii. Zároveň je třeba uvést, že odejmout povolení družstevní záložně lze za nedostatek v činnosti družstevní záložny, který by současně mohl naplnit znaky přestupku, nikoliv však za přestupek jako takový.

Že odnětí licence není rozhodnutím ve věci správního trestání, pak uvádí i dva aktuální rozsudky Nejvyššího správního soudu přímo se týkající odnětí bankovní licence, respektive odnětí povolení působit jako družstevní záložna a to ze dne 23. 1. 2019, č. j. 7 Afs 288/2018 – 71 a ze dne 21. 2. 2019 č. j. 2 Afs 304_2018-409. Kdy v druhém jmenovaném je výslovně uvedeno: „[...]Podstatou řízení o uložení nápravného opatření není trestní postih družstevní záložny, nýbrž v návaznosti na závažnost zjištěných nedostatků zajistit nápravu v širším slova smyslu, to jest buďto nápravu činnosti se zachováním družstevní záložny tam, kde je to možné, nebo nápravu v podobě odnětí povolení tam, kde se prvně uvedený postup nejeví být efektivní. Předmětem zmíněné „nápravy“ tak nemusí být nutně právě činnost družstevní záložny, přesahují-li škodlivé účinky zjištěných nedostatků její interní sféru. Nejvyšší správní soud připomíná, že mezi nejobecnější zákonem vymezené cíle České národní banky nepatří jakási „péče“ o individuální finanční instituce. Tyto jsou stále ve své podstatě osobami soukromého práva a státní ingerence v podobě dohledu a zákonem stanovených pravomocí České národní banky nesleduje účel jejich prosperity, nýbrž důležitý veřejný zájem na cenové stabilitě, finanční stabilitě a bezpečném fungování finančního systému v České republice (srov. obecně § 2 odst. 1 věta první zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů). Právě ukládání nápravných opatření je konkrétním aplikačním projevem uvedeného poslání.[...]“

Jakkoli tedy odnětí bankovní licence může být vnímáno ze strany postiženého subjektu velmi tíživě, fakticky jako „trest“ (zákaz činnosti), jeho účelem není primárně potrestat banku za prokázané provinění, nýbrž ochrana veřejného zájmu spočívajícího v tom, aby na bankovním trhu nepůsobily subjekty, které pro to nespĺňují právními předpisy vymezené požadavky. Rozhodnutí o odnětí bankovní licence je tedy především ochranným opatřením správního orgánu před činností banky, jež by – v případě dalšího pokračování – mohla mít negativní dopady do chráněných zájmů třetích osob (zejména vkladatelů)“.

III. Odkladný účinek odvolání

Vyloučení odkladného účinku žaloby považuje předkladatel za ústavně konformní a proporcionální z těchto důvodů:

(a) vyloučení odkladného účinku je potřebné (a nezbytné). V opačném případě hrozí, že

instituce, které byla odňata licence, nebude směřovat k likvidaci, jak zákon výslovně předpokládá. Navíc by zde stále vykonával v plném rozsahu působnost stávající statutární orgán, ačkoli situace vyžaduje naopak působení likvidátora, který zajistí jak řádné plnění zákonných povinností osoby po odnětí licence, tak činnosti směřující k řádné likvidaci majetku (tj. likvidátor má mj. zabránit tomu, aby byl majetek využit jinak, např. k prodlužování činnosti banky generující další ztráty, nebo dokonce protiprávnímu vyvádění majetku do zahraničí),

(b) sledovaného účelu nelze dosáhnout jinak stejně efektivně, což je také splněno, neboť (i.) žádost České národní banky civilnímu soudu o předběžnou vykonatelnost je návrhová věc, které nemusí být vyhověno (byť se tak v praxi děje), (ii.) v praxi je takový návrh nucena Česká národní banka podávat pravidelně a je žádoucí, aby byly zajištěny účinky rozhodnutí o odejmutí licence neprodleně, (iii.) v případě přiznání odkladného účinku podaného odvolání, resp. nepřiznání předběžné vykonatelnosti k návrhu České národní banky ztrácí do značné míry smysl 24-hodinová lhůta pro rozhodování soudu o návrhu České národní banky na zrušení společnosti s likvidací a jmenování likvidátora, (iv.) opatření orgánů činných v trestním řízení stran zajištění majetku k případné žádosti České národní banky nejsou z povahy věci dostatečně rychlá a způsobila efektivně zabránit případnému vyvádění majetku osoby, které byla odňata licence, když problémem jsou prodlevy i jen v řádu hodin,

(c) proporcionalita v užším smyslu, tj. opatření je nejen potřebné (nezbytné), není k němu odpovídající alternativa (viz výše), ale je také přiměřené sledovanému účelu. Tato podmínka je také splněna, neboť v situaci, kdy jde o ochranu vkladatelů a státu, který prostřednictvím GSFT, resp. FPV vyplácí náhrady v řádech miliard korun, a vzhledem k rozsahu přezkumu civilního soudu (viz výše citace z rozhodnutí Vrchního soudu, v zásadě jen přezkum, zda rozhodnutí o odnětí licence bylo vydáno, zda osoba likvidátora splňuje stanovené podmínky a zda návrh podala Česká národní banka), nemůže zájem osoby, které byla odňata licence, na zachování odkladného účinku odvolání proti takovému rozhodnutí civilního soudu převážit zájem vkladatelů a státu na ochraně miliardových hodnot a na tom, aby rozhodnutí České národní banky o odnětí licence neprodleně vyvolalo zákonem zamýšlené účinky. Naopak, praxe dokládá, že taková odvolání jsou ryze účelová a mají za cíl toliko odvrátit nevyhnutelné v lepším případě, v horším vytvářejí prostor pro převody majetku do zahraničí. Současně judikatura opakovaně zdůrazňuje, že před případnými excesy správního orgánu je možné domoci se náhrady škody dle zákona č. 82/1998 Sb.

K bodu 66 (§ 35a)

Smyslem navrhované právní úpravy je řešit specifickou a mimořádnou situaci úvěrové instituce (banka nebo družstevní záložna) v případě, kdy je soudním přezkumem podrobena rozhodnutí České národní banky o odnětí licence nebo povolení (dále společně nebo i jen pro každou z nich jen „licence“). Pokud krajský soud, resp. Městský soud v Praze (dále jen „krajský soud“), v těchto případech ve správním soudnictví rozhodnutí České národní banky o odnětí licence zruší, dotčené právnické osobě se podle stávající právní úpravy okamžikem doručení rozsudku vrací, resp. obnovuje odňatá licence. Na uvedené nemá vliv ani případná kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu, neboť kasační stížnost nemá bez dalšího odkladný účinek. Zákon sice dává Nejvyššímu správnímu soudu pravomoc přiznat na návrh

stěžovatele kasační stížnosti odkladný účinek, Nejvyšší správní soud však nemusí návrhu stěžovatele vyhovět, a i když mu vyhoví, děje se tak s časovým odstupem nejméně několika týdnů od obnovení licence.

Důsledkem stávající právní úpravy neprovázané s úpravou likvidace a insolvence úvěrové instituce je (tj. do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, resp. definitivního rozhodnutí správních soudů ve věci) vznik obtížně řešitelných situací a značná právní nejistota s dopadem jak do právního postavení velkého množství osob (úvěrové instituce, jejího likvidátora nebo insolvenčního správce, Garančního systému finančního trhu a dalších věřitelů i České národní banky jako orgánu dohledu), tak i s dopadem na mnoha miliardové hodnoty, pokud úvěrová instituce disponuje stále ještě majetkem. Předkladatel návrhu vychází ze zkušenosti, že soudní řízení správní, v nichž jsou posuzována tak náročná, rozsáhlá a významná správní rozhodnutí, jakými jsou odnětí licence úvěrovým institucím, trvají běžně i déle než 5 let. Během této doby pak již značně pokročí zákonem předvídaný proces směřující k vypořádání dluhů a pohledávek dotčené právnické osoby a zániku její existence. V tomto ohledu je také potřeba mít na paměti, že před rozhodnutím správního soudu již pravděpodobně nastal tzv. rozhodný den podle § 41d zákona o bankách (pokud jej v důsledku svých zjištění vyhlásila Česká národní banka, nebo pokud byl u úvěrové instituce vyhlášen úpadek) a Garančním systémem finančního trhu již byly vkladatelům vyplaceny náhrady za pohledávky z vkladů. V důsledku toho se Garanční systém finančního trhu stal věřitelem banky ve výši práv vkladatelů na plnění z Fondu pojištění vkladů. Zásadním způsobem se tak změnila pasivní strana bilance úvěrové instituce, kde se Garanční systém finančního trhu stal minimálně významným, spíše však majoritním věřitelem banky.

Úvěrové instituce, jimž byla rozhodnutím České národní banky odejmuta licence, končí v důsledku své nepříznivé finanční situace běžně v insolvenčním řízení, dochází tak k zpeněžování její majetkové podstaty v konkursu, případně již i k částečnému uspokojování věřitelů soudem ustanoveným insolvenčním správcem. S ohledem na kasační princip dochází v případě doručení rozhodnutí krajského soudu, kterým bylo rozhodnutí České národní banky o odejmutí licence zrušeno, k tomu, že se takové instituci licence vrací. Podle § 6 odst. 2 insolvenčního zákona však platí, že insolvenční zákon nelze použít na finanční instituci, pokud je nositelem platné licence. Dojde-li následně k tomu, že (a) Nejvyšší správní soud přizná kasační stížnosti na návrh České národní banky jako stěžovatele odkladný účinek, případně pokud (b) dá Nejvyšší správní soud nakonec stížnosti České národní banky zapravdu a rozhodnutí krajského soudu zruší, pak vzniká značná nejistota o statusu dotčené právnické osoby (bývalé banky nebo družstevní záložny) ohledně probíhajícího insolvenčního řízení. Dojde-li, byť k přechodnému obnovení licence (do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu), pak je otázkou, zda konkurs zaniká, či nikoli, a pokud zaniká, zda se po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu opět obnovuje, či nikoli, a případně jak. Není tedy jasné, zda může být v zahájeném konkursním řízení pokračováno, zda má rozhodnutí krajského soudu o zrušení rozhodnutí o odejmutí licence vliv na dosud provedené kroky insolvenčního správce v insolvenčním řízení a jaký apod. Rozhodování ve správním soudnictví a insolvence, nejsou provázány. Jako nejvhodnější se jeví řešit věc cestou veřejného práva, tj. v oblasti, ve které bylo rozhodováno o odejmutí licence, a oproti standardnímu režimu soudního řízení správního svázat vykonatelnost předmětného rozhodnutí krajského soudu s osudem kasační

stížnosti, jinými slovy odložit vykonatelnost předmětného rozhodnutí krajského soudu až do okamžiku marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti, a pokud byla kasační stížnost podána, tak až do okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí, jímž byla kasační stížnost odmítnuta, zamítnuta nebo řízení o ní zastaveno. Podání kasační stížnosti Českou národní bankou v náležitě lhůtě pak de facto odsune účinky rozhodnutí krajského soudu o zrušení rozhodnutí o odejmutí licence až do okamžiku nabytí právní moci definitivního verdiktu Nejvyššího správního soudu v dané věci, nebo naopak takový účinek zcela zvrátí zrušením napadeného rozhodnutí krajského soudu. Do doby, než bude ve správním soudnictví definitivně postaven najisto stav věcí, tj. zda rozhodnutí o odnětí licence je v souladu se zákonem, či nikoli, se proto v zájmu právní jistoty jeví žádoucím na rozhodnutí správního orgánu hledět jako na zákonné a na důsledky, které vyvolalo, jako přetrvávající.

Obdobně obtížně řešitelná situace vzniká, i když konkurs neprobíhá a úvěrová instituce je v režimu likvidace prováděné likvidátorem jmenovaným soudem na návrh České národní banky. V důsledku výše uvedeného pravomocného soudního rozhodnutí o zrušení odnětí licence se za dnešního právního stavu právnické osobě licence obnovuje i přesto, že již zpravidla (po několika letech likvidace) nebude splňovat základní předpoklady pro výkon bankovních činností, či činností družstevní záložny. Finanční instituce, nezřídka se značným časovým odstupem od vstupu do likvidace a často po nevratných změnách, by neměla s takto obnovenou licencí na trhu fakticky ani právně působit. Po několika letech likvidace taková finanční instituce již nespĺňuje elementární zákonné požadavky kladené na banky, případně na družstevní záložny (funkční řídicí a kontrolní systém, včetně funkčních a kvalifikovaných orgánů a zaměstnanců, požadavky na kapitál atd.) a i přes pro ni příznivý verdikt soudu jen sotva může mít důvěru veřejnosti, resp. potenciální klientely (stěží si lze představit vkladatele, kteří svěří své peněžní prostředky osobě, u které probíhá soudní přezkum ohledně základního předpokladu její činnosti, tj. zda má, či nemá licenci, a není jasné, zda disponuje dostatečným kapitálem atd.). Nelze tedy ani předpokládat, že by dotčená právnická osoba byla v krátkém čase fakticky schopna obnovit své působení jako úvěrová instituce. Byť krajský soud zruší rozhodnutí pro nezákonnost nebo vady řízení, které měly vliv na výsledek řízení, nelze vyloučit, že na tutéž právní otázku bude mít Nejvyšší správní soud jiný názor a věc posoudí na základě kasační stížnosti podané Českou národní bankou jinak. Opět proto hrozí v případech výše ad (a) a (b) zásadní právní nejistota, a to až do doby konečného rozhodnutí správních soudů. Navrhovaná právní úprava tak řeší reálné pochybnosti, zda v případě rozhodnutí krajského soudu, kterým se ruší rozhodnutí České národní banky o odejmutí licence, subjekt automaticky vystupuje z likvidace, či zda likvidace pokračuje a zda může subjekt činit kroky směřující k obnovení licencované činnosti, byť jinak nespĺňuje předpoklady pro to, aby mohl působit jako banka či družstevní záložna.

Rovněž není zřejmé, jak by měla postupovat Česká národní banka ve správním řízení o odnětí licence po zrušení jejího rozhodnutí krajským soudem. Vázána právním názorem soudu by v téže věci rozhodovala podruhé, ale jinak, přičemž následné vyhovění její kasační stížnosti směřující proti rozsudku krajského soudu, kterým bylo zrušeno její původní rozhodnutí o odnětí licence k jejímu prvnímu rozhodnutí Nejvyšším správním soudem, by mohlo vést k nežádoucí situaci existence dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci. Není proto z hlediska právní jistoty v zájmu žádné ze stran sporu ani jiných dotčených osob, aby Česká

národní banka do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti pokračovala ve správním řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí o odnětí licence.

Z dosavadní praxe plyne, že úvěrová instituce po odejmutí licence, ať již je v likvidaci nebo v insolventci, má v době rozhodnutí soudu minimum existujících klientů, když její vkladatelé, popř. družstevníci obdrželi plnění z Fondu pojištění vkladů (Garančního systému finančního trhu). Ze strany dotčené úvěrové instituce je nutné znovu investovat do budování ztracené důvěry na finančním trhu a obnovy činnosti a činit kroky k vyčíslení škody, když posléze se ukáže, že věc posoudil Nejvyšší správní soud jinak. Nejistota bude v tomto případě i na straně potenciálních klientů instituce. Obnovení licence a s ní činnosti instituce jsou proto i z tohoto pohledu problematické.

Obecně platí, že nejistota do doby přiznání odkladného účinku či rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je spojena se samotnou podstatou koncepce správního soudnictví v ČR. Nicméně v případě řešení dluhů a majetku úvěrových institucí, které nakládají s vklady veřejnosti (tisíce až miliony osob), jež mohou dosahovat řádu stamilionů korun (menší družstevní záložny) nebo miliard (i v případě nejmenších bank), nemá nejistota místo, a to ani po mezitímní dobu. Je zde naopak silný veřejný zájem na tom, aby se vyloučily situace, kdy bude licence obnovena jen po přechodnou dobu (např. jen v řádu několika týdnů), a byly vyloučeny nejasnosti, jaký má takový stav *pro futuro* dopad (např. zda se insolvenční řízení ukončuje a následně obnovuje, zda lze zpochybnit jednání likvidátora apod.). Dosavadní zkušenosti ukazují i na významné riziko, že osoby ve vedení úvěrové instituce mohou využít, resp. zneužít situace, kdy se jim instituce „vrací do rukou“, byť na přechodnou dobu, k tomu, aby provedly jednání ohrožující uspokojení majetkových práv věřitelů instituce (v největším rozsahu Garančního systému finančního trhu). Vše má pak dopad na důvěryhodnost českého finančního trhu s ohledem na význam úvěrových institucí pro národní hospodářství.

Postavit věc najisto je navíc i v zájmu osoby, jíž byla licence odejmuta (nečiní marné kroky k obnovení činnosti po „vrácení“ licence, či vyčíslení škody, jejíž výše i právní titul k jejímu uplatnění se může v závislosti na rozhodnutí Nejvyšším správním soudem i charakteru případných vytýkaných vad správního rozhodování České národní banky zásadně změnit).

Návrh přitom zachovává odpovědnost dohledového orgánu za újmu způsobenou neoprávněným odnětím licence, která není nijak dotčena, tj. zejména nárok na náhradu škody za nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup.²

Návrh stanoví, že rozsudek, jímž krajský soud zrušil rozhodnutí České národní banky o odnětí licence, je vykonatelný marným uplynutím lhůty pro podání kasační stížnosti Tedy do doby marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti rozhodnutí nemůže vyvolat své účinky, což je rozdíl oproti obecné právní úpravě v soudním řádu správním. Pokud není kasační stížnost oprávněnou osobou ve lhůtě podána, pak nabude vykonatelnosti, tzn. předvídaných

---

² Viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2018 2 Afs 304/2018-137 „Nejvyšší správní soud ostatně podotýká, že případná újma, která by žalobci mohla vzniknout v souvislosti s další prodlevou obnovení předmětného povolení, byla-li by kasační stížnost shledána nedůvodnou, by byla kvantifikovatelná a žalobci též nahraditelná s ohledem na zákonnou úpravu odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.“

účinků včetně obnovení licence, pokud bylo krajským soudem rozhodnuto o jejím nezákonném odnětí. Pokud je však kasační stížnost oprávněnou osobou ve lhůtě podána, pak rozsudek krajského soudu, který zrušil rozhodnutí České národní banky o odnětí licence, nabude vykonatelnosti právní mocí rozhodnutí, jímž byla kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítnuta, zamítnuta nebo řízení o ní zastaveno. Pokud tedy bude kasační stížnost podána v náležitě lhůtě a zároveň nebude odmítnuta, nebo řízení o kasační stížnosti nebude zastaveno, pak rozsudek, jímž krajský soud zrušil rozhodnutí České národní banky o odnětí licence, nabude vykonatelnosti až jeho definitivním potvrzením ze strany Nejvyššího správního soudu, tzn. zamítnutím kasační stížnosti pro nedůvodnost. Nejvyšší správní soud není nadále nijak omezen v přezkumu věci samé. Případné jiné posouzení kasačním soudem než soudem krajským však nepovede k nejistotě ohledně přechodného statutu dotčené právnické osoby, zejména její likvidace nebo konkursu.

V ostatním se podmínky kasační stížnosti zachovávají. Plně se tedy uplatní vymezení přípustných důvodů, lhůta pro podání kasační stížnosti (ta je podle § 106 odst. 2 zpravidla dva týdny od doručení rozhodnutí) a další pravidla spojená s kasační stížností podle soudního řádu správního.

V současnosti je jistým řešením možnost podat návrh na přiznání odkladného účinku k Nejvyššímu správnímu soudu. V takovém případě, jednak není z povahy věci jistota přiznání odkladného účinku, a zejména ani přiznání odkladného účinku nemůže zabránit právní nejistotě vyvolané situací, kdy po přechodnou dobu několika týdnů či měsíců (tj. mezi doručením rozsudku krajského soudu a rozhodnutím kasačního soudu o odkladu jeho vykonatelnosti) došlo k obnovení licence. Legislativní řešení je proto nezbytné. Byť jde o průlom do principu kasace jako jednoho ze základních principů ovládajících správní soudnictví, je tato změna odůvodněna veřejným zájmem ve vazbě na velmi úzkou a specifickou skupinu subjektů - bank a družstevních záložen, tedy osob přijímajících vklady od veřejnosti, kterým byla odňata licence, a to jen na přechodnou dobu (než rozhodne Nejvyšší správní soud). Návrh tak nemůže vést k nárůstu počtu projednávaných případů tohoto druhu před Nejvyšším správním soudem, neboť v tak výjimečné věci, jakou je odnětí licence, vždy jedna ze stran i dnes využije možnost podání mimořádného opravného prostředku a postavení souvisejících otázek zcela najisto. Naopak by Nejvyšší správní soud byl odbřemeněn od vyhodnocování návrhu, resp. předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Pro úplnost je třeba uvést, že v případě zamítnutí žaloby krajským soudem se i přes odklad vykonatelnosti rozsudku (podá-li žalobce kasační stížnost) nic nezmění na tom, že zůstanou zachovány účinky pravomocného správního rozhodnutí České národní banky, tj. dotčená úvěrová instituce bude nadále i v průběhu posuzování věci Nejvyšším správním soudem v režimu likvidace nebo insolvenčního řízení.

K části dvanácté

Předkládaný návrh je pouze dílčím doplněním stávající právní úpravy přestupků a záměrem předkladatele není komplexnější úprava těchto ustanovení. Kromě nových skutkových podstat přestupků obsahuje návrh řadu úprav legislativně technického charakteru.

V navrhované právní úpravě se doplňují nové skutkové podstaty přestupků a v návaznosti na to i správní tresty za jejich spáchání, jimiž jsou pokuty. Pokud jde o zvolený druh správního trestu, je třeba konstatovat, že nebyl identifikován jiný nástroj, který by byl k dosažení daného cíle stejně vhodný nebo vhodnější (efektivita) a který by současně představoval méně intenzivní zásah do právního postavení adresáta veřejné správy (subsidiarita). Na druhou stranu se však nejedná o jednání natolik společensky škodlivé, aby vyžadovalo formulovat v tomto směru skutkovou podstatu v rámci norem trestního práva.

Oprávnění uložit pokutu za spáchání přestupku náleží ČNB. Druh (pokuta) a výše správního trestu se odvíjí od typové závažnosti jednotlivých skutkových podstat přestupků a zohledňuje také osobu pachatele. Horní hranice pokut je tak odstupňována od 1 milionu Kč až do 50 milionů Kč, což je nejvyšší možná hranice pokut pro přestupky nevyplyvající z transpozičních ustanovení zákona.

V případě méně závažného přestupku spočívajícího v porušení povinnosti fyzické osoby, právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby vykonávající funkci likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře se stanoví nejnižší horní hranice pokuty ve výši 1 milionu Kč (§ 36b odst. 7 písm. a) a § 36c odst. 7 písm. a) zákona o bankách). Maximální výše pokuty zohledňuje v souladu se zásadou proporcionality jak typovou závažnost takového protiprávního jednání, tak především osobu pachatele přestupku a jeho ekonomickou sílu. Pokud se však typově přiměřeného přestupku (banka má na rozdíl od osob vykonávajících funkci likvidátora povinnost vykonávat svoji činnost s odbornou péčí) dopustí ekonomicky významnější pachatel, tedy banka, jedná se o závažnější porušení povinnosti, a proto je zákonem stanoveno i přísnější rozpětí pokut, tj. až do výše 50 milionů Kč. Tuto sankci lze uložit právě v případě nově doplněného přestupku banky, jehož se banka dopustí tím, že nevykonává svoji činnost s odbornou péčí (srov. § 36e odst. 1 písm. o) a odst. 6 písm. c)). Stejná horní hranice pokut je stanovena za přestupek zahraniční banky se sídlem v jiném než členském státě, jehož se zahraniční banka dopustí tím, že prostřednictvím své pobočky na území ČR nevykonává svoji činnost s odbornou péčí (srov. § 36h odst. 1 písm. m) a odst. 4 písm. c)).

Maximální horní hranice pokuty byla v zákoně o bankách stanovena s přihlédnutím k obdobnému sankčnímu ustanovení v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu, podle něhož však lze za přestupek obchodníka s cennými papíry, jehož se dopustí tím, že neposkytuje investiční služby s odbornou péčí, uložit pokutu v mnohem větším rozpětí, tj. až do výše 150 milionů Kč (srov. § 164 odst. 1 písm. t) zákona o podnikání na kapitálovém trhu).

Za méně závažný přestupek banky spočívající v zahájení výkonu činnosti banky na území hostitelského státu v rozporu s postupem podle zákona o bankách, je stanovena horní hranice správního trestu ve výši 10 milionů Kč (§ 36e odst. 1 písm. c) a odst. 6 písm. a) zákona). Pachatelem přestupku je sice banka, nicméně výše maximální hranice pokuty je stanovena také s přihlédnutím k míře společenské škodlivosti tohoto protiprávního jednání.

Dále je v zákoně zakotveno několik nových skutkových podstat přestupků, které vykazují vyšší míru společenské škodlivosti. Jedná se o přestupky banky spočívající v nesplnění informační povinnosti banky ohledně přeměny nebo jakékoli dispozice s obchodním závodem podle § 36e odst. 5 písm. m), resp. splnění této informační povinnosti bez předchozího

schválení textu oznámení ze strany ČNB. Typově závažným přestupkem banky je také nesplnění povinnosti banky zachovávat bankovní tajemství (§ 36e odst. 6 písm. c) zákona o bankách). Posledním doplněným přestupkem banky s vysokou typovou závažností je porušení právní povinnosti banky uhradit vykázanou ztrátu z vlastních zdrojů (§ 36e odst. 4 písm. h)).

Výše uvedené velké rozpětí sazby pokut je nezbytné i s ohledem na skutečnost, že v oblasti finančního práva podnikají „kvalifikované subjekty“, které při své činnosti disponují s finančními prostředky klientů a mají velmi významnou, i když rozdílnou ekonomickou sílu. Při rozhodování o uložení adekvátního správního trestu má klíčovou roli správní uvážení. Je třeba zvážit nejen konkrétní závažnost porušení stanoveného pravidla, ale i typ a ekonomickou sílu provinivšího se subjektu. Riziko, že bude docházet k excesům při ukládání správního trestu, je eliminováno jednak skutečností, že subjektem jej ukládajícím je vždy stejný správní orgán, tedy ČNB, jež bude mít vždy srovnání s typově obdobnými případy a je zde tudíž předpoklad, že použije při správním trestání vždy „stejný metr“, a dále pak skutečnost, že rozkladová komise ČNB je složena výhradně z externistů, jimiž jsou experti z oblasti správního a finančního práva ze širokého spektra institucí, úřadů a akademické sféry (tento argument platí obecně u všech jednotlivých vyhodnocovaných přestupků). S ohledem na výše uvedené skutečnosti lze považovat maximální výši pokuty za dostatečně vysokou z hlediska způsobilosti odrazovat od protiprávního jednání, nikoliv však obecně za likvidační; při určení konkrétní výše pokuty v daném konkrétním případě pak je v souladu se zásadou proporcionality zohledněna ekonomická síla daného subjektu. Při srovnání navrhované maximální výše pokut se zákonem stanovenými požadavky na minimální výši kapitálu banky nepovažuje předkladatel výši pokut za nepřiměřeně vysokou.

V souvislosti s implementací práva Evropské unie je v zákoně o bankách zakotveno ještě podstatně vyšší rozpětí správního trestu za přestupky. Za přestupek banky spočívající v porušení informační povinnosti podle § 20 odst. 17 lze uložit pokutu až do dvojnásobku výše neoprávněného prospěchu, spáchala-li ho právnická osoba; není-li možné výši neoprávněného prospěchu zjistit, lze uložit pokutu do výše 10% čistého ročního obrátu dosaženého bankou za bezprostředně předcházející účetní období (§ 36e odst. 6 písm. d), srov. obdobně v § 36e odst. 6 písm. e)).

K bodu 69 (§ 36a odst. 6)

Dochází ke zrušení ustanovení v návaznosti na vypuštění § 28 odst. 3, který dříve upravoval nucenou správu. Nucená správa byla zákonem č. 375/2015 Sb. ze zákona o bankách vypuštěna.

K bodu 70 (§ 36a odst. 6 písm. c))

Jedná se o legislativně technickou úpravu v souvislosti se zrušením § 36a odst. 6.

K bodu 71 (§ 36b odst. 1)

Dochází ke zrušení ustanovení v návaznosti na vypuštění § 29c odst. 7, který upravoval nucenou správu, jež byla zákonem č. 375/2015 Sb. ze zákona o bankách vypuštěna.

K bodu 72 (§ 36b odst. 1)

Dochází k úpravě odkazu v návaznosti na vložení nového odstavce do § 36.

K bodu 73 (§ 36b odst. 2)

Zakotvuje se přestupek k povinnosti likvidátora banky jednat při výkonu své funkce s péčí řádného hospodáře. Podle dosavadní právní úpravy likvidátorovi banky vyplývá z § 159 občanského zákoníku povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, porušení této povinnosti však likvidátorovi zakládá odpovědnost pouze v rovině soukromého práva, nikoli odpovědnost v rovině práva veřejného.

Absence předmětné právní úpravy je ze strany ČNB pocíťována jako problematická, neboť řádné fungování dotčených regulovaných institucí v jakékoli fázi jejich životního cyklu je důležité pro finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR. Pokud likvidátor těchto regulovaných institucí nevykonává svou funkci řádně, např. nepostupuje při vypořádávání pohledávek a dluhů likvidovaného subjektu v souladu se zákonem, může tím negativně ovlivnit fungování likvidovaného subjektu a způsobit škodu třetím osobám (vč. vkladatelů). Tato situace má negativní dopad na bezpečné fungování finančního systému. Pokud by si likvidátor byl vědom hrozby přestupkového řízení a sankce, takové situace by mohly být eliminovány, popř. jejich riziko by bylo výrazně sníženo.

Z důvodu dosavadní absence skutkové podstaty přestupku při porušení péče řádného hospodáře při provádění likvidace bývalé úvěrové instituce, nemá ČNB jako dohledový orgán aktuálně účinný nástroj, jak lépe korigovat činnost likvidátora banky. ČNB je sice oprávněna podat návrh na odvolání likvidátora z funkce, toto opatření se však nejeví jako univerzální řešení pro všechny situace, kdy likvidátor nevykonává svou funkci řádně (aplikace uvedeného opatření je zejména problematická v případech, kdy závadné jednání likvidátora bude dosahovat jen nízké intenzity, resp. nebude opakované). V určitých případech by naopak ani odvolání likvidátora z funkce nebylo dostačujícím opatřením, zejména tehdy, kdy v důsledku jednání likvidátora hrozí či vzniká likvidovanému subjektu a/nebo třetím osobám značná škoda.

Jednou ze stěžejních vlastností, jež naplňuje obecnou povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře (v souladu s § 159 odst. 1 občanského zákoníku) je loajalita. Jde o povinnost věrnosti zájmům obchodní korporace. Zájmy této se ovšem v průběhu času a její existence logicky mění. V likvidaci je proto primárním zájmem společnosti ukončení její činnosti při plném uspokojení věřitelů a dosažení maximální výše likvidačního zůstatku. Rizikem bude především situace, kdy by likvidátor nehájil zájmy tak dobře, jako by to činil ten, o jehož zájmy se jedná (kolize zájmů likvidátora se zájmy obchodní korporace). Z tohoto důvodu je kladen na povinnost lojality takový důraz.

Potřebnými znalostmi likvidátora jsou znalosti nutné k provedení likvidace dané společnosti, v tomto případě bývalé úvěrové instituce. Likvidátor takové entity tudíž musí disponovat výrazně nadstandardními znalostmi, oproti likvidátorovi, který likviduje např. „schránkovou“ společnost s ručením omezeným, která sídlí na tzv. „virtuálním sídle“ a nikdy nebyla aktivní.

Platí zde navíc konstantní judikatura Nejvyššího soudu, podle které likvidátor nemusí disponovat všemi znalostmi potřebnými pro výkon funkce, avšak chybí-li mu „potřebné odborné znalosti, je povinen zajistit její posouzení osobou, která potřebné znalosti má, přičemž součástí péče řádného hospodáře je schopnost rozpoznat, které činnosti již není s to vykonávat či které potřebné znalosti a dovednosti nemá“ (viz rozsudek NS ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2531/2008).

Zákon pak vychází z objektivního standardu péče (§ 193 občanského zákoníku ve spojení s § 52 zákona o obchodních korporacích). To znamená, že postup likvidátora je srovnáván s fiktivním rozumně pečlivým likvidátorem v obdobném postavení. Postup likvidátora likvidujícího bývalou úvěrovou instituci bude opět komparativně posuzován jen s fiktivním rozumně pečlivým likvidátorem, jenž likviduje obdobnou entitu. Standard péče, který konkrétní likvidátor dodržuje ve vlastních záležitostech, je tedy nerozhodný.

Objektivní standard péče je navíc částečně subjektivizován pro případ, že likvidátor disponuje zvláštními znalostmi či schopnostmi. Je-li tomu tak, je povinen je při výkonu své funkce použít (viz rozsudek NS ze dne 30. 7. 2008, sp. zn. 29 Odo 1262/2006). V případě sektoru úvěrových institucí, kdy likvidátora jmenuje soud výlučně na návrh České národní banky, která zpravidla vybírá ze zvláštního seznamu (např. § 3 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo § 198 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů), tak předmětný likvidátor bude disponovat zvláštními znalostmi či schopnostmi vždy a bude je tudíž povinen použít.

Je přitom vhodné připomenout, že při konkurenci insolvenčního řízení a likvidace i nadále, přes omezenou působnost likvidátora trvá jeho povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře (viz rozsudek NS ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1657/2009)

Likvidátor přitom musí při zpeněžování majetku postupovat tak, aby dosáhl maximálního výnosu. Pouze v takovém případě se dá hovořit o řádném plnění zájmu věřitelů a společníků, obzvláště pak v tak zásadní, páteřní oblasti ekonomiky, jakou je sektor úvěrových institucí. Účelem navázání na soukromoprávní povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře i veřejnoprávní přestupek, je zohlednění zvýšeného zájmu na ochraně vkladatelů a stabilitě finančního systému, který v případě likvidace úvěrových institucí vyvstává. Proto se jeví jako žádoucí podřídit likvidátory těchto institucí přísnější právní úpravě a stanovit jim veřejnoprávní přestupkové sankce.

Likvidátor navíc v rámci probíhající likvidace vstupuje do působnosti statutárního orgánu, a i proto je na něj třeba klást stejné nároky, jako na tento orgán. S tímto požadavkem je proto pevně svázána a jím odůvodněna výše navazující sankční složky.

K bodu 74 (§ 36b odst. 7 písm. a))

Výše sankce za porušení povinnosti likvidátora banky jednat s péčí řádného hospodáře se odvíjí od výše sankce k vynucení povinnosti jednat s odbornou péčí v zákoně o pojišťovnictví, a to i s ohledem na obdobnou závažnost přestupku vzhledem k významnosti

likvidované instituce.

K bodu 75 (§ 36b odst. 7 písm. c))

Jedná se o legislativně technickou úpravu v souvislosti se zrušením § 36b odst. 1.

K bodům 76 a 77 (§ 36c odst. 1 písm. h))

Dochází ke zrušení ustanovení v návaznosti na vypuštění § 29b odst. 5, který dříve upravoval nucenou správu, jež byla zákonem č. 375/2015 Sb. ze zákona vypuštěna.

K bodu 78 (§ 36c odst. 4 až 6)

Dochází ke zrušení ustanovení v souvislosti s vypuštěním § 29c odst. 4, § 29b a § 29c odst. 7, které dříve upravovaly nucenou správu. Nucená správa byla zákonem č. 375/2015 Sb. ze zákona o bankách vypuštěna.

K bodu 79 (§ 36c odst. 4)

Zakotvuje se přestupek k povinnosti likvidátora banky jednat při výkonu své funkce s péčí řádného hospodáře. Podle dosavadní právní úpravy likvidátorovi banky vyplývá z § 159 občanského zákoníku povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, porušení této povinnosti však likvidátorovi zakládá odpovědnost pouze v rovině soukromého práva, nikoli odpovědnost v rovině práva veřejného.

Absence předmětné právní úpravy je ze strany ČNB pocíťována jako problematická, neboť řádné fungování dotčených regulovaných institucí v jakékoli fázi jejich životního cyklu je důležité pro finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR. Pokud likvidátor těchto regulovaných institucí nevykonává svou funkci řádně, např. nepostupuje při vypořádávání pohledávek a dluhů likvidovaného subjektu v souladu se zákonem, může tím negativně ovlivnit fungování likvidovaného subjektu a způsobit škodu třetím osobám (vč. vkladatelů). Tato situace může mít negativní dopad na bezpečné fungování finančního systému. Pokud by si likvidátor byl vědom hrozby trestnoprávního řízení a sankce, takové situace by mohly být eliminovány, popř. jejich riziko by bylo výrazně sníženo.

Z důvodu dosavadní absence skutkové podstaty přestupku při porušení péče řádného hospodáře při provádění likvidace bývalé úvěrové instituce, nemá ČNB jako dohledový orgán aktuálně účinný nástroj, jak lépe korigovat činnost likvidátora banky. ČNB je sice oprávněna podat návrh na odvolání likvidátora z funkce, toto opatření se však nejeví jako univerzální řešení pro všechny situace, kdy likvidátor nevykonává svou funkci řádně (aplikace uvedeného opatření je zejména problematická v případech, kdy závadné jednání likvidátora bude dosahovat jen nízké intenzity, resp. nebude opakované). V určitých případech by naopak ani odvolání likvidátora z funkce nebylo dostačujícím opatřením, zejména tehdy, kdy v důsledku jednání likvidátora hrozí či vzniká likvidovanému subjektu a/nebo třetím osobám značná škoda.

Jednou ze stěžejních vlastností, jež naplňuje obecnou povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře (v souladu s § 159 odst. 1 občanského zákoníku) je loajalita. Jde o povinnost věrnosti zájmům obchodní korporace. Zájmy této se ovšem v průběhu času a její existence logicky mění. V likvidaci je proto primárním zájmem společnosti ukončení její

činnosti při plném uspokojení věřitelů a dosažení maximální výše likvidačního zůstatku. Rizikem bude především situace, kdy by likvidátor nehájil zájmy tak dobře, jako by to činil ten, o jehož zájmy se jedná (kolize zájmů likvidátora se zájmy obchodní korporace). Z tohoto důvodu je kladen na povinnost loajality takový důraz.

Potřebnými znalostmi likvidátora jsou znalosti nutné k provedení likvidace dané společnosti, v tomto případě bývalé úvěrové instituce. Likvidátor takové entity tudíž musí disponovat výrazně nadstandardními znalostmi, oproti likvidátorovi, který likviduje např. „schránkovou“ společnost s ručením omezeným, která sídlí na tzv. „virtuálním sídle“ a nikdy nebyla aktivní. Platí zde navíc konstantní judikatura Nejvyššího soudu, podle které likvidátor nemusí disponovat všemi znalostmi potřebnými pro výkon funkce, avšak chybí-li mu „potřebné odborné znalosti, je povinen zajistit její posouzení osobou, která potřebné znalosti má, přičemž součástí péče řádného hospodáře je schopnost rozpoznat, které činnosti již není s to vykonávat či které potřebné znalosti a dovednosti nemá“ (viz rozsudek NS ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2531/2008.)

Zákon pak vychází z objektivního standardu péče (§ 193 občanského zákoníku ve spojení s § 52 zákona o obchodních korporacích). To znamená, že postup likvidátora je srovnáván s fiktivním rozumně pečlivým likvidátorem v obdobném postavení. Postup likvidátora likvidujícího bývalou úvěrovou instituci bude opět komparativně posuzován jen s fiktivním rozumně pečlivým likvidátorem, jenž likviduje obdobnou entitu. Standard péče, který konkrétní likvidátor dodržuje ve vlastních záležitostech, je tedy nerozhodný.

Objektivní standard péče je navíc částečně subjektivizován pro případ, že likvidátor disponuje zvláštními znalostmi či schopnostmi. Je-li tomu tak, je povinen je při výkonu své funkce použít (viz rozsudek NS ze dne 30. 7. 2008, sp. zn. 29 Odo 1262/2006). V případě sektoru úvěrových institucí, kdy likvidátora jmenuje soud výlučně na návrh České národní banky, která zpravidla vybírá ze zvláštního seznamu (např. § 3 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo § 198 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů), tak předmětný likvidátor bude disponovat zvláštními znalostmi či schopnostmi vždy a bude je tudíž povinen použít.

Je přitom vhodné připomenout, že při konkurenci insolvenčního řízení a likvidace i nadále, přes omezenou působnost likvidátora trvá jeho povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře (viz rozsudek NS ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1657/2009)

Likvidátor přitom musí při zpeněžování majetku postupovat tak, aby dosáhl maximálního výnosu. Pouze v takovém případě se dá hovořit o řádném plnění zájmu věřitelů a společníků, obzvláště pak v tak zásadní, páteřní oblasti ekonomiky, jakou je sektor úvěrových institucí. Účelem navázání na soukromoprávní povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře i veřejnoprávní přestupek, je zohlednění zvýšeného zájmu na ochraně vkladatelů a stabilitě finančního systému, který v případě likvidace úvěrových institucí vyvstává. Proto se jeví jako žádoucí podřídit likvidátory těchto institucí přísnější právní úpravě a stanovit jim veřejnoprávní přestupkové sankce.

Likvidátor navíc v rámci probíhající likvidace vstupuje do působnosti statutárního orgánu, a i proto je na něj třeba klást stejné nároky, jako na tento orgán. S tímto požadavkem je proto pevně svázána a jím odůvodněna výše navazující sankční složky.

K bodu 80 (§ 36c odst. 7 pís m. a))

Výše sankce za porušení povinnosti likvidátora banky jednat s péčí řádného hospodáře se odvíjí od výše sankce k vynucení povinnosti jednat s odbornou péčí v zákoně o pojišťovnictví, a to i s ohledem na obdobnou závažnost přestupku vzhledem k významnosti likvidované instituce.

K bodu 81 (§ 36c odst. 7 pís m. c))

Jedná se o legislativně technickou úpravu v souvislosti se zrušením § 36c odst. 4.

K bodu 82 (§ 36c odst. 7 pís m. d))

Jedná se o legislativně technickou úpravu v souvislosti se zrušením § 36c odst. 4 až 6.

K bodu 83 (§ 36c odst. 7 pís m. f) a g))

Jedná se o legislativně technickou úpravu v souvislosti se zrušením § 36c odst. 4 až 6.

K bodu 84 (§ 36d odst. 1 úvodní část ustanovení)

Povinnosti podle § 26g odst. 5 a 6 zákona o bankách, z jejichž nesplnění vyplývá deliktní odpovědnost podle § 36d, jsou stanoveny pouze finanční holdingové osobě a smíšené finanční holdingové osobě, nikoliv i smíšené holdingové osobě. Proto se navrhuje smíšenou holdingovou osobu z § 36d odst. 1 vypustit, neboť jí zde uvedené povinnosti nejsou zákonem uloženy, tudíž za ně nemůže být deliktně odpovědná.

K bodu 85 (§ 36e odst. 1 pís m. c))

Provádí se úprava přestupku k vyjasnění důsledků v případě, že banka nesplní podmínky pro otevření pobočky v hostitelském státě. Orgán dohledu domovského státu poté, co posoudí informace uvedené v 5f a vyhodnotí je, že nejsou v pořádku, vydá rozhodnutí (negativní rozhodnutí § 16a odst. 2) a oznámí negativní rozhodnutí bance postupem podle § 5g odst. 2. V tomto případě nedojde k předání informací orgánu dohledu hostitelského státu podle § 5g odst. 1, a tedy nedojde ani k postupu podle § 5h odst. 2. Pokud by v tomto případě banka započala vykonávat činnost v hostitelském státě, nebylo by to v rozporu s § 5h odst. 2 (jelikož k jeho naplnění by nikdy nedošlo), ale v rozporu s § 5g odst. 2.

K bodu 86 (§ 36e odst. 1 pís m. g))

Jedná se o opravu chybného odkazu na § 9 odst. 2.

K bodům 87 a 88, 95, 96, 97 a 99 (§ 36e odst. 1 písm. m) až o), § 36e odst. 6 pís m. c), § 36h odst. 1 písm. k) a m) a § 36h odst. 4 písm. c))

Zavádí se přestupek v návaznosti na povinnost banky vykonávat činnost a provádět obchody s cennými papíry a obchody s právy spojenými s cennými papíry nebo odvozenými od cenných papírů s odbornou péčí. Přestupek se zavádí i pro banku z jiného než členského státu v návaznosti na povinnost vykonávat činnost s odbornou péčí.

K bodu 89 (§ 36e odst. 2 písm. m))

Zavádí se přestupek v návaznosti na povinnost banky písemně informovat ČNB o všech změnách v kvalifikovaných účastech. Jedná se o opravu dosavadního stavu, kdy v zákoně absentoval přestupek banky k dané informační povinnosti. Sankce za přestupek byla zvolena ve stejné výši, jako je tomu u obdobné povinnosti obsažené v odstavci 18 téhož paragrafu.

K bodům 90 a 91 (§ 36e odst. 4 písm. a) a h))

Zrušuje se přestupek v návaznosti na zrušení ustanovení § 20a odst. 3 až 5, týkajících se povinnosti banky předložit ČNB výpis akcionářů před konáním valné hromady, nepřipustění účasti akcionářů označených ČNB na valné hromadě a zákazu konání valné hromady bez písemného vyjádření ČNB k výpisu z emise akcií banky. Současně se v písmeni h) bodu 1. a 2. zavádí přestupky v návaznosti na povinnosti banky rozhodnout o uhrazení vykázané ztráty z vlastních zdrojů a uhradit tuto ztrátu ve lhůtě bez zbytečného odkladu.

K bodu 92 a 98 (§ 36e odst. 5 písm. c) a § 36h odst. 3 písm. j))

Na povinnosti uvedené v § 37 odst. 2 a povinnost dodržovat bankovní tajemství (§ 38) v platné úpravě navazuje pouze přestupek, kterého se podle § 36e odst. 5 písm. b) dopustí banka tím, že poruší povinnost zpracovávat údaje o klientech podle § 37 odst. 2. Banka se však nedopustí žádného přestupku, pokud poruší bankovní tajemství.

Naopak zahraniční banka se sídlem v jiném než členském státě, která vykonává na území České republiky bankovní činnosti prostřednictvím své pobočky, se podle ustanovení § 36h odst. 3 písm. j) dopustí přestupku tím, že poruší povinnost zachovávat bankovní tajemství. Uvedené ustanovení § 36h odst. 3 písm. j) však obsahuje odkaz na ustanovení § 37 odst. 2, které je v tomto směru zavádějící.

Prísnější pravomoc vůči pobočkám zahraničních bank se sídlem v jiném než členském státě než vůči tuzemským bankám se jeví jako nežádoucí a jako taková zakládá nerovné podmínky působení předmětných subjektů.

V zájmu narovnání právního prostředí a sjednocení právní úpravy se proto jeví jako žádoucí, aby byl v návaznosti na povinnost zachovávat bankovní tajemství stanoven přestupek také pro tuzemské banky. Zároveň je třeba postavit najisto, aby bylo v ustanovení § 36h odst. 3 písm. j) odkazováno obecně na ustanovení § 38 a nikoliv chybně na speciální ustanovení § 37 odst. 2.

K bodu 93 a 94 (§ 36e odst. 5 písm. k) až m))

Zavádí se přestupek v návaznosti na povinnost banky informovat klienty podle § 16 odst. 8 až 10. Vzhledem k tomu, že dosud nebyl zaveden ani přestupek za neinformování klientů v § 41s, zavádí se pro tyto dvě obdobná porušení zákona stejná sankce, která je stanovena obecně pro přestupky související se systémem pojištění vkladů ve výši 50 mil. Kč.

K bodu 100 (36j odst. 4)

S ohledem na novou evropskou legislativu upravující ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volný pohyb těchto údajů (GDPR), která mimo jiné přímo upravuje právě i dobu na kterou je možné v odůvodněných případech uveřejnit osobní údaje

fyzických osob, se stalo rušené ustanovení zákona redundantním.

K bodu 101 a 102 (§ 38 odst. 1 a 3)

Jeví se jako vhodné uvést v soulad vyznění odstavce 3 a předchozí odstavce upravující režim bankovního tajemství. Podle § 38 odst. 1 se bankovní tajemství vztahuje „Na všechny bankovní obchody, peněžní služby bank, včetně stavů na účtech a depozit“, tedy nejen na obchody pro klienty. Všechny takové informace banka předává pro účely bankovního dohledu podle § 38 odst. 2. Následující průlomky do bankovního tajemství jsou v současném znění odstavce 3 upraveny jen v „záležitostech, týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství“. To se týká např. sdělování informací policii, soudům, Finančnímu analytickému útvaru (dále jen „FAÚ“) aj. Při doslovném výkladu by tak paradoxně informace týkající se vlastních obchodů banky, kde banka není vůči nikomu vázána fiduciární povinností, požívaly vyššího stupně ochrany, než informace o vztazích s klienty. Je proto žádoucí postavit najisto, že průlomky do bankovního tajemství v rámci odstavce 3 se vztahují na všechny záležitosti, které jsou předmětem bankovního tajemství. Zároveň je však třeba zachovat možnost zprostit banku bankovního tajemství na základě vlastní žádosti klienta nebo s jeho souhlasem.

K bodu 103 (§ 38 odst. 3 písm. k))

Jedná se o legislativně technickou změnu, kterou se napravuje chybný odkaz na právní předpis v poznámce pod čarou v souvislosti se zákonem č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

K bodu 104 (§ 38 odst. 3 písm. m) a n))

Mění se výčet průlomů do bankovního tajemství tak, že se v souvislosti s pátráním po hledané nebo pohřešované osobě doplňuje seznam průlomů do bankovního tajemství. Vzhledem k tomu, že úprava pouze zohledňuje průlomky do bankovního tajemství již obsažené v zákoně o Policii ČR a také v zákoně o GIBS, které umožňují Policii ČR, resp. GIBS vyžádat si od banky výpis o době a místě použití elektronického platebního prostředku, nemění úprava nynější faktický legislativní stav. Je však vhodné, aby průlomky do bankovního tajemství nebyly obsaženy pouze v sektorových zákonech (např. v zákoně Policii ČR), ale aby byly umožněny i zákonem o bankách, jako je tomu ve většině případů doposud. Identická úprava ohledně prolomení povinnosti mlčenlivosti je provedena i v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech.

K bodu 105 (§ 38 odst. 7)

Provádí se legislativně technická úprava, kterou dochází k zpřesnění znění předmětného ustanovení a sjednocení terminologie používané napříč zákonem.

K bodu 106 a 107 (§ 38 odst. 8 a 9)

Jedná se o zpřesnění a precizaci předmětných ustanovení. Z aktuální textace § 38 odst. 8 plyne, že zákonodárce měl v úmyslu vymezit porušení povinnosti klienta široce (jako prodlení s peněžním plněním bance na dobu delší než 60 dnů, jako porušení povinnosti sjednané ve smlouvě nebo stanovené zákonem). Zároveň však text opravňuje banku informovat jiné banky nebo třetí osoby nebo veřejnost o tomto porušení jen v případě

porušení povinností ze smlouvy, nikoli již v případě, kdy klient porušil povinnost plynoucí ze zákona. Není přitom důvodu v tomto kontextu podrobovat porušení povinnosti plynoucí ze zákona a porušení povinnosti plynoucí ze smlouvy jinému režimu, a je tedy zjevné, že aktuální textace není v souladu s účelem uvedeného ustanovení. Vzhledem k textaci obou odstavců se jeví jako žádoucí nahradit pojem „porušení smlouvy“ pojmem „porušení povinností“, který je širší a logicky obsahuje i situace porušení zákona. Předmětná změna přispěje k lepší srozumitelnosti daného ustanovení.

Rovněž je faktické použití ustanovení § 38 odst. 8 v současné podobě pro praktickou aplikaci těžko představitelné, jelikož při znění „banka smí uvést jen název klienta a označení porušené povinnosti“ by pak uveřejňovaná informace zněla např.: „Klient XX nesplácí řádně úvěr poskytnutý bankou YZ.“ Účel ustanovení by tedy zejména u klientů fyzických osob nebyl naplněn, když pod názvem klienta lze rozumět pouze jméno a příjmení, bez dalších identifikačních údajů. Identifikačními údaji se pak rozumí identifikační údaje, tak jak je zákon o bankách vymezuje ve svém § 41 c odst. 3.

Odstavec 9 nespĺňuje vysoký standard legislativního znění. Příkladem budiž redundantní, proklamační právní věta „Banka není povinna na dohodu přistoupit.“, která pouze konstatuje obecně platný právní princip autonomie vůle smluvních stran, resp. zásadu smluvní volnosti stran. Stejně tak ustanovení o možnosti uzavřít dohodu o nápravě mezi klientem a bankou pouze jednou ročně se jeví jako zbytečné a nadbytečné. Ustanovení je svou konstrukcí nevhodné, jelikož zavádá k možné absurdní situaci, kdy poruší-li klient povinnost 29. prosince, následně 30. prosince uzavře s bankou dohodu o nápravě a 31. prosince dohodu o nápravě poruší, pak vzápětí, jelikož 1. ledna začíná nový kalendářní rok, může obratem iniciovat snahu uzavřít s bankou novou dohodu o nápravě. Je přitom zřejmé, že původním záměrem odstavce 9 byla snaha umožnit uzavřít „dohodu o nápravě“ klientům s ojedinělým porušením svých povinností (ať už z důvodu náhodného opomenutí, či náhlé závažné životní situace) a omezit využití této možnosti pro nespolehlivé klienty. Jelikož se však ze samého principu jedná o možnost a nikoliv povinnost banky uzavřít s klientem takovou dohodu, a uzavření dohody tak vždy bude záviset na souhlasné vůli banky uzavřít dohodu, pak se omezení rámcem kalendářního roku jeví jako zbytečné. Z výše uvedených důvodů se proto jeví jako žádoucí odstavec 9 zrušit, přičemž smysl a účel jeho využití zůstane zachován náležitou úpravou odstavce 8. Je navíc vhodné upozornit na obecnou možnost novace dle občanského práva, která zde rušené ustanovení mohla zastoupit již v době jeho účinnosti.

K bodu 108 (38 odst. 9)

Provádí se legislativně technická změna v souvislosti se zrušením § 38 odst. 9.

K bodu 109 (38 odst. 10)

Zrušuje se normativní odkaz s ohledem na novou evropskou legislativu upravující ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volný pohyb těchto údajů (GDPR) a na ni navazující národní legislativu (zákon o zpracování osobních údajů). Prováděná úprava napравuje stav, kdy vzhledem k faktu, že zákon o bankách obsahuje řadu dalších ustanovení, která se také týkají zpracování osobních údajů, u nichž se na právní předpisy upravující zpracování osobních údajů neodkazyvalo, mohlo docházet k nejasnostem

při výkladu zákona. Odkazovat na přímo účinné nařízení EU by navíc bylo redundantní.

K bodům 110 a 111 (§ 38a odst. 1 a 2)

Provádí se legislativně technická úprava, kterou dochází k zpřesnění znění předmětného ustanovení.

Dále se právní úprava odst. 2 jeví jako nedostatečná, jelikož omezuje přístup ČNB k informacím v předmětné databázi (pozn.: jedná se o Centrální registr úvěrů spravovaný centrální bankou) tak, že tento přístup je umožněn centrální bance pouze pro účely dohledu nad finančním trhem. Tato limitace byla zavedena v zákoně o bankách v minulosti a dnes již neodpovídá od té doby proběhnuvšímu dynamickému vývoji v oblasti bankovního sektoru, kdy se pro současné použití jeví již jako nedůvodné a nevhodné. Je třeba reflektovat skutečnost, že centrální banka dnes plní vedle tradiční role dohledového orgánu též další úkoly v oblasti makrobezpečnostní politiky a v oblasti řešení krize na finančním trhu. Jeví se tak jako více než žádoucí, aby údaje obsažené v Centrálním registru úvěrů (dále také „CRÚ“) mohly sloužit též k plnění těchto úkolů centrální banky a obecně k plnění dalších zákonných úkolů ČNB. Stávající právní úprava již nyní umožňuje přístup k informacím v registru mj. též ECB, a to aniž by stanovila jakoukoliv limitaci tohoto přístupu v podobě omezení přístupu ECB pouze pro plnění jejího určitého úkolu. Analogicky se proto navrhuje odstranit z dnešního pohledu již nelogické omezení přístupu do databáze též pro ČNB tak, aby v praxi mohl být tento přístup umožněn pro plnění všech zákonných úkolů centrální banky včetně využití těchto informací pro statistické účely.

Z věcného hlediska není důvod bránit rozšíření přístupu k údajům v CRÚ pro plnění zákonných úkolů ČNB. Rovněž z hlediska průlomů mlčenlivosti podle směrnice CRD je rozšíření přístupu k údajům CRÚ pro plnění zákonných úkolů centrální banky (včetně měnových aj.) možné.

K bodu 112 (§ 38a odst. 5)

Podle § 38a odst. 5 zákona o bankách má klient právo na výpis informací z CRÚ za úhradu věcných nákladů. Předmětné znění zákona vyvolalo v praxi nejasnosti, neboť vyšlo najevo, že pojem věcných nákladů může být vykládán různě. Například věcné náklady dle vyhlášky ministerstva financí č. 212/2010 Sb., o způsobu stanovení výše vynaložených věcných nákladů a způsobu jejich úhrady při poskytování údajů centrálním depozitářem a osobou, která vede samostatnou evidenci investičních nástrojů, jsou vykládány široce, tj. „ve smyslu nákladů vynaložených ve věci samé“ a „zahrnují tedy jak náklady materiální, přičemž se zde míní majetkové hodnoty (hardware, software, ale též energie a kancelářské potřeby jako papír, toner aj.), tak náklady osobní – člověkohodiny použité na zodpovězení dotazu“ (viz odůvodnění k vyhlášce ministerstva financí č. 212/2010 Sb.). Jedná se tedy o výklad, který zahrnuje všechny náklady vztahující se k věci. Naopak ze zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících plyne užší výklad pojmu „věcných nákladů“, když tento zákon věcné náklady vyčísľuje jen jako jednu ze složek účelně vynaložených nákladů (vedle cestovních výdajů, náhrady ušlého výděľku při předvolání k orgánu veřejné moci, nákladů, které znalec uhradil podle § 14 odst. 2 zákona, a náklady spojené s přibráním pracovníků pro pomocné práce, případně nákladů na konzultanta).

ČNB v souvislosti s vyhotovováním výpisů informací z CRÚ vynikají různé náklady

(např. materiálové náklady /náklady na kancelářské potřeby a materiální vybavení/, nemateriálové náklady /energie, cestovné, telefonní služby, poštovné, internet, legislativní a školicí služby, opravy a údržba apod./, daňové náklady, osobnostní náklady /přímé mzdy, pojistné na sociální, zdravotní, a úrazové pojištění/).

Všechny tyto položky jsou relevantní a zatěžují ČNB v souvislosti s poskytováním výpisů z CRÚ. Pokud by ČNB tyto složky nezohledňovala, znamenalo by to nutnost dotování této činnosti z majetku, který je primárně určen na financování hlavních úkolů ČNB, jimiž se v souladu s § 2 zákona o ČNB rozumí péče o cenovou stabilitu a dále péče o finanční stabilitu a péče o bezpečné fungování finančního systému v České republice.

Navrhovaná změna má tedy za cíl odstranit případné výkladové nejasnosti při určování struktury nákladů, ze kterých je kalkulována platba za výpis informací z CRÚ. Navrhovaná změna nebude představovat zvýšené zatížení klientů, tj. v důsledku navrhované změny nedojde ke zvýšení platby za výpis informací z CRÚ (v současnosti 400,- Kč vč. DPH).

Nad rámec výše uvedeného je třeba dále poznamenat, že vedení CRÚ slouží primárně bankám, pobočkám zahraničních bank při plnění povinnosti obezřetnosti, jakož i dalším, zákonem vymezeným subjektům, zejména pro účely dohledu. Výpis klientovi z CRÚ tak není vydáván pro účely plnění obezřetnosti, což je hlavní účel CRÚ, ale jako projev zásady transparentnosti vůči klientovi. I proto by tak tato činnost neměla být ČNB dotována prostředky, které by měly být primárně směřovány k plnění jejích hlavních činností.

Výpis vystavovaný podle zákona o bankách je odlišný od kopie osobních údajů poskytované podle nařízení GDPR, které v čl. 15 odst. 3 stanoví: „Správce poskytne kopii zpracovávaných osobních údajů. Za další kopie na žádost subjektu údajů může správce účtovat přiměřený poplatek na základě administrativních nákladů. [...]. Právo podle GDPR zůstává nedotčeno, ale současně se zachovává institut autorizovaného výpisu jako formálního potvrzení o skutečnostech v registru uvedených.“

K bodu 113 (§ 38b)

Jedná se o legislativně technickou úpravu spočívající ve vypuštění normativního odkazu s ohledem na novou evropskou legislativu upravující ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volný pohyb těchto údajů (GDPR) a na ni navazující národní legislativu (zákon o zpracování osobních údajů). Prováděná úprava napравuje stav, kdy vzhledem k faktu, že zákon o bankách obsahuje řadu dalších ustanovení, která se také týkají zpracování osobních údajů, u nichž se na právní předpisy upravující zpracování osobních údajů neodkazyvalo, mohlo docházet k nejasnostem při výkladu zákona. Odkazovat na přímo účinné nařízení EU by navíc bylo redundantní.

K bodu 114 (§ 38e odst. 1 písm. f))

Dochází ke zrušení ustanovení v souvislosti s tím, že nucená správa byla zákonem č. 375/2015 Sb. ze zákona o bankách vypuštěna.

K bodu 115 (§ 38i odst. 1 písm. c))

Jedná se o legislativně technickou opravu nesprávného odkazu na článek 312 odst. 2 nařízení CRR v souladu s čl. 117 odst. 4 písm. b) směrnice CRD.

K bodu 116 (§ 39 odst. 2)

Podle § 11a zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, jsou zpravodajské služby oprávněny získávat údaje chráněné bankovním tajemstvím. Aby bylo dosaženo účelu tohoto oprávnění, tedy zabezpečování informací pro zákonné adresáty zpravodajských služeb, je nutné, aby předávání informací bankami bylo chráněno před vyzrazením, a to i před vyzrazením příslušnému klientovi, na kterého se bezpečnostní služba dotazuje. Zatímco u žádostí orgánů činných v trestním řízení je tato ochrana zajištěna ve zvláštním právním předpisu (§ 8b zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu) stejně jako například u žádostí FAÚ (§ 38 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu), tato úprava v jiném právním předpisu pro žádosti tajných služeb absentuje. Utajení podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, pak není vhodným způsobem řešení problematiky, protože ne všechny banky jsou oprávněny utajované informace zpracovávat. Další institut poskytující ochranu před vyzrazením, který přichází v úvahu, tedy bankovní tajemství, neposkytuje ochranu před vyzrazením pracovníkem klientovi banky, protože se jedná spíše o určitou veřejnoprávní reflexi charakteru smluvních vztahů při poskytování bankovních služeb a osobou zavázanou u bankovního tajemství je banka, nikoliv jednotlivý pracovník banky. Navrhované ustanovení proto ukládá pracovníkům, členům statutárního orgánu, členům správní rady a členům dozorčí rady banky mlčenlivost ohledně údajů poskytnutých v rámci vyžadování zpráv zpravodajskými službami, a to i vůči klientovi banky, čímž se tato povinnost staví najisto. Výjimkou z této mlčenlivosti bude, podobně jako v případě utajovaných informací, nutnost sdělit tyto údaje v rámci výkonu funkce nebo pracovní činnosti pracovníka a člena statutárního orgánu, správní rady a dozorčí rady banky.

K bodu 117 (§ 40 odst. 6)

Jedná se o legislativně technickou úpravu. Je vypuštěn odkaz na § 27 odst. 1 a § 29 odst. 3, který dříve upravoval nucenou správu. Nucená správa byla zákonem č. 375/2015 Sb. ze zákona o bankách vypuštěna.

K bodu 118 (§ 41 odst. 1)

Stanoví se, že u rozhodnutí o odnětí licence banky má podaný rozklad odkladný účinek. Navrhovaná změna reflektuje skutečnost, že v případě odnětí licence je třeba zabezpečit postup, který sníží riziko nevratných procesů, které mohou komplikovat řádné vypořádání pohledávek a dluhů po právní moci rozhodnutí. Navrhovaná úprava přispívá k posílení právní ochrany ČNB a zamezení vzniku případných finančních ztrát, prostřednictvím snížení právního rizika, zejména rizika žalob na náhradu škody proti ČNB v případech, kdy by na základě rozkladu došlo ke změně rozhodnutí, vůči němuž byl rozklad podán. Dohledová praxe v oblasti družstevních záložen a v dalších sektorech, kde odkladný účinek není ze zákona vyloučen, dokládá, že takové řešení je i z praktického hlediska vyhovující.

K bodu 119 (§ 41a odst. 3)

Provádí se legislativně technická úprava, kterou dochází k sjednocení terminologie používané napříč zákonem. Dále dochází k zpřesnění znění ustanovení doplněním věty druhé. Podle dosavadního výkladu zákona a podle dosavadní praxe banka po odnětí licence příspěvky do Fondu pojištění vkladů (dále jen „FPV“) neplatí. Tomuto výkladu však ve spojení s § 41a

odst. 3 zákona o bankách odporuje dikce § 35 odst. 2 zákona o bankách, podle kterého „bývalá banka“ „do doby, než vypořádá své pohledávky a závazky, se považuje za banku podle tohoto zákona“. Protože je potřeba odstranit tento rozpor, navrhuje se výslovně zakotvit, že banka a pobočka banky z jiného než členského státu po zániku licence nepřispívá do FPV. Vzhledem k tomu, že se podle § 14 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech vztahuje § 41a odst. 3 zákona o bankách obdobně na družstevní záložny, nevztahuje se povinnost přispívat do FPV na družstevní záložnu ode dne zániku jejího povolení podle § 2a odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

K bodu 120 (§ 41a odst. 5)

Doplňuje se možnost hradit náklady na činnost GSFT související se správou FPV z mimořádných provozních příspěvků, jejichž výběr bude nově upraven v § 41cg nebo z dotací a návratných finančních výpomocí nově umožněných podle § 41ch. Bez tohoto doplnění by náklady na činnost GSFT bylo možné hradit pouze z investování peněžních prostředků, což je velmi nejistý zdroj příjmů. Pokud by pak byly všechny prostředky ve FPV spotřebovány na výplatu náhrad, nezbývaly by žádné prostředky na hrazení nákladů plynoucích z jeho provozu s tím, že by ani neexistovala cesta, jak je doplnit.

K bodu 121 (§ 41b)

Dochází k úpravě odkazu v návaznosti na vložení nového odstavce v § 39.

K bodům 122 a 125 (§ 41c odst. 2 písm. f) a odst. 6 až 8)

Vzhledem k tomu, že stávající znění ustanovení § 41c odst. 2 písm. f) a odst. 6 až 8 vyvolalo některé nejasnosti související zejména s výkladem pojmu „územní samosprávný celek“, je nezbytné postavit najisto, které subjekty nemají podle zákona vklady kryté systémem pojištění pohledávek z vkladů. Z věcného hlediska se návrh neodchyluje od současného stavu, dochází pouze k upřesnění textu zákona tak, aby nevznikaly výkladové nejasnosti.

Podle navrhovaného znění ustanovení nejsou systémem pojištění pohledávek z vkladů kryty pohledávky z vkladů městských částí hlavního města Prahy a pohledávky z vkladů některých obcí, krajů a obdobných zahraničních osob. Pohledávky z vkladů obce nebo kraje jsou systémem pojištění vkladů kryty pouze v tom případě, že obec nebo kraj splňuje stanovené podmínky. Základní podmínkou je, že obci nebo kraji náleží výnosy z daní nebo podíly na nich podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní a výše skutečných daňových příjmů dané obce nebo kraje nepřesahuje v příslušném období částku odpovídající 500 000 EUR. Pro úplnost je potřeba dodat, že městské části nebo obvody statutárních měst jiných než Praha nemají právní osobnost, a proto pojištění jejich vkladů se odvíjí od toho, zda jsou pojištěny vklady statutárního města, ke kterému náleží.

Zvolená konstrukce současně z pojištění vylučuje vklady obdobných zahraničních územních samosprávných celků u českých úvěrových institucí, včetně těch, které působí prostřednictvím svých poboček v zahraničí. Důvodem je skutečnost, že ačkoli směrnice č. 2014/49/EU v čl. 5 odst. 2 písm. b) obsahuje diskreci umožňující členským státům do pojištění vkladů zahrnout vklady místních orgánů s ročním rozpočtem do výše 500 tis. EUR, čl. 5 odst. 1 písm. j) obecně vklady veřejných orgánů z pojištění vkladů vyjímá. Je tak na rozhodnutí každého členského státu, zda zmíněnou diskreci využije, přičemž její využití ČR by nemělo vést k nerovným podmínkám a neopodstatněné soutěžní výhodě českých

úvěrových institucí působících např. prostřednictvím své pobočky v členském státu, který diskreci nevyužil, oproti úvěrovým institucím, které mají v daném členském státu své sídlo.

Způsob dokládání daňových příjmů a přepočet limitu na ekvivalent v českých korunách se nemění a v tomto lze odkázat na důvodovou zprávu k zákonu č. 375/2015 Sb., kterým byla transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU o systémech pojištění vkladů.

K bodům 123 a 124 (§ 41c odst. 3 písm. b) a c))

V rámci posílení právní jistoty se zpřesňuje znění požadovaných identifikačních údajů zahraničních právnických osob.

Dosavadní právní úprava identifikační povinnosti bank a poboček bank z jiného než členského státu ve vztahu ke vkladatelům za účelem pojištění pohledávek z vkladů může ve své současné podobě působit interpretační a hlavně aplikační problémy ve vztahu k institutu svěřenských fondů. Jelikož doktrinální výklad ustanovení občanského zákoníku upravujících svěřenské fondy vylučuje použití ustanovení pro právnické osoby na svěřenské fondy, a to i ve formě analogie, stejně jako se zatím vzhledem k novosti institutu svěřenských fondů v tuzemském právním řádu a faktu, že plnění z FPV lze označit jako jakési „ultima ratio“ v oblasti řešení krize bank a poboček bank z jiného než členského státu působících v tuzemsku, nedostává ustálené judikatury, jeví se jako nezbytné explicitní upravení požadavků pro identifikaci svěřenských fondů, jakožto vkladatelů potenciálně participujících na systému pojištění vkladů.

Přestože svěřenské fondy jsou institutem sui generis a jako takové se vymykají běžnému pojetí vlastnického práva (svěřenskému správci, jenž bude nejčastěji považován za vlastníka, např. nenáleží ius abutendi), nelze majetek v nich a tedy i příslušné pohledávky z vkladů považovat za majetek bez pána, jelikož tímto je zákonem presumován svěřenský správce. Jeví se proto jako nejvhodnější uvést v rámci identifikace vkladatele vedle identifikačních údajů svěřenského fondu i identifikační údaje svěřenského správce a to ať již příslušným svěřenským správcem bude fyzická, nebo právnická osoba. Přestože může vyjít najevo, že skutečným majitelem ve vztahu k svěřenskému fondu je pro účely směrnice 2005/60/ES o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu, nikoliv svěřenský správce, nýbrž jeho zakladatel, obmyšlený nebo jakákoliv jiná osoba vykonávající kontrolu nad svěřenským fondem pomocí přímého či nepřímého vlastnictví či jiných prostředků, jeví se jako nejvhodnější uvést pro účely doplnění identifikace vkladatele právě svěřenského správce, jelikož tento zřejmě nejlépe naplňuje podmínky podstatných náležitostí svěřenského fondu (naproti tomu zakladatel může založit svěřenský fond pořízením pro případ smrti, zatímco obmyšlený dokonce ani nemusí být určen).

Použitá opisná textace „svěřenských fondů nebo obdobných zařízení podle práva jiného státu zapisovaných do evidence podle jiného zákona“ reaguje na možnost existence vkladů zahraničních svěřenských fondů v tuzemské bance nebo pobočce banky z jiného členského státu a využívá faktu, že do příslušné evidence podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů, se povinně zapisují i svěřenské fondy nebo obdobná zařízení, která se řídí právem jiného státu, působící na území České republiky, přičemž pod pojem působení na území

České republiky lze, vzhledem k povaze svěřenských fondů jakožto správě vyčleněného majetku, subsumovat právě i vklad v tuzemské bance nebo pobočce banky z jiného členského státu.

Společným uvedením identifikačních údajů svěřenského fondu a jeho svěřenského správce se nově staví najisto jasné rozlišení jednotlivých pohledávek z vkladů, kdy svěřenské fondy, jejichž správu vykonává stejná osoba svěřenského správce, nelze považovat za jednu osobu/jednoho majitele účtu, a tyto jsou tak účastny systému pojištění vkladů do zákonného limitu 100 000 EUR každý zvlášť.

K bodům 126 a 127 (§ 41c odst. 9 a 10)

Provádí se legislativně technické úpravy v souvislosti se změnami provedenými v § 41c odst. 2 písm. f) a odst. 6 až 8 a současně dochází ke zpřesnění znění ustanovení. V ustanovení byl také vedle stávajícího odkazu na § 41d odst. 4 doplněn odkaz na § 41d odst. 5, ve kterém jsou upraveny tzv. institucionální náhrady a který obsahuje další případy poskytování údajů GSFT.

K bodům 128 (§ 41cc odst. 3 a 5)

Provádí se legislativně technická úprava, kterou dochází ke sjednocení terminologie používané napříč zákonem.

K bodu 129 (§ 41cc odst. 4)

Vzhledem k tomu, že GSFT je účastníkem správního řízení, kterému podle § 72 správního řádu musí být rozhodnutí oznámeno, dochází k vypuštění předmětného ustanovení z důvodu jeho nadbytečnosti.

K bodu 130 (§ 41cf až 41ch)

§ 41cf

Podle směrnice o systémech pojištění vkladů (čl. 10 odst. 1 směrnice DGS) musí být pravidelný příspěvek instituce zaplacen vždy v daném roce, ve kterém je vyměřen, a alespoň jednou za rok; obdobný požadavek plyne i z obecných pokynů EBA k metodám výpočtu příspěvků do systémů pojištění vkladů. Navrhované ustanovení upravuje postup pro vypořádání rozdílu, pokud by byl příspěvek nesprávně vyměřen. Na případy nesprávného vyměření příspěvku do FPV se navrhuje použít postup uvedený v zákoně o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu. Ustanovení mj. sleduje sladění režimů při procesu stanovování a výběru příspěvků do Fondu pro řešení krize a FPV. Úprava se použije jak na nesprávné vyměření (řádného) ročního příspěvku (§ 41ca odst. 2), tak i mimořádného příspěvku (§ 41cc odst. 2), což plyne z obecných pokynů EBA upravujících metody výpočtu příspěvků do systémů pojištění vkladů.

§ 41cg

V souladu s ustanovením § 41a odst. 5 se zakotvuje postup výběru mimořádných provozních příspěvků pro účely úhrady nákladů GSFT spojených se správou FPV.

Odstavec 1

Ustanovení ukládá GSFT povinnost navrhnout ČNB celkovou výši mimořádných provozních příspěvků, nepostačují-li prostředky GSFT získané z investování na finančních trzích

k úhradě jeho nákladů na provoz FPV. GSFT se současně ukládá povinnost návrh na výběr mimořádných příspěvků řádně odůvodnit tak, aby z něj byly zřejmé objektivní příčiny, v důsledku kterých nelze provozní náklady GSFT uhradit z výnosů z investovaných prostředků na finančních trzích.

Odstavec 2

ČNB na základě návrhu GSFT rozhodne o výběru mimořádných provozních příspěvků, včetně stanovení výše a termínu zaplacení mimořádného příspěvku. Navrhovaná úprava zajišťuje rozložení celkové výše mimořádných provozních příspěvků mezi úvěrové instituce dle výše jejich krytých vkladů a rizikového profilu shodně jako v případě řádných ročních příspěvků. ČNB při stanovení výše mimořádného provozního příspěvku úvěrové instituce může postupovat v souladu se svým přístupem ke stanovení ročních řádných příspěvků do FPV pouze s tím rozdílem, že roční cílovou úroveň příspěvků stanoví jako celkovou výši mimořádných provozních příspěvků navrženou GSFT. Při tomto postupu by tedy došlo v rámci výpočtu pouze ke změně roční sazby příspěvků, ostatní parametry vstupující do výpočtu (tj. kryté vklady, rizikové váhy a vyrovnávací koeficient) by byly použity ve stejné výši jako při výpočtu řádných příspěvků. Zároveň ovšem ustanovení nebrání ČNB ve zvolení jiné metody výpočtu, např. pomocí podílů.

Odstavec 3

ČNB stanoví termín splatnosti mimořádného provozního příspěvku ke stejnému datu, jako termín splatnosti ročního příspěvku, a to s cílem omezit administrativní a jiné náklady spojené s výběrem provozního příspěvku. Pokud však situace (např. z důvodu akutního nedostatku prostředků určených na provoz GSFT) neumožňuje stanovit stejný termín, ČNB může stanovit termín jiný.

Odstavec 4

Bance se ukládá povinnost zaplatit mimořádný příspěvek v termínu stanoveném ČNB. Ustanovení současně zakotvuje odchylku od správního řádu spočívající v tom, že opravný prostředek (rozklad) nemá odkladný účinek, a rozhodnutí ČNB je tedy předběžně vykonatelné - příspěvek banky do FPV tedy bude uhrazen před tím, než bude o případném opravném prostředku rozhodnuto.

Odstavec 5

Odkazem na § 41cd se GSFT ukládá povinnost bez zbytečného odkladu informovat ČNB o výši mimořádného provozního příspěvku zaplaceného bankou, resp. o tom, že banka takový příspěvek nezaplatila tak, aby ČNB měla tyto informace k dispozici pro účely dohledu a případného uložení pokuty za spáchání přestupku bankou podle § 36e odst. 5 písm. f) (resp. spořitelní a úvěrní družstva podle § 27b odst. 3 písm. h) zákona o spořitelních a úvěrních družstvech), není-li příspěvek zaplacen řádně a včas. Pokud není příspěvek uhrazen řádně a včas, je banka povinna uhradit spolu s příspěvkem také úrok z prodlení na základě § 1970 občanského zákoníku, ve výši stanovené nařízením vlády č. 351/2013 Sb. Od 1. ledna 2014 výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené ČNB pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů. Zaplacení příspěvku a úroku z prodlení bude stejné jako podle dosud

platné úpravy vymáhat GSFT. Odkazem na § 41cd a 41ce se zakotvuje povinnost ČNB stanovit a bance zaplatit mimořádný provozní příspěvek v českých korunách.

§ 41ch

Ustanovení v návaznosti na nově zakotvenou právní úpravu výběru mimořádných prostředků upravuje, že GSFT může být pro účely úhrady nákladů spojených se správou FPV poskytnuta dotace nebo návratná finanční výpomoc za předpokladu, že není objektivně možné získat peněžní prostředky výběrem mimořádných příspěvků podle § 41cg. Důvodem, proč by měla být zajištěna možnost poskytnout GSFT dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, je povinnost ČR jako členského státu EU zajistit fungování systému pojištění vkladů vyplývající z evropské směrnice 2014/49/EU, o systémech pojištění vkladů. Vznik potřeby poskytnout GSFT dotaci nebo návratnou finanční výpomoc však představuje málo pravděpodobnou situaci, kdy by GSFT neměl prostředky na úhradu nákladů souvisejících s provozem FPV (taková situace dosud nenastala) a současně by nebylo s ohledem na tržní situaci možné chybějící prostředky pokrýt prostřednictvím výběru mimořádných provozních příspěvků. Tento postup představuje výjimečnou možnost, jak zajistit prostředky pro financování provozních nákladů GSFT v souvislosti se správou FPV poté, co byly všechny ostatní možnosti vyčerpány. Jde o krajní řešení, které by bylo použito pouze v situaci výrazně nepříznivé situace na finančním trhu, která by neumožňovala výběr mimořádných prostředků. V takovém případě by GSFT požádal, za účelem zajištění řádného fungování systému pojištění vkladů v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci Ministerstvo financí, jakožto ústřední orgán státní správy pro finanční trh. Ministerstvo financí by následně rozhodovalo, zda budou prostředky poskytnuty a v jaké formě (jako návratná finanční výpomoc či dotace). Finanční dopad na státní rozpočet nelze přesně stanovit – bude vycházet z nastalé situace a také doby, po kterou bude nutné překlenuvat nemožnost GSFT hradit náklady na provoz spojené se správou FPV z jiného zdroje. Podrobnější popis celé problematiky obsahuje závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace.

K bodu 131 a 132 (§ 41d odst. 4 a 5)

Předmětná ustanovení se uvádí do souladu s přestupkem stanoveným v § 36b odst. 4 a 5.

K bodu 133 a 149 (§ 41e odst. 1 a § 41g odst. 6)

GSFT obdrží clientské údaje, na základě kterých provádí výplatu náhrad pohledávek z vkladů od příslušné banky, jejího likvidátora, správce či insolvenčního správce, přičemž uvedené údaje jsou předávány dle stavu k rozhodnému dni. Uvedené údaje jsou následně předány vyplácející instituci k realizaci příslušných výplat. Termín k zahájení výplaty základních náhrad (tedy převážné většiny pojištěných vkladů) činí 7 pracovních dnů od rozhodného dne, přičemž GSFT obdrží clientské údaje do 3 pracovních dnů od rozhodného dne. GSFT tedy zbývá velmi krátká doba čtyř, reálně spíše tří pracovních dnů na provedení jakýchkoli případných změn předaných clientských dat. Pokud by v době od rozhodného dne do zahájení výplaty náhrad vkladů došlo k většímu množství změn oprávněných osob v podobě například postupování nároků na náhradu pohledávek z vkladů na jiné osoby nebo zřizování zástavních práv k uvedeným pohledávkám, nebylo by možné zaručit splnění zákonné lhůty pro zahájení výplaty náhrad. Ustanovení § 41g odst. 6 písm. b) zákona o bankách řeší případy postupování

pohledávek z vkladů po rozhodném dni neúplně, a to pouze ohledně výpočtu výše nároku, ale nikoli ohledně určení oprávněné osoby.

Obdobný problém může vzniknout v případě postupování či zastavování nároků na náhradu pohledávek z vkladů po zahájení výplaty náhrad. Vyplácející instituce má od GSFT k dispozici databázi příslušných klientských údajů a vyplatí náhradu osobě uvedené v této databázi. Pokud by byly nároky na náhradu pohledávek z vkladů postupovány na jiné osoby, mohlo by docházet k neoprávněným výplatám (v době, než by GSFT stačil výplatu po doručení oznámení o postoupení nebo o zástavním právu zablokovat), systém by se zpomalil z důvodu nutnosti posuzovat příslušné soukromoprávní dokumenty a neodpovídal by principu, kdy zákonem garantovaná náhrada vkladu primárně přísluší vkladateli, resp. vlastníku prostředků na účtu.

Z uvedeného důvodu je navrhováno, aby náhrada pohledávky z vkladu byla vyplacena osobě, která je oprávněnou osobou k rozhodnému dni, což by pokrývalo jak problém postupování či zastavování pohledávek z vkladů mezi rozhodným dnem a dnem zahájení výplaty náhrad, tak problém postupování či zastavování pohledávek na náhradu pohledávky z vkladu po dni zahájení výplaty náhrad. Právo věřitelů banky postoupit či zastavit svou pohledávku vůči bance převyšující nárok na náhradu vkladu přitom nebude nijak dotčeno a dotčeno samozřejmě nebude ani právo oprávněné osoby jakkoli disponovat v okamžiku výplaty náhrady s uvedenými prostředky včetně jejich převedení jiné osobě. Zároveň tato úprava nijak neovlivní nabytí nároku na náhradu pohledávky z vkladu univerzální sukcesí v dědickém řízení.

K bodu 134 (§ 41ea odst. 1 úvodní část ustanovení)

Vzhledem k tomu, že poznatky z aplikační praxe ukazují, že platné znění § 41ea umožňuje různý právní výklad, dochází ke zpřesnění předmětného ustanovení. Navrhovanou úpravou se staví najisto, že peněžní prostředky zasláné na účet klienta, které byly připsány z některého z důvodů uvedených v § 41ea odst. 1 písm. a) až j), požívají zvýšené ochrany pouze na účtu klienta, na který byly poprvé připsány, a to bez ohledu na to, o jaký typ účtu se jedná a zda nakládání s prostředky omezují smluvní podmínky vkladu (běžný účet, termínovaný účet apod.). Jakékoli následné dispozice s peněžními prostředky na účtu jsou projevem vůle majitele účtu, přičemž je zcela na jeho rozhodnutí, jakým způsobem rozloží riziko svého portfolia. V takovém případě, kdy dojde k převodu prostředků klienta na jiný účet v rámci jedné banky nebo na účet v jiné bance, se vytrácí důvod pro zvýšenou ochranu těchto prostředků.

K bodům 135 až 140 (§ 41ea odst. 1 písm. b) až d), f) a g) a j))

Jedná se o formulační úpravu úvodních slov jednotlivých písmen § 41ea odst. 1 tak, aby navazovala na změnu provedenou předchozím novelizačním bodem v úvodní části ustanovení § 41ea odst. 1. Navrhovaná úprava písmene j) navíc zajišťuje rovnocenné zacházení obětem, které obdrží odškodnění z jiného státu. Odlišné zacházení by zejména v případě členských států EU/EHP mohlo být považováno za odporující evropskému právu.

K bodu 141 (§ 41ea odst. 2)

Ustanovení § 41ea odst. 2 upravuje prodloužení tříměsíční lhůty od připsání částky na účet, jako podmínky vzniku nároku na zvýšenou náhradu, pro případ, že vkladatel nebo jeho

zákonný zástupce nebo opatrovník není oprávněn s částkou nakládat. Jedná se o transpozici ustanovení čl. 6 odst. 2 směrnice 2014/49/EU, přičemž ze znění uvedeného ustanovení směrnice jednoznačně nevyplývá, zda nedisponibilním vkladem se rozumí i vklad, kde nakládání s tímto vkladem znemožňují smluvní podmínky vkladu. Typicky se jedná o termínované a spořicí vklady. Výkladem lze nicméně dovodit, že rozhodne-li se klient pro výplatu zvýšené náhrady za pohledávku z vkladu na termínovaný, spořicí či jiný obdobný účet, na kterém omezují nakládání s prostředky smluvní podmínky vkladu, dává tak jednoznačně najevo svoji vůli a není důvod, aby mu byla tříměsíční lhůta prodloužena. Jakkoli takový výklad potvrzuje i odůvodnění předmětného ustanovení v rámci zákona č. 375/2015 Sb., je žádoucí text zákona v tomto smyslu zpřesnit a prodloužení tříměsíční lhůty u termínovaných, spořicích a obdobných vkladů jednoznačně vyloučit. Podobně se v § 41ea odst. 3 nově upravuje situace, kdy jsou dané prostředky jako kupní cena na základě soukromoprávní smluvní úpravy umístěny v úschově u notáře či advokáta a příjemce kupní ceny s nimi nemůže nakládat. Naopak mimosmluvní omezení dispozičního oprávnění (např. zajištění účtu podle § 79e trestního řádu nebo podle § 20 odst. 3 zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti) by vedly k odkladu počátku běhu lhůty.

K bodu 142 (§ 41ea odst. 3 a 4)

Staví se najisto, že lhůta, ve které má být připsána na účet částka tak, aby byla splněna jedna z podmínek pro vznik nároku na zvýšenou náhradu, se prodlužuje i v případě, kdy je pohledávka z vkladu částkou předanou do notářské úschovy podle notářského řádu, nebo jde o peníze přijaté advokátem do správy podle zákona o advokacii a vkladatel, oprávněná osoba, její zákonný zástupce nebo opatrovník nejsou v den připsání částky na účet oprávněni s touto částkou nakládat. Výslovně se stanoví, že nedostatkem oprávnění s částkou na účtu nakládat není myšleno pouze omezení nakládat s částkou na účtu vyplývající ze smluvních podmínek mezi bankou a klientem a vyplývající z jednostranného aktu banky vůči jejímu klientovi provedenému na základě právního aktu orgánu veřejné moci, ale i omezení vyplývající ze smlouvy mezi klientem banky a třetí stranou, typicky advokátem nebo notářem. U těchto dvou osob je také jako u jediných podle § 41e odst. 6 umožněno, aby za jejich pohledávku z vkladu byla poskytnuta zvýšená náhrada podle § 41e odst. 3.

K bodu 143 (§ 41eb odst. 2 a 3)

Předmětná ustanovení se uvádí do souladu s přestupkem stanoveným v § 36b odst. 4 a 5.

K bodu 144 (§ 41eb odst. 5)

V novém odstavci 5 se zakotvuje prodloužení lhůt týkajících se podání žádosti o zvýšenou náhradu a dob pro její posouzení a vyplacení v případě, kdy oprávněná osoba v průběhu dvouměsíční lhůty k podání žádosti o zvýšenou náhradu podle odstavce 1 zemře, je prohlášena za mrtvou nebo pokud je nárok na náhradu za pohledávku z vkladu v průběhu této lhůty předmětem řízení o pozůstalosti. Pokud nastanou uvedené situace, byla by bez prodloužení lhůt velmi ztížena pozice oprávněného dědice, který by měl buďto velmi málo času pro získání potřebných dokumentů pro doložení nároku na zvýšenou náhradu (pokud by řízení o pozůstalosti skončilo v dvouměsíční lhůtě), anebo by nemohl nárok na zvýšenou náhradu doložit vůbec (pokud by řízení o pozůstalosti skončilo až po uplynutí dvouměsíční lhůty). V souvislosti s výše uvedeným je potřeba mít na paměti, že oprávněný dědic nabývá

právo na pozůstalost ke dni smrti zůstavitele, nebo ke dni uvedenému v rozhodnutí o prohlášení člověka za mrtvého. Pokud by tedy oprávněný dědic nemohl svá práva uplatnit, jednalo by se o neodůvodněný zásah do jeho vlastnického práva k pozůstalosti.

V souvislosti s výše uvedeným je třeba jednak určit, v jakých případech se lhůta, příp. doba prodlužuje, a jednak jakým způsobem se lhůta, příp. doba prodlužuje. Určení, že se lhůty prodlužují, je z výše uvedených důvodů nezbytné ve dvou typech případů: a) oprávněná osoba zemře nebo je prohlášena za mrtvou v průběhu dvouměsíční lhůty k podání žádosti o zvýšenou náhradu a b) pokud je nárok na náhradu za pohledávku z vkladu v průběhu této lhůty předmětem řízení o pozůstalosti.

V prvním případě se cílí na situace, kdy oprávněná osoba zemře nebo je prohlášena za mrtvou v průběhu dvouměsíční lhůty k podání žádosti o zvýšenou náhradu, aniž by však bylo v průběhu dvouměsíční lhůty zahájeno řízení o pozůstalosti. V druhém případě pak jde o situace, kdy oprávněná osoba zemřela nebo byla prohlášena za mrtvou před rozhodným dnem, ale řízení o pozůstalosti neskončí do konce dvouměsíční lhůty, resp. skončí v dvouměsíční lhůtě. Oba dva případy pak pokrývají i situaci, kdy oprávněná osoba zemře nebo je prohlášena za mrtvou v průběhu dvouměsíční lhůty a v průběhu dvouměsíční lhůty bylo zahájeno řízení o pozůstalosti. Pro úplnost je třeba dodat, že nárok na zvýšenou náhradu vzniká až po doložení všech dokumentů předpokládaných v § 41eb odst. 1 a po splnění dalších podmínek podle § 41e odst. 3 a § 41ea. Jestliže tedy oprávněná osoba – zůstavitel nedoloží všechny potřebné dokumenty, nárok na zvýšenou náhradu nemůže vzniknout a předmětem řízení o pozůstalosti může být pouze nárok na náhradu za pohledávku z vkladu. Nárok na zvýšenou náhradu pak vznikne oprávněnému dědici po splnění všech podmínek předpokládaných zákonem. Pokud naopak oprávněná osoba – zůstavitel doloží všechny potřebné dokumenty a splní další zákonné podmínky, vznikne nárok na zvýšenou náhradu zůstaviteli a ten je po jeho smrti předmětem řízení o pozůstalosti.

Co se týče určení, jakým způsobem se lhůta, příp. jednotlivé doby prodlužují, byly využity stejně dlouhé doby a lhůty, jako je tomu v běžných případech. Za začátek běhu těchto dob a lhůt a pro stanovení dne výplaty náhrad podle odstavce 4 je však stanoven den skončení řízení o pozůstalosti, nikoliv rozhodný den podle § 41d odst. 2. Oprávněnému dědici tak byla dána po skončení řízení o pozůstalosti stejná lhůta k předložení žádosti, jako je tomu v běžných případech po rozhodném dni. Ostatní lhůty pak bylo nezbytné s přihlédnutím k poskytnutí potřebného času GSFT na posouzení nároku a na další právní jednání GSFT prodloužit.

K bodu 145 (§ 41f odst. 1)

V ustanovení se staví najisto, že za pohledávku z vkladu se zvláštním režimem se nepovažuje, pokud jsou na účtu vedeném pro 2 a více spolumajitelů evidovány pouze peněžní prostředky těchto spolumajitelů. Nyní je tuto skutečnost možné dovozovat pouze z výkladu dalších odstavců tohoto ustanovení, kde se stanoví povinnost majitele účtu oznámit bance, že na účtu jsou evidovány peněžní prostředky více osob a tyto osoby identifikovat. Pokud má účet více spolumajitelů a nejsou na něm evidovány peněžní prostředky dalších osob, nemělo by smysl, aby jeden spolumajitel byl povinen bance identifikovat, že na účtu jsou evidovány peněžní

prostředky více osob a tyto osoby identifikovat, protože banka osobu spolumajitele účtu zná. Jako zvláštní případ je potřeba chápat, pokud jsou na účtu dvou a více spolumajitelů evidovány i peněžní prostředky jiných osob, než těchto spolumajitelů. V tomto případě se i nadále bude jednat o pohledávku z vkladu se zvláštním režimem, protože na účtu budou evidovány peněžní prostředky minimálně jedné osoby, která není majitelem účtu.

Dnešní znění, podle kterého „*peněžní prostředky více osob evidované na jednom účtu představují pohledávku z vkladu se zvláštním režimem*“, samo o sobě je výkladově nejasné a bylo by jej možné vykládat i tak, že pod tyto účty spadají účty více spolumajitelů, na kterých nejsou evidovány peněžní prostředky dalších osob, a tyto účty by tak byly zahrnuty pod pohledávky z vkladů se zvláštním režimem podle § 41f, na které se podle § 41e odst. 6 nevztahuje (až na některé výjimky) zvýšená náhrada za pohledávku z vkladu. Tento stav je vzhledem k povaze takových účtů, která je velmi odlišná od účtů se zvláštním režimem podle § 41f, nežádoucí.

K bodům 146 a 147 (§ 41g odst. 3 písm. c) a e))

Navrhovaná úprava reaguje na zkušenosti z aplikační praxe, kdy povinná osoba podle § 41d odst. 4 a 5 nepředá GSFT klientská data (§ 41c odst. 3) z důvodu popírání existence pohledávky povinnou osobou. Navzdory argumentaci GSFT, že se jedná o situaci podle § 41g odst. 3 písm. a) resp. b), které umožňují GSFT pozastavit výplatu dané pohledávky z vkladu, byly soudy jiného názoru v situaci, kdy sice povinná osoba popírala existenci pohledávky z vkladu a o její existenci byl veden incidenční spor, ale zároveň byl na základě skutkového stavu před rozhodnutím o úpadku v jiném sporu vydán rozsudek nařizující bance vyplatit klientovi vklad. S ohledem na výše uvedené se navrhuje upřesnit výjimku obsaženou v čl. 8 odst. 5 písm. a) a konkretizovat ji pro uvedený případ sporu mezi povinnou osobou a vkladatelem.

K bodu 148 (§ 41g odst. 5)

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění textu zákona.

K bodu 150 (§ 41h odst. 1 a 3)

Provádí se legislativně technická úprava v souvislosti s novým § 41eb odst. 5, podle kterého se v určitých případech mění den výplaty náhrad u tzv. zvýšených náhrad.

K bodu 151 (§ 41h odst. 2)

Dochází ke zpřesnění znění předmětného ustanovení z důvodu nejednoznačného výkladu daného ustanovení s tím, že ustanovení bylo možné vykládat i tak, že se jedná o cesi pohledávek z vkladů z banky na GSFT, s čímž byly spojeny mnohé praktické problémy. Předmětné ustanovení se zpřesňuje tak, aby bylo postaveno najisto, že dnem zahájení výplaty náhrad vzniká originárně namísto původních pohledávek klientů GSFT nová pohledávka vůči vyplácené bance nebo pobočce zahraniční banky, a to ve výši práv na plnění z náhrady za pohledávku z pojištěného vkladu vůči GSFT. Tato nová pohledávka GSFT je zcela nezávislá na právech spojených s původními pohledávkami klientů, jako je např. zajištění, smluvní sankce apod. Splatnost pohledávky GSFT je přitom stanovena k okamžiku jejího vzniku a to i z důvodu, aby GSFT mohl pohledávku následně vymáhat v likvidaci, případně ji uplatnit v rámci insolvenčního řízení, aniž by bylo zároveň nutné vyzývat dlužníka k plnění

a teprve následně tuto pohledávku přihlašovat v likvidaci. Zároveň však není dotčena možnost dohodnout podmínky plnění předmětné pohledávky ad hoc podle konkrétních okolností.

K bodu 152 (§ 41k odst. 1)

Předmětné ustanovení zakotvuje v návaznosti na § 41i právo ČNB rozhodnout o výběru mimořádných příspěvků za účelem úhrady úvěru nebo jiné formy návratné finanční výpomoci, které si je GSFT povinen v souladu s § 41i obstarat na trhu v případě, že disponibilní prostředky FPV nepostačují k vyplacení zákonem stanovených náhrad. Vzhledem ke skutečnosti, že pojem „návratná finanční výpomoc“ je definován zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a v tomto smyslu je také v § 41i použit, není zcela jasné, zda pro účely § 41k lze za „jinou formu návratné finanční výpomoci“ považovat i vydání dluhových cenných papírů. Z tohoto důvodu se navrhuje upřesnit znění ustanovení § 41k odst. 1 a postavit najisto, že o výběru mimořádných příspěvků podle § 41cc lze rozhodnout i pro účely plnění závazků GSFT z vydaných dluhových cenných papírů. Poskytnutím úvěru se v daném kontextu v návaznosti na § 41i rozumí jak obstarání dodatečných zdrojů na trhu, tak jejich získání od zahraničního systému pojištění pohledávek z vkladů.

K bodu 153 (§ 41o odst. 1)

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění textu zákona.

K bodu 154 (§ 41o odst. 2)

Jedná se o legislativně technickou úpravu spočívající v opravě odkazu.

K bodu 155 (§ 41s odst. 1)

Navrhuje se drobná formulační změna vzhledem k tomu, že výsledkem přeměny banky může být mj. nejen přeměna na pobočku z jiného členského státu EU, ale i přeměna na pobočku banky z jiného než členského státu EU. Není přitom důvod pro změny v rámci EU přísnější podmínky, než pro změny týkající se států ostatních.

K bodu 156 (§ 41s odst. 2)

V souladu s článkem 16 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU o systémech pojištění vkladů, se staví najisto, že fakultativní akcelerace pohledávek se vztahuje pouze na pohledávky z vkladů, které nejsou vyloučeny z pojištění v § 41c zákona o bankách.

K bodu 157 (§ 44c odst. 4)

Dochází k zrušení předmětného ustanovení z důvodu jeho nadbytečnosti, neboť případné námítky lze podat pouze proti návrhu opatření obecné povahy. V tomto případě by mohlo jít pouze o podněty ke změně či zrušení vydaného opatření, což ale nevyžaduje zákonnou úpravu.

K Čl. II (přechodná ustanovení)

Vzhledem ke skutečnosti, že novelizované znění ustanovení § 20 by osobám nebo osobám jednajícím ve shodě se záměrem nabyt nebo zvýšit kvalifikovanou účast na bance, nebo ji ovládnout stanovilo přísnější podmínky řízení o udělení souhlasu podle

§ 20 odst. 3, je nezbytné postavit najisto, že řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončená se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Dále by ustanovení § 20 osobám, které před nabytím účinnosti tohoto zákona nabyly nebo zvýšily kvalifikovanou účast na bance bez nutnosti získání souhlasu ČNB, stanovilo v rozporu s obecným principem zákazu retroaktivity novou povinnost, a to i s ohledem na to, že k § 20 odst. 17 se nově vkládá do zákona o bankách sankce, která dříve v zákoně chyběla.

Proto je žádoucí v rámci zachování principu právní jistoty považovat nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti na bance osobami, které před nabytím účinnosti tohoto zákona a v době nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti nebyly povinny získat souhlas ČNB s nabytím nebo zvýšením této kvalifikované účasti, za schválené formou právní fikce.

Vzhledem k faktu, že navrhovanou právní úpravou dochází k výrazné změně procesů v rámci průběhu likvidace banky a řízeních o odnětí licence ČNB, jeví se jako žádoucí pro účely zachování právní jistoty stanovit příslušnými přechodnými ustanoveními v odstavcích 3 až 5, že procesy zahájené již před nabytím účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Část druhá (změna zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

K bodu 1 (§ 1 odst. 8)

Zakotvuje se zmocnění pro vydání vyhlášky ČNB, která stanoví podrobnosti týkající se náležitostí žádosti o udělení předchozího souhlasu v souladu s požadavky na vymezení náležitostí žádostí právním předpisem. Podle § 37 odst. 2 správního řádu obsahuje podání náležitosti stanovené zákonem. S ohledem na možné dopady na finanční trh v souvislosti s převody majetku je nezbytné pro vlastní rozhodování o žádosti mít informace v dostatečné míře podrobností pro vyhodnocení dopadu takovéto transakce. Tomu je přizpůsobena textace zmocnění k vydání vyhlášky ke stanovení podrobností náležitostí žádostí, které tradičně obsahují velmi technickou dokumentaci transakcí a dalších postupů na finančním trhu. Podrobnostmi náležitostí žádostí se ve výše uvedeném smyslu rozumí konkrétní výčet údajů a dokladů (např. projekt přeměny nebo dispozice s obchodním závodem, dopady na plnění kapitálových požadavků a dalších obezřetnostních pravidel, změny v kvalifikovaných účastech, úzkém propojení a osobách ve statutárním a dozorčím orgánu), které jsou nezbytnou součástí žádosti, a to v návaznosti na vymezení podmínek a rámcový popis náležitostí v zákoně. Specifikace údajů a dokladů vyhláškou rovněž napomáhá žadatelům při podání úplné žádosti. Rámcový popis v první větě odstavce 8 je věcně převzat z úpravy v pojišťovnictví (§ 122 odst. 2 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví). Touto úpravou je zajištěno znění konzistentní se standardní úpravou v jiných sektorových zákonech.

K bodu 2 (§ 2a odst. 4 písm. e))

V nynějším znění ustanovení je nesprávně jako licenční podmínka stanovena podmínka odborné způsobilosti fyzických a právnických osob s kvalifikovanou účastí na družstevní záložně. Odborná způsobilost se v tomto případě týká odborné způsobilosti ve vztahu k výkonu práv člena, kdy takováto odborná způsobilost je pro tyto osoby neopodstatněná. Návrh v tomto ohledu sleduje mj. sjednocení požadavků pro úvěrové instituce, konkrétně s § 4 odst. 5 písm. d) zákona o bankách, který takový požadavek neobsahuje.

K bodu 3 (§ 2a odst. 5)

Dochází ke zrušení ustanovení z důvodu jeho duplicity k ustanovení § 2a odst. 1 poslední věta. Pokud má žadatel přiložit doklady osvědčující splnění podmínek uvedených v odstavci 4, je zřejmé, že v souladu s § 2a odst. 4 písm. a), b) a e) dokládá listiny k prokázání odborné způsobilosti a důvěryhodnosti žadatele a odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti členů představenstva, kontrolní komise a úvěrové komise družstevní záložny a způsobilosti a důvěryhodnosti fyzických nebo právnických osob s kvalifikovanou účastí na družstevní záložně a nejvýše 20 členů s dalším členským vkladem, pokud nemají kvalifikovanou účast (§ 2b odst. 1), a k výkonu práv člena ve vztahu k podnikání družstevní záložny v souladu s § 1 odst. 5 písm. b).

Pojem důvěryhodnost a přístup k posuzování důvěryhodnosti blíže specifikuje úřední sdělení České národní banky ze dne 3. prosince 2013 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost, podle něhož je důvěryhodnost kritériem zohledňujícím dodržování právních a etických pravidel a morální profil a integritu osoby. Důvěryhodnost osoby spočívá jednak v její bezúhonnosti a jednak v její profesní, podnikatelské integritě. Při posuzování podmínky důvěryhodnosti Česká národní banka zohledňuje zejména, zda osoba činná u poskytovatele

finančních služeb nebyla v minulosti odsouzena pro trestný čin, zda jí v souvislosti s výkonem povolání, zaměstnání, funkce nebo podnikatelské činnosti nebyla pravomocně uložena sankce pro správní delikt nebo povinnost k náhradě škody, zda vždy dostála svým závazkům vůči orgánu dohledu nebo státního dozoru při výkonu své funkce a zda dbala zásad poctivého obchodního styku a nenarušovala hospodářskou soutěž.

K bodu 4 (2b odst. 1)

Z důvodu udržení terminologické konzistence v rámci právních předpisů v oblasti finančních trhů byla vypuštěna definice nepřímého podílu.

K bodu 5 (§ 2b odst. 3)

V souladu s článkem 22 odst. 1 směrnice CRD se upřesňuje, že pokud mají určité osoby záměr nabýt či zvýšit svou kvalifikovanou účast na družstevní záložně, pak musejí tento záměr předem oznámit ČNB.

K bodu 6 (§ 2b odst. 4)

V souladu s článkem 22 odst. 2 směrnice CRD se stanoví, že pokud žádost o nabytí či zvýšení kvalifikované účasti nespĺňuje veškeré předepsané náležitosti nebo pokud k žádosti žadatel nepřiloží všechny doklady nezbytné pro posouzení žádosti, je žadatel bez zbytečného odkladu vyzván ČNB k odstranění nedostatků. Dále, oproti stávající právní úpravě, kdy zákonem stanovená lhůta pro posouzení žádosti běží ode dne prvotního podání žádosti o nabytí či zvýšení kvalifikované účasti bez ohledu na její úplnost, se nově stanovuje, že v souladu s článkem 22 odst. 2 směrnice CRD začíná lhůta pro posouzení plynout, až když je předložená žádost úplná.

K bodu 7 (§ 2b odst. 6)

Provádí se úprava v návaznosti na navázání běhu lhůty na předložení úplné žádosti. Vzhledem k tomu, že po podání úplné žádosti žádost již z logiky věci nemůže být neúplná, ani nemůže trpět jinými vadami, nahrazuje se původní textace zněním, které nepředjímá vadnost žádosti. Zároveň je třeba postavit najisto, že lhůta, jež se váže k posouzení žádosti, má být počítána v pracovních dnech a nikoliv kalendářních, jak by mohlo ze současného znění zákona vyplývat. Počítání lhůty v pracovních dnech je pak v souladu s článkem 22 odst. 3 směrnice CRD. Dále se nahrazuje pojem „přerušování lhůty“ pojmem „stavení lhůty“, který lépe odpovídá smyslu článku 22 odst. 3 směrnice CRD, jenž přesně stanoví maximální délku „přerušování“ běhu lhůty. Pokud by byla lhůta přerušena a nikoliv stavěna, začala by běžet nová lhůta, a nebylo by tak možné vyhovět dikci tohoto ustanovení směrnice CRD. Vzhledem k textaci daného ustanovení směrnice CRD, podle kterého další žádost o doplnění nesmí vést k dalšímu přerušování lhůty, se dále stanoví, že stavit běh této lhůty je možné pouze jednou.

K bodu 8 (§ 2b odst. 7)

Provádí se úprava v návaznosti na navázání běhu lhůty na předložení úplné žádosti.

K bodu 9 (§ 2b odst. 8)

V souladu s článkem 23 odst. 2 směrnice CRD se zakotvují důvody, pro které ČNB nevyhoví žádosti o nabytí kvalifikované účasti, tj. pokud nejsou splněny zákonem stanovené požadavky uvedené v odstavci 9, nebo jestliže informace předložené žadatelem nejsou dostatečné pro

posouzení žádosti.

K bodům 10 až 12 (§ 2b odst. 9)

V souladu s článkem 23 odst. 1 směrnice CRD se doplňují a upřesňují podmínky pro udělení souhlasu s nabytím kvalifikované účasti, konkrétně splnění podmínky adekvátního finančního zdraví žadatele a absence negativního vlivu na zajištění řádného a obezřetného vedení družstevní záložny. Současně dochází k formulačnímu zpřesnění znění ustanovení.

K bodu 13 (§ 2b odst. 10)

Zrušuje se věta, která je nadbytečná s ohledem na skutečnost, že povinnost správního orgánu vyrozumět bez zbytečného odkladu žadatele o negativním rozhodnutí vyplývá ze správního řádu (§ 71 odst. 1).

K bodu 14 (§ 2b odst. 11 písm. a))

Slovo „omezit“ se nahrazuje slovem „určit“, protože obecná lhůta pro nabytí kvalifikované účasti není stanovena a nelze tedy hovořit o jejím omezení.

K bodu 15, až 18 (§ 2d odst. 2 až 4)

Jedná se o změnu ustanovení vedoucí ke snížení administrativní zátěže při zřizování pobočky záložny na území členského státu EU, obdobně jako v zákoně o bankách. Nově bude ČNB rozhodovat ve správním řízení pouze tehdy, pokud shledá, že podmínky k podnikání v jiném členském státě podle odstavce 3 tohoto paragrafu splněny nejsou a pro tento případ dává bance záruku procesních práv včetně přezkumu rozhodnutí. Podrobněji viz závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace. Současně se zpřesňuje transpoziční ustanovení § 2d odst. 2 písm. f) tak, aby znění zákona bylo v souladu se zněním čl. 35 odst. 3 pododst. 2 směrnice CRD.

K bodu 19 (§ 3 odst. 3)

Jedná se o legislativně technickou změnu v souvislosti s vložení nového § 1 odst. 8.

K bodu 20 a 22 (§ 4 odst. 4 a 6)

Ze zákona se vypouští předchozí souhlas ČNB k nabytí kvalifikované účasti na družstevní záložně, který je duplicitní oproti obecné úpravě schvalování kvalifikovaných účastí obsažené v § 2b. Tato duplicitní úprava je navíc nesystematická a ne zcela korespondující s unijní právní úpravou.

K bodu 21 a 23 (§ 4 odst. 5 a 7)

Jeví se jako žádoucí vyjasnit dopad situace při přechodu nebo převodu družstevního podílu na stávajícího člena družstevní záložny. Dosavadní právní úprava zavdávala k nejasnostem jak v otázce počtu hlasů souvisejících se základním členským vkladem (dále jen „ZČV“) ve výše uváděném případě, tak v otázce přípustné výše ZČV, která se přechodem/převodem zvýšila nad úroveň stanovenou stanovami družstva. Stejným problémem pak mohla být stížena otázka počtu hlasů spojených s dalším členským vkladem (dále jen „DČV“).

Nově se proto stanoví, že nabude-li (ať již převodem nebo přechodem) člen za trvání svého členství v družstevní záložně další družstevní podíl spojený se ZČV, pak se tento automaticky stává DČV takového člena. Kromě odstranění výkladových pochybností a tím zvýšení právní

jistoty, se předmětnou úpravou dále odstraňuje nerovnost, kdy zatímco při převodu družstevního podílu z dalšího členského vkladu přecházejí na nabývacího člena družstevní záložny též hlasovací práva spojená s převedeným DČV, při převodu družstevního podílu spojeného se ZČV se množství hlasů člena družstevní záložny spojených se ZČV nemění.

Zároveň však bude umožněno, aby stanovy určily, že každý člen má při hlasování jeden hlas bez ohledu na výši vloženého členského vkladu.

Přeměna ZČV spojeného s družstevním podílem, jenž přešel nebo byl převeden na stávajícího člena družstevní záložny, na DČV takového člena se použije i v těch družstevních záložnách, jejichž stanovy existenci DČV výslovně nepřipouštějí. Přestože se tímto výkladem částečně zasahuje do autonomie družstevnictví, je žádoucí přiklonit se k proporcionalně vhodnějším dopadům vyjasnění situace přechodu/převodu družstevního podílu na stávajícího člena družstva, které pozitivně přispívají k právní jistotě týkající se počtu hlasů a výše členských vkladů, a to jak ve vztahu k nabyvateli a samotnému družstvu, tak i k třetím osobám. Je navíc vhodné upozornit na fakt, že praxe předkládanému řešení nahrává, neboť žádná z družstevních záložen aktivně působících na českém trhu úvěrových institucí (stav ke konci roku 2018) nemá ve svých stanovách vyloučenu existenci DČV (s existencí DČV nepočítá pouze několik družstevních záložen, které se již nacházejí v likvidaci, popřípadě v konkurzu).

K bodu 24 (§ 4b odst. 1)

V zákoně se staví najisto, že se při výpočtu vypořádacího podílu a i pro další účely za členský vklad považuje pouze splacená část členského vkladu. Dnes totiž výpočet nezohledňuje rozsah splacení členského vkladu. Tento fakt může vést k různým nežádoucím důsledkům, např.: člen A, který splatil v průběhu svého členství jen část svého vkladu, obdrží stejný vypořádací podíl jako člen B, který splatil svůj členský vklad celý. Člen B tedy poskytl družstevní záložně více peněžních prostředků využitelných k financování aktiv nesoucích určitý výnos, nežli člen A, přesto oba členové dostanou stejný vypořádací podíl. Dalším nedostatkem nynější úpravy pak je, že při výpočtu vypořádacího podílu je rozdělován i majetek, který do družstevní záložny nebyl vůbec vložen.

K bodu 25 až 27 (§ 4c odst. 1 až 3)

Změnou se zřehledňuje postup při výpočtu výše vypořádacího podílu. Navrhované úpravy reflektují změny prováděcích předpisů EU ke kapitálu a změny pro účtování finančních nástrojů družstevních záložen vyplývající z Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS).

Stávající právní úprava výpočtu nebere v úvahu skutečnost, že členský vklad vystoupivšího člena nebo finanční prostředky ve výši snížení dalšího členského vkladu nejsou součástí vlastního kapitálu družstevní záložny. Takováto situace může nastat spíš výjimečně, vzhledem k tomu, že družstevní záložna účtuje o finančních nástrojích podle Mezinárodních účetních standardů upravených právem EU a zároveň v souladu s čl. 77 a 78 nařízení CRR a čl. 28 a 32 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 241/2014 členské vklady vystoupivších členů nebo snížení členských vkladů vyjímá z kapitálu (kmenového kapitálu tier 1) až po udělení souhlasu orgánem dohledu (ČNB). Do udělení souhlasu orgánem dohledu jsou členské vklady vystoupivších členů i snížení členských vkladů kapitálovým

nástrojem a jsou součástí vlastního kapitálu družstevní záložny a kapitálu podle nařízení CRR.

Do výpočtu vypořádacího podílu se doplňuje parametr C4 zohledňující další fondy družstevní záložny, které se podle zákona nebo stanov nerozdělují mezi členy. V parametrech C5 a C6 jsou zohledněny úpravy vlastního kapitálu v daném účetním období, pokud jde o souhrn snížení dalších členských vkladů, resp. o souhrn členských vkladů osob, jimž zaniklo členství v družstevní záložně.

Dále je vzhledem k tomu, že zákon opomíjí, že za určité roky nemusí řádná závěrka vůbec vzniknout, vhodné text v tomto smyslu upravit. Mimořádná účetní závěrka má přitom stejnou vypovídající hodnotu.

K bodu 28 (§ 5a odst. 3)

Dosud byly informace o údajích a dokladech, které je potřebné poskytnout v souvislosti se žádostí podle § 5a odst. 3, řešeny formou doporučení v části III. a VIII. úředního sdělení ČNB ze dne 20. prosince 2010 k žádostem o udělení souhlasu České národní banky ve věcech dispozici s podnikem, ukončení činnosti nebo přeměny úvěrové instituce, snížení základního kapitálu banky, převzetí dluhů banky v nucené správě nebo snížení základního členského vkladu člena družstevní záložny. Tato doporučení však nebyla právně závazná a proto se nově zakotvuje zmocnění pro vydání vyhlášky ČNB, která stanoví podrobnosti týkající se náležitostí žádosti o udělení předchozího souhlasu v souladu s požadavky na vymezení náležitostí žádostí právním předpisem.

S ohledem na možné dopady předmětných úkonů uvedených v § 5a odst. 3 na finanční trh je nezbytné pro vlastní rozhodování o žádosti mít informace v dostatečné míře podrobností pro vyhodnocení dopadu takovéto transakce. Tomu je přizpůsobena textace zmocnění k vydání vyhlášky ke stanovení podrobností náležitostí žádostí, které tradičně obsahují velmi technickou dokumentaci transakcí a dalších postupů na finančním trhu. Podrobnostmi náležitostí žádostí se ve výše uvedeném smyslu rozumí konkrétní výčet údajů a dokladů, které jsou nezbytnou součástí žádosti, a to v návaznosti na vymezení podmínek a rámcový popis náležitostí v zákoně. Specifikace údajů a dokladů vyhláškou rovněž napomáhá žadatelům při podání úplné žádosti.

K bodu 29 (§ 7 odst. 7)

Novou úpravou se opouští režim schvalování členů voleného orgánu družstevní záložny ČNB a zároveň se zavádí analogický postup s postupem platným pro banky. Zároveň se odstraňují nejasnosti ohledně toho, jaké doklady se předkládají při personální obměně ve voleném orgánu. V současné právní úpravě to není výslovně stanoveno, nicméně výkladem per analogiam lze dospět k závěru, že rozsah informací uvedených o dané osobě při personální obměně by měl odpovídat rozsahu informací uváděných v žádosti o udělení povolení podle § 2a, kde jsou odpovídající doklady vymezeny vyhláškou ČNB. Tento výklad je v současné době využíván i v praxi.

Pojem důvěryhodnost a přístup k posuzování důvěryhodnosti blíže specifikuje úřední sdělení České národní banky ze dne 3. prosince 2013 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost, podle něhož je důvěryhodnost kritériem zohledňujícím dodržování právních a

etických pravidel a morální profil a integritu osoby. Důvěryhodnost osoby spočívá jednak v její bezúhonnosti a jednak v její profesní, podnikatelské integritě. Při posuzování podmínky důvěryhodnosti Česká národní banka zohledňuje zejména, zda osoba činná u poskytovatele finančních služeb nebyla v minulosti odsouzena pro trestný čin, zda jí v souvislosti s výkonem povolání, zaměstnání, funkce nebo podnikatelské činnosti nebyla pravomocně uložena sankce pro správní delikt nebo povinnost k náhradě škody, zda vždy dostála svým závazkům vůči orgánu dohledu nebo státního dozoru při výkonu své funkce a zda dbala zásad poctivého obchodního styku a nenarušovala hospodářskou soutěž.

K bodu 30 (§ 7a odst. 2)

Dochází k zpřesnění znění předmětného ustanovení.

K bodu 31 (§ 7aa odst. 4)

Dochází k zpřesnění ustanovení § 7aa odst. 4 transponujícího čl. 91 odst. 4 a 5 směrnice CRD tak, aby bylo postaveno najisto, že možností „zvýhodněného“ počítání funkcí není dotčen obecně platný požadavek dostatečnosti časové kapacity pro výkon funkce člena orgánu družstevní záložny.

K bodu 32 (§ 7aa odst. 4 pís m. a))

Navrhovaná úprava zpřesňuje znění ustanovení odkazem na definici „skupiny“ uvedenou v nařízení CRR.

K bodu 33 (§ 7ad odst. 2 pís m. c) a § 25a odst. 3 pís m. c))

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění textu zákona.

K bodu 34 (§ 7af)

V rámci harmonizace s jinými sektorovými zákony se nově upravuje povinnost družstevní záložny vykonávat činnost s odbornou péčí. Odborná péče představuje standard, kterému již dnes družstevní záložny podléhají v rovině soukromého práva (§ 5 OZ). Jedná se o povinnost družstevní záložny jednat kvalifikovaně, čestně a spravedlivě a s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu svých členů. Toto zákonné ustanovení reflektuje skutečnost, že v oblasti bankovníctví se postupem času ustálila určitá pravidla jednání, která rozumně uvažující profesionál uplatňuje při své činnosti. Tato pravidla jsou měřítkem řádného poskytování služeb a mají význam z hlediska ochrany vkladatelů. Česká národní banka v rámci posuzování odborné péče vždy přihlíží k ustálené praxi v dané oblasti činnosti a srovnává postup posuzované osoby s tím, jak by v dané situaci postupoval rozumně uvažující odborník (profesionál) postupující lege artis. Nejde tedy o věcně novou povinnost, nový je pouze dohled ČNB, který dosud byl s výjimkou nakládání s cennými papíry jen nepřímý, kdy nezajištění postupu s odbornou péčí mohlo představovat selhání řídicího a kontrolního systému, a bylo také podmínkou kvalifikace nekalé praxe podle zákona o ochraně spotřebitele. Zakotvením veřejnoprávní povinnosti bude orgánu dohledu umožněno zahájit kontrolu podle zákona č. 255/2012 Sb. Případné porušení povinnosti vykonávat činnost s odbornou péčí bude možné rovněž posoudit nejen jako přestupek, ale také jako nedostatek v činnosti a uložit opatření k nápravě.

Vzhledem k tomu, že rámec pro řídicí a kontrolní systém by měl být stejný jak pro banky, tak

pro družstevní záložny, navrhuje se pro družstevní záložny uplatnit stejná pravidla prokazování odborné péče při obchodech družstevní záložny s cennými papíry a obchodech s právy spojenými s cennými papíry nebo odvozenými od cenných papírů na vlastní účet, jako je tomu u bank (§ 19a zákona o bankách). Družstevní záložny tak budou mít nově povinnost, bude-li to možné, vyhodnocovat u jednotlivých obchodů cenové nabídky, z veřejně dostupných informací analyzovat ekonomickou výhodnost obchodů, dokumentovat způsob provedení obchodu apod.

Rámcově shodná úprava platí již dnes pro obchodníky s cennými papíry, investiční společnosti, pojišťovny, penzijní společnosti a další poskytovatele služeb na finančním trhu. Účelem uvedeného ustanovení je, vedle harmonizace požadavků ve srovnatelných oblastech finančního trhu, posílit touto formou ochranu vkladatelů a dalších zákazníků.

K bodu 35 (§ 8al odst. 4)

Jedná se o opravu legislativně technické chyby v platném zákoně.

K bodu 36 (§ 8as odst. 3 písm. c))

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění transpozice čl. 131 odst. 3 písm. c) směrnice CRD.

K bodu 37 (§ 8au odst. 2)

Dochází k zrušení předmětného ustanovení z důvodu jeho nadbytečnosti, neboť případné námitky lze podat pouze proti návrhu opatření obecné povahy. V tomto případě by mohlo jít pouze o podněty ke změně či zrušení vydaného opatření, což ale nevyžaduje zákonnou úpravu.

K bodu 38 (§ 8b odst. 2)

Na základě zkušeností ČNB při výkonu dohledu se navrhuje úprava zjednodušující postup pro zúžení nebo prominutí požadavku na ověření řídicího a kontrolního systému, přičemž úprava snižuje zátěž jak pro ČNB, tak pro dotčené úvěrové instituce. V praxi ČNB většinu úvěrových institucí vyjímá z povinnosti ověření řídicího a kontrolního systému a úvěrové instituce nemají žádný zájem na tom, aby takový postup ČNB rozporovaly. Tím tedy pozbývá důvodu poskytovat lhůtu pro sdělení připomínek. Do práv úvěrových institucí se tím nezasahuje, úvěrová instituce má nadále možnost provést ověření v plném rozsahu, pokud by o to měla zájem. Pro daný postup se nepoužije část druhá a třetí správního řádu.

K bodům 39 a 40 (§ 9 odst. 2 a 3)

Touto úpravou se sjednocuje lhůta pro úhradu ztráty pro družstevní záložnu s lhůtou pro úhradu ztráty, navrhovanou do zákona o bankách. Ztráta by měla být uhrazena bez zbytečného odkladu poté, co o této skutečnosti rozhodla valná hromada. V tomto případě se vychází z obecné úpravy lhůt obsažené v občanském zákoníku. Je třeba zdůraznit, že původní lhůta pro krytí ztrát není změnou fakticky zkrácena. „Bez zbytečného odkladu“ totiž může v některých případech znamenat i dobu delší než 30 dnů. Dále je třeba zdůraznit, že zaúčtováním ztráty na účet neuhrazené ztráty nedochází k úhradě ztráty.

K bodu 41 (§ 9a odst. 4)

Dochází k zrušení předmětného ustanovení z důvodu jeho nadbytečnosti, neboť případné námitky lze podat pouze proti návrhu opatření obecné povahy. V tomto případě by mohlo jít pouze o podněty ke změně či zrušení vydaného opatření, což ale nevyžaduje zákonnou úpravu.

K bodu 42 (§ 12a)

V souladu s vyhodnocením dopadů provedeným v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů se družstevním záložnám stanoví povinnost vést agendu každé smlouvy uzavírané s klientem takovým způsobem, aby na žádost ČNB byla bez zbytečného odkladu schopna předložit příslušné doklady v ověřeném překladu do českého jazyka. Povinností vést agendu se rozumí povinnost disponovat podklady mapujícími proces sjednání obchodního případu tak, aby bylo možné zpětně rekonstruovat proces sjednávání např. smlouvy o úvěru, včetně určení počtu tranší (má-li být sjednáváný úvěr čerpán postupně), výši těchto tranší, účelu čerpání jednotlivých tranší a jejich pořadí.

Pokud jde o vyjasnění lhůty pro předložení dokumentů v ověřeném překladu do českého jazyka „bez zbytečného odkladu“, platí v tomto případě lhůta přiměřená pro provedení překladu (v závislosti na rozsahu textu aj.) s tím, že ovšem nepostačuje, pokud by až po výzvě záložna začala činit kroky k zajištění překladu, např. provádět výběrové řízení na překladatele. Takový odklad by byl v daném kontextu zbytečný, neboť tyto kroky bylo možné provést v předstihu. Ze strany ČNB však lze v tomto případě očekávat proporcionální přístup, tj. individuální přístup, kdy se zásady uplatňují různým způsobem a v různém rozsahu s ohledem na velikost, organizační uspořádání, povahu, rozsah a složitost činností.

K bodu 43 (§ 13 odst. 1 a 2)

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění a vyjasnění textu zákona.

K bodu 44 (§ 13 odst. 3)

Je třeba zesouladnit konstrukci vztahu mezi odnětím povolení družstevní záložně a likvidací družstevní záložny napříč oborovými zákony. Vzhledem k měněným ustanovením v zákoně o bankách tento konstruuje odnětí bankovní licence a návrh na zrušení akciové společnosti (banky) + jmenování likvidátora ČNB, tedy vstup banky do likvidace, jako dva zcela separátní procesy, kdy jeden probíhá v rámci správního řízení a druhý v rovině občanskoprávní, respektive obchodněprávní. Teprve pokud ČNB svým sui generis správním rozhodnutím odejme bance licenci, může dle § 36 odst. 1 zákona o bankách podat soudu (a to samozřejmě civilnímu) návrh na zrušení akciové společnosti (banky) a jmenování likvidátora. Pokud tudíž nastane situace, kdy správní soud na základě podané žaloby zruší ve správním soudnictví rozhodnutí ČNB o odejmutí licence, nemá nastat situace vliv na samotnou likvidaci banky, neboť zrušení likvidace banky by se musela osoba, která by mohla mít na takovém zrušení likvidace zájem, domáhat teprve žalobou v rámci civilního procesu. Stejný postup je proto třeba zavést v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech.

Zákon řeší vystoupení právnické osoby z likvidace pouze pro případy, kdy o likvidaci rozhodl příslušný orgán právnické osoby (např. § 170 občanského zákoníku). V ostatních případech vstupu právnické osoby do likvidace (např. v důsledku rozhodnutí soudu či v důsledku jiné

právní skutečnosti) zákon vystoupení právnické osoby z likvidace neřeší, z čehož lze dovodit, že z jednou zahájené likvidace právnická osoba v těchto případech již vystoupit nemůže. Předmětný názor lze opřít i o judikaturu (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 419/2012, ze dne 27. 11. 2012). S ohledem na význam úvěrových institucí pro národní hospodářství je však nutné uvedené pravidlo postavit najisto, tj. upřesnit v zákoně.

Zákon o spořitelních a úvěrních družstvech nově konstruuje odnětí povolení družstevní záložně a návrh na zrušení družstevní záložny + jmenování likvidátora ČNB, tedy vstup družstevní záložny do likvidace, jako dva zcela separátní procesy, kdy jeden probíhá v rámci správního řízení a druhý v rovině občanskoprávní, respektive obchodněprávní. Teprve pokud ČNB svým sui generis správním rozhodnutím odejme družstevní záložně povolení, může podat soudu (a to samozřejmě civilnímu) návrh na zrušení družstevní záložny a jmenování likvidátora. Pokud tudíž nastane situace, kdy správní soud na základě podané žaloby zruší ve správním soudnictví rozhodnutí ČNB o odejmutí licence, nemá nastalá situace vliv na samotnou likvidaci družstevní záložny, neboť zrušení likvidace družstevní záložny by se musela osoba, která by mohla mít na takovém zrušení likvidace zájem, domáhat teprve v rámci civilního procesu.

Nad rámec výše uvedeného je třeba zdůraznit, že po několika letech průběhu likvidace bývalé družstevní záložny nelze reálně obnovit její provoz. Tato entita nebude splňovat ani elementární licenční požadavky na činnost družstevní záložny a povolení by nemělo de iure „obživnout“, (jinými slovy naturální restituce, tj. uvedení v předešlý stav, není možná). V případě zrušení rozhodnutí o odnětí povolení družstevní záložně zůstává v likvidaci, čímž není dotčeno právo oprávněné osoby na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutí.

Návrh vychází z poznatku, že subjekt, u kterého zpravidla několik let probíhá likvidace, se nemůže vrátit na finanční trh bez dalšího, prakticky to bude nemožné (ztráta předpokladů pro výkon činnosti, nefunkční řídicí a kontrolní systém, nedůvěra veřejnosti). Zákon tak předejde situaci, kdy bude nutné někomu, kdo zjevně nesplňuje licenční podmínky, znovu odnímat povolení a vydávat předběžná opatření.

K bodu 45 (§ 13 odst. 6)

Stanovuje se zmocnění ČNB k vydání vyhlášky o formě a obsahu žádostí o udělení souhlasu při fúzi či rozdělení družstevní záložny a u přeměn družstevních záložen na banku. Zároveň se zakotvuje, že lze žádost podat pouze elektronicky. Podle § 37 odst. 2 správního řádu obsahuje podání náležitosti stanovené zákonem. S ohledem na možné dopady předmětných úkonů uvedených v § 13 odst. 4 a 5 na finanční trh je nezbytné pro vlastní rozhodování o žádosti mít informace v dostatečné míře podrobností pro vyhodnocení takového dopadu. Tomu je přizpůsobena textace zmocnění k vydání vyhlášky ke stanovení podrobností náležitostí žádostí, které tradičně obsahují velmi technickou dokumentaci transakcí a dalších postupů na finančním trhu. Podrobnostmi náležitostí žádostí se ve výše uvedeném smyslu rozumí konkrétní výčet údajů a dokladů, které jsou nezbytnou součástí žádosti, a to v návaznosti na vymezení podmínek a rámcový popis náležitostí v zákoně. Specifikace údajů a dokladů vyhláškou rovněž napomáhá žadatelům při podání úplné žádosti. Touto úpravou je zajištěno znění konzistentní se standardní úpravou v jiných sektorových zákonech.

K bodu 46 (§ 13 odst. 7)

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění a vyjasnění textu zákona.

K bodu 47 (§ 13 odst. 8)

Zpřesněním úpravy jmenování a odvolání likvidátora družstevní záložny se snižuje riziko vzniku prodlev v započetí výkonu činnosti likvidátora, které mohly vznikat v důsledku napadení (prvostupňového) rozhodnutí soudu ohledně návrhu ČNB na jmenování, resp. odvolání likvidátora družstevní záložny. Vzhledem k významnosti potenciálních dopadů řešené situace byla zvolena výjimečná úprava odchylojící se od běžné praxe, kdy je odvolání, jakožto řádnému opravnému prostředku, přiznán odkladný účinek. Navrhovaná úprava upřesněním, že účinnost rozhodnutí o jmenování, resp. odvolání likvidátora nastává vůči každému okamžikem vyvěšení na úřední desce soudu, který takové rozhodnutí vydal, tak zkracuje reálnou dobu, po kterou likvidátor nevykonává svou činnost. Jelikož předmětné ustanovení řeší situaci, kdy je nezbytné okamžitě reagovat na závažnou situaci, jež v družstevní záložně nastala (její likvidace a jmenování likvidátora, jež nahrazuje vedení družstevní záložny), jeví se jako ospravedlnitelné, v zájmu ochrany členů družstva i zachování stability finančního systému, omezit odkladné účinky odvolání proti usnesení o jmenování a odvolání likvidátora, neboť je jasný zájem na tom, aby pozice nově jmenovaného likvidátora nebyla stížena pochybnostmi o právní jistotě jeho jmenování.

Z povahy věci i s ohledem na krátkou lhůtu pro rozhodnutí se navíc jeví jako žádoucí, aby soud rozhodoval v řízení bez jednání. Vzhledem k časové tísní, jež klade na soud zvýšené nároky, je pak vhodné tento odbřemenit stanovením požadavku na vyvěšení pouze zkráceného znění usnesení o jmenování a odvolání likvidátora na úřední desce soudu, obsahující pouze výrokovou část usnesení bez odůvodnění.

Zvolená konstrukce speciální právní úpravy pak implicitně vylučuje možnost soudu odchýlit se od stanovených časových a procesních náležitostí usnesení o jmenování a odvolání likvidátora.

Dále pak

I. Ke vztahu rozhodnutí o odnětí povolení a rozhodování civilního soudu

Úprava v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech je založena na tom, že rozhodnutí, kterým Česká národní banka odňala povolení, je na základě žaloby osoby, které bylo povolení odňato, možné přezkoumat ve správním soudnictví. Civilní soud toto rozhodnutí naopak materiálně nepřezkoumává. Současně rozhodnutí správního soudu není a nemělo by být pro civilní soud ani předběžnou otázkou. Důvodem je to, že pokud nastala situace, kdy Česká národní banka byla nucena ve výjimečných, zákonem předvídaných případech odejmout povolení družstevní záložně, je přezkum tohoto rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, na správním soudu. „*Soudu v řízení dle § 36 odst. 1 z.b. nepřísluší přezkoumávat správnost rozhodnutí ČNB o odnětí bankovní licence ani správnost jejího postupu, nepřísluší mu ani nahrazovat rozhodování soudu o správní žalobě proti takovému rozhodnutí.*“ (viz analogicky rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 539/2016 ze dne 4. 1. 2018). Pokud by totiž civilní soud věcně přezkoumával odnětí povolení, pak by tutéž věc mohly posoudit dva soudy jinak (správní vs. civilní) a pokud by vyčkával na rozhodnutí správního soudu jako

na rozhodnutí o předběžné otázce, byla by popřena logika zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a došlo by k vyprázdnění pravomoci České národní banky. Je třeba bezpodmínečně zabezpečit, aby působením osoby, již bylo odňato povolení, nebyly např. ohroženy zájmy členů i státu, v případě, když by Fond pojištění vkladů (FPV) nastoupil jako věřitel na místo osob, kterým byla vyplacena náhrada do výše 100 000 EUR, popř. zvýšená náhrada 200 000 EUR. Nejenže by taková osoba - bývalá úvěrová instituce - po odnětí povolení nevstoupila neprodleně do likvidace, ale na pozadí potenciálních výplat náhrad z FPV by nadále v této osobě působilo představenstvo, pod jehož vedením se úvěrová instituce dostala do situace, kdy přišla o oprávnění k činnosti. Tedy právně nepřehledná situace s potenciálními škodami v řádech jednotek (u těch nejmenších subjektů působících na trhu) až desítek miliard korun. Nebezpečí pak hrozí zejména v případě možné kriminální činnosti („tunelování“, neoprávněné převody majetku do zahraničí apod.).

Ve vztahu k družstevní záložně je nutné zdůraznit, že pokud je odňato povolení, osoba (tj. nikoli již družstevní záložna) podle § 28h odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech není oprávněna přijímat vklady a poskytovat úvěry, s výjimkou těch, které jsou nezbytné k vypořádání pohledávek a jejich závazků. *„Je tedy zakázáno bance, již byla odňata licence, provozovat bankovní činnost (viz § 1 z.b.)“*; *„...v důsledku odnětí licence se banka ocitá ve faktické likvidaci“*, a dále *„je třeba vidět, že zrušení banky s likvidací má přímou souvislost se zánikem licence viz § 7a odst. 1 z.b.“*; *„Tím, že zákon výslovně spojuje oprávnění České národní banky podat návrh na zrušení banky s likvidací (§ 36 odst. 1 z.b.) s odnětím licence /správní rozhodnutí/ a nikoli se zánikem licence (§ 7a odst. 1 z.b.), dává do přímé souvislosti rozhodnutí ČNB o odnětí licence a její následný návrh na zrušení banky - akciové společnosti s likvidací. V případě odnětí licence ČNB [...] je zrušení s likvidací prakticky jedinou možností dalšího řešení situace banky.“* Analogicky pro účely úpravy družstevních záložen dle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 539/2016 ze dne 4. 1. 2018.

Jinými slovy, předmětem řízení u civilního soudu není přezkum toho, zda bylo povolení odňato po právu, tj. v souladu se zákonem, ani uvážení o tom, zda družstevní záložna má být zrušena. Zrušení družstevní záložny s likvidací zákon v případě odnětí povolení předvidá a na civilním soudu je „jen“ posoudit, zda existuje pravomocné rozhodnutí ČNB o odnětí povolení, zda návrh k soudu podala ČNB jako aktivně legitimovaný subjekt, a nemá právo správní rozhodnutí (s výjimkou toho, zda není nicotné), ani proces jemu předcházejí přezkoumávat, viz bod 14. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 539/2016, ze dne 4. 1. 2018. Relevantní je však zejména přezkum osoby likvidátora navrhovaného Českou národní bankou civilním soudem, tedy zda nejde o osobu zjevně nedůvěryhodnou, nedisponující odborností apod. S ohledem na vše výše uvedené, jakož i na ochranu zájmu členů a státu je důvodná i krátká lhůta 24 hodin pro rozhodnutí a vyloučení odkladného účinku odvolání. To, že vstup do likvidace je důsledkem odnětí licence, plyne bez pochybností z § 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech. Smyslem navrhovaného ustanovení a ingerence soudu je tedy zajištění formálního vstupu do likvidace bez zbytečného odkladu po odnětí povolení a personální zajištění tohoto procesu, tj. aby za něj nebylo zodpovědné dosavadní vedení instituce, nýbrž co nejdříve po odnětí povolení soudem jmenovaný (a Českou národní bankou navržený) likvidátor, který nebude spjatý s dosavadním vedením instituce.

II. Ochrana práv osoby, které bylo odňato povolení

Ochrana oprávněných zájmů a práv osoby, které bylo odňato povolení, probíhá zejména v rámci přezkumu správního soudu. V případě úspěchu této osoby, je pak primární náhrada škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), když - jak je blíže uvedeno v důvodové zprávě u vkládaného § 28ha - obnovení činnosti družstevní záložny po několika letech po odnětí povolení nebude fakticky možné. Tato entita nebude splňovat ani elementární licenční požadavky na činnost družstevní záložny a povolení by nemělo de iure „obživnout“ (jinými slovy naturální restituce, tj. uvedení v předešlý stav, není možná).

To, co logicky musí následovat po odnětí povolení (tedy zrušení a vstup do likvidace) ví, resp. může vědět osoba, již byla licence odňata, již z normativního textu. Rozsah přezkumné činnosti civilního soudu je pak omezený zejména na osobu likvidátora, viz výše, když materiální přezkum zákonnosti rozhodnutí České národní banky o odnětí licence vykonává správní soud.

Předkladatel nepovažuje změnu předmětných ustanovení zákona o spořitelních a úvěrních družstvech za porušení zásady *ne bis in idem*, kdy již v minulosti bylo vícekrát judikováno, že odnětí profesního povolení není sankcí. Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 9 As 202/2014 – 236. Názor, že odnětí povolení nebo licence k určité činnosti není sankcí, je obsažen i v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2012, č. j. 4 As 39/2011 – 107, ze dne 30. 6. 2016, č. j. 10 Ads 38/2016 - 41, ze dne 3. 5. 2017, č. j. 3 As 129/2016 – 46, ze dne 22. 3. 2013, č. j. 8 As 32/2012 – 63, či ze dne 9. 8. 2018, č. j. 1 As 222/2018 – 22. Premise, že by odnětí licence, popř. odnětí povolení mělo být sankcí, pak neodpovídá ani systematika zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, kdy tento po dlouhé období systematicky řadil odnětí povolení podle § 28 pod nadpis „Opatření k nápravě“ a nikoliv „Správní delikty družstevní záložny“, kdy až později proběhla revize správního trestání na přestupky, přičemž i nadále však odnětí povolení zůstává mimo tuto kategorii. Zároveň je třeba uvést, že odejmout povolení družstevní záložně lze za nedostatek v činnosti družstevní záložny, který by současně mohl naplnit znaky přestupku, nikoliv však za přestupek jako takový.

Že odnětí licence, nebo povolení není rozhodnutím ve věci správního trestání, pak uvádí i dva aktuální rozsudky Nejvyššího správního soudu přímo se týkající odnětí bankovní licence, respektive odnětí povolení působit jako družstevní záložna a to ze dne 23. 1. 2019, č. j. 7 AfS 288/2018 – 71 a ze dne 21. 2. 2019 č. j. 2 AfS 304_2018-409. Kdy v druhém jmenovaném je výslovně uvedeno: „[...]Podstatou řízení o uložení nápravného opatření není trestní postih družstevní záložny, nýbrž v návaznosti na závažnost zjištěných nedostatků zajistit nápravu v širším slova smyslu, to jest buďto nápravu činnosti se zachováním družstevní záložny tam, kde je to možné, nebo nápravu v podobě odnětí povolení tam, kde se prvně uvedený postup nejeví být efektivní. Předmětem zmíněné „nápravy“ tak nemusí být nutně právě činnost družstevní záložny, přesahují-li škodlivé účinky zjištěných nedostatků její interní sféru. Nejvyšší správní soud připomíná, že mezi nejobecnější zákonem vymezené cíle České národní

banky nepatří jakási „péče“ o individuální finanční instituce. Tyto jsou stále ve své podstatě osobami soukromého práva a státní ingerence v podobě dohledu a zákonem stanovených pravomocí České národní banky nesleduje účel jejich prosperity, nýbrž důležitý veřejný zájem na cenové stabilitě, finanční stabilitě a bezpečném fungování finančního systému v České republice (srov. obecně § 2 odst. 1 věta první zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů). Právě ukládání nápravných opatření je konkrétním aplikačním projevem uvedeného poslání.[...]“

Jakkoli tedy odnětí povolení může být vnímáno ze strany postiženého subjektu velmi tíživě, fakticky jako „trest“ (zákaz činnosti), jeho účelem není primárně potrestat družstevní záložnu za prokázané provinění, nýbrž ochrana veřejného zájmu spočívajícího v tom, aby na trhu úvěrových institucí nepůsobily subjekty, které pro to nespĺňují právními předpisy vymezené požadavky. Rozhodnutí o odnětí povolení je tedy především ochranným opatřením správního orgánu před činností družstevní záložny, jež by – v případě dalšího pokračování – mohla mít negativní dopady do chráněných zájmů třetích osob (zejména členů)“.

III. Odkladný účinek odvolání

Vyloučení odkladného účinku žaloby považuje předkladatel za ústavně konformní a proporcionalní z těchto důvodů:

(a) vyloučení odkladného účinku je potřebné (a nezbytné). V opačném případě hrozí, že instituce, které bylo odňato povolení, nebude směřovat k likvidaci, jak zákon výslovně předpokládá. Navíc by zde stále vykonával v plném rozsahu působnost stávající statutární orgán, ačkoli situace vyžaduje naopak působení likvidátora, který zajistí jak řádné plnění zákonných povinností osoby po odnětí povolení, tak činnosti směřující k řádné likvidaci majetku (tj. likvidátor má mj. zabránit tomu, aby byl majetek využit jinak, např. k prodlužování činnosti družstevní záložny generující další ztráty, nebo dokonce protiprávnímu vyvádění majetku do zahraničí),

(b) sledovaného účelu nelze dosáhnout jinak stejně efektivně, což je také splněno, neboť (i.) žádost České národní banky civilnímu soudu o předběžnou vykonatelnost je návrhová věc, které nemusí být vyhověno (byť se tak v praxi děje), (ii.) v praxi je takový návrh nucena Česká národní banka podávat pravidelně a je žádoucí, aby byly zajištěny účinky rozhodnutí o odnětí povolení neprodleně, (iii.) v případě přiznání odkladného účinku podaného odvolání, resp. nepřiznání předběžné vykonatelnosti k návrhu České národní banky ztrácí do značné míry smysl 24hod. lhůta pro rozhodování soudu o návrhu České národní banky na zrušení společnosti s likvidací a jmenování likvidátora, (iv.) opatření orgánu činných v trestním řízení stran zajištění majetku k případné žádosti České národní banky nejsou z povahy věci dostatečně rychlá a způsobilá efektivně zabránit případnému vyvádění majetku osoby, které bylo odňato povolení, když problémem jsou prodlevy i jen v řádu hodin,

(c) proporcionalita v užším smyslu, tj. opatření je nejen potřebné (nezbytné), není k němu odpovídající alternativa (viz výše), ale je také přiměřené sledovanému účelu. Tato podmínka je také splněna, neboť v situaci, kdy jde o ochranu členů a státu, který prostřednictvím GSFT, resp. FPV vyplácí náhrady v řádech miliard korun, a vzhledem k rozsahu přezkumu civilního soudu (viz výše citace z rozhodnutí Vrchního soudu, v zásadě jen přezkum, zda rozhodnutí

o odnětí povolení bylo vydáno, zda osoba likvidátora splňuje stanovené podmínky a zda návrh podala Česká národní banka), nemůže zájem osoby, které bylo odňato povolení, na zachování odkladného účinku odvolání proti takovému rozhodnutí civilního soudu převážit zájem členů a státu na ochraně miliardových hodnot a na tom, aby rozhodnutí České národní banky o odnětí povolení neprodleně vyvolalo zákonem zamýšlené účinky. Naopak, praxe dokládá, že taková odvolání jsou ryze účelová a mají za cíl toliko odvrátit nevyhnutelné v lepším případě, v horším vytvářejí prostor pro převody majetku do zahraničí. Současně judikatura opakovaně zdůrazňuje, že před případnými excesy správního orgánu je možné domoci se náhrady škody dle zákona č. 82/1998 Sb.

IV. Sjednocení úpravy v ZoB a ZSÚD a platný stav

§ 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech stanoví s účinností ode dne 25. 4. 2000 (zavedeno novelou č. 100/2000 Sb.), že družstevní záložna se zrušuje dnem právní moci rozhodnutí o odnětí povolení. Přitom tento automatismus návrh předkládaného zákona nahrazuje a sjednocuje se zákonem o bankách a svěřuje rozhodování o vstupu do likvidace soudu. Dále dříve platilo, že likvidátora jmenoval přímo Úřad pro dohled nad družstevními záložnami (zavedeno novelou provedenou zákonem č. 280/2004 Sb.) a později Česká národní banka (zavedeno novelou provedenou zákonem č. 57/2006 Sb.). Tedy úprava navrhovaná v zákoně přinejmenším u družstevních záložen naopak ochranu osoby, které bylo odejmuto povolení, posiluje, když odstraňuje automatismus a vrací se k dřívější úpravě obdobné té, která dosud platí v zákoně o bankách. Tento automatismus v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech byl otestován v praxi, navazovala na něj rozhodnutí soudů o jmenování likvidátora, jeho ústavněprávní konformnost nebyla zpochybňována a jen dále dokládá, že v daném rámci není smyslem rozhodnutí civilního soudu věcně přezkoumávat rozhodnutí České národní banky o odnětí licence.

K bodu 48 (§ 13b odst. 1)

Provádí se legislativně technická úprava, kterou dochází k zpřesnění znění předmětného ustanovení a sjednocení terminologie používané napříč zákonem.

K bodu 49 (§ 13b odst. 4)

Z dosavadní právní úpravy jednoznačně nevyplývala možnost vztáhnout opravné zúčtování i na transakce prováděné v rámci jedné družstevní záložny. Nová úprava toto zajišťuje.

K bodu 50 (§ 14)

Staví se najisto, že ochrana podle § 41s zákona o bankách (informační povinnost a možnost vybrat nebo převést své pohledávky z vkladů při fúzi nebo rozdělení banky, přeměně banky na pobočku zahraniční banky, převodu jmění na banku jakožto společníka nebo jiných podobných skutečnostech) se týká také členů, resp. klientů družstevních záložen - v § 41s zákona o bankách je primárně založeno oprávnění vkladatelů a povinnost banky z něj plyne jen nepřímo, a není proto zřejmé, zda se toto ustanovení vztahuje i na družstevní záložny. Z hlediska řádné transpozice čl. 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU o systémech pojištění vkladů by mělo toto ustanovení platit i pro záložny.

K bodu 51 (§ 21 odst. 9)

Jedná se o legislativně technickou opravu odkazu.

K bodům 52 a 82 (§ 21c odst. 4 písm. f) a § 28 odst. 1)

Odůvodnění viz přiměřeně odůvodnění k § 25e odst. 4 písm. f) a § 26 odst. 1 zákona o bankách.

K bodu 53 (§ 25a odst. 4 písm. m) a n))

Mění se výčet průlomů do povinnosti družstevní záložny zachovávat údaje v tajnosti tak, že se v souvislosti s pátráním po hledané nebo pohřešované osobě doplňuje seznam průlomů do povinnosti družstevní záložny zachovávat údaje v tajnosti. Vzhledem k tomu, že úprava pouze zohledňuje průlomy do povinnosti družstevní záložny zachovávat údaje v tajnosti již obsažené v zákoně o Policii ČR a také v zákoně o GIBS, které umožňují Policii ČR, resp. GIBS vyžádat si od banky výpis o době a místě použití elektronického platebního prostředku, nemění úprava nynější faktický legislativní stav. Je však vhodné, aby průlomy do bankovního tajemství nebyly obsaženy pouze v sektorových zákonech (např. v zákoně o Policii ČR), ale aby byly umožněny i zákonem o spořitelních a úvěrních družstvech, jako je tomu ve většině případů doposud. Identická úprava ohledně prolomení povinnosti mlčenlivosti je provedena i v zákoně o bankách.

K bodu 54 (§ 25b odst. 3 písm. e))

Dochází ke zpřesnění znění ustanovení upravujícího průlom do bankovního tajemství vůči orgánům sociálního zabezpečení a nemocenského pojištění, čímž bude dosaženo souladu se zněním obdobného průlomu zakotveného v § 38 odst. 3 písm. f) zákona o bankách.

K bodu 55 (§ 25b odst. 7 věta druhá)

Prováděná úprava napравuje stav, kdy vzhledem k faktu, že zákon o spořitelních a úvěrních družstvech obsahuje řadu dalších ustanovení, která se také týkají zpracování osobních údajů, u nichž se na právní předpisy upravující zpracování osobních údajů neodkazovalo, mohlo docházet k nejasnostem při výkladu zákona. Odkazovat na přímo účinné nařízení EU by navíc bylo redundantní.

K bodu 56 (§ 25c odst. 2)

Podle § 11a zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, jsou zpravodajské služby oprávněny získávat údaje, které jsou povinny družstevní záložny zachovávat v tajnosti a chránit před zneužitím (obdoba bankovního tajemství). Aby bylo dosaženo účelu tohoto oprávnění, tedy zabezpečování informací pro zákonné adresáty zpravodajských služeb, je nutné, aby předávání informací družstevními záložnami bylo chráněno před vyzrazením, a to i před vyzrazením příslušnému členovi, na kterého se bezpečnostní služba dotazuje. Zatímco u žádostí orgánů činných v trestním řízení je tato ochrana zajištěna ve zvláštním právním předpisu (§ 8b zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu) stejně jako například u žádostí FAÚ (§ 38 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu), tato úprava v jiném právním předpisu pro žádosti tajných služeb absentuje. Utajení podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, pak není vhodným způsobem řešení problematiky, protože ne všechny družstevní záložny jsou oprávněny utajované informace zpracovávat. Další institut poskytující ochranu před vyzrazením, který přichází v úvahu, tedy povinnost družstevní záložny zachovávat v tajnosti

a chránit před zneužitím údaje o svém členovi a o jeho obchodech s družstevní záložnou, neposkytuje ochranu před vyzrazením pracovníkem členovi družstevní záložny, protože se jedná spíše o určitou veřejnoprávní reflexi charakteru smluvních vztahů při poskytování služeb a osobou zavázanou u tohoto institutu je družstevní záložna, nikoliv jednotlivý pracovník družstevní záložny. Navrhované ustanovení proto ukládá pracovníkům a členům orgánů družstevních záložen mlčenlivost ohledně údajů poskytnutých v rámci vyžadování zpráv zpravodajskými službami, a to i vůči klientovi družstevní záložny, čímž se tato povinnost staví najisto. Výjimkou z této mlčenlivosti bude, podobně jako v případě utajovaných informací, nutnost sdělit tyto údaje v rámci výkonu funkce nebo pracovní činnosti pracovníka a člena orgánu družstevní záložny.

K bodu 57 (§ 25f odst. 2)

Navrhovanou úpravou, která představuje doplnění transpozice čl. 119 odst. 3 směrnice CRD, se zavádí povinnost poskytnout orgánu dohledu informace potřebné pro výkon dohledu na konsolidovaném základě rovněž pro dceřiné podniky ovládající úvěrové instituce, finanční holdingové osoby, smíšené finanční holdingové osoby nebo smíšené holdingové osoby, které nejsou zahrnuty do dohledu na konsolidovaném základě.

K bodu 58 (§ 27 odst. 4)

Platné znění zákona upravuje jazyk předkládaných dokumentů nebo poskytovaných informací v § 7b pouze ve vztahu k veřejnosti. Zákon ale nepamatuje obecně na jazyk podkladů předkládaných ČNB v rámci dohledu, které jsou pro účely dohledu nutné k prověření šetřených skutečností, zejména např. na vnitřní komunikaci, vnitřní předpisy apod. Jakkoli podle správního řádu by se měla pravidla správního řízení včetně jazyka použít obdobně i na další postupy veřejné správy, taková vazba není pro účastníky trhu snadno zjistitelná a navíc ukládá povinnosti jen ČNB, a nikoli dalším osobám. Vzhledem k tomu, že se ČNB v minulosti již potýkala s problémy při předkládání podkladů (vnitřních předpisů) v cizím jazyce, je žádoucí problematiku jazyka předkládaných podkladů pro účely dohledu v textu zákona explicitně upravit.

Obecně k právní úpravě přestupků (§ 27a a násl.)

Předkládaný návrh je pouze dílčím doplněním stávající právní úpravy přestupků a záměrem předkladatele není komplexnější úprava těchto ustanovení. Kromě nových skutkových podstat přestupků obsahuje návrh řadu úprav legislativně technického charakteru.

V navrhované právní úpravě se doplňují nové skutkové podstaty přestupků a v návaznosti na to i správní tresty za jejich spáchání, jimiž jsou pokuty. Pokud jde o zvolený druh správního trestu, je třeba konstatovat, že nebyl identifikován jiný nástroj, který by byl k dosažení daného cíle stejně vhodný nebo vhodnější (efektivita) a který by současně představoval méně intenzivní zásah do právního postavení adresáta veřejné správy (subsidiarita). Na druhou stranu se však nejedná o jednání natolik společensky škodlivé, aby vyžadovalo formulovat v tomto směru skutkovou podstatu v rámci norem trestního práva.

Oprávnění uložit pokutu za spáchání přestupku náleží ČNB. Výše pokuty se odvíjí od typové závažnosti jednotlivých skutkových podstat přestupků a zohledňuje také osobu pachatele. Horní hranice pokut je tak v zákoně odstupňována od 200 000 Kč do 20 milionů Kč, což je

nejvyšší možná hranice pokut pro přestupky nevyplyvající z transpozičních ustanovení zákona.

V případě méně závažného porušení povinnosti fyzické osoby vykonávající funkci likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře se stanoví nejnižší maximální horní hranice 500 000 Kč (§ 27a odst. 10 písm. b)). Vyšší hranici 1 milionu Kč stanoví zákon pro porušení stejné povinnosti uložené právnické nebo podnikající fyzické osobě vykonávající funkci likvidátora (§ 27c odst. 6 písm. a)), neboť u těchto osob lze očekávat při výkonu funkce likvidátora vyšší míru profesionality než u osob fyzických. Tyto maximální horní hranice pokut byly v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech stanoveny s přihlédnutím k obdobným sankčním ustanovením v zákoně o pojišťovnictví (§ 119 odst. 1 písm. h a odst. 2; § 120 odst. 1 písm. h) a odst. 5). Maximální výše pokuty 1 milion Kč je stanovena i za přestupek pracovníka družstevní záložny spočívající v porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost (§ 27a odst. 10 písm. c)).

Pro typově závažnější přestupky družstevní záložny ve vztahu k jejím klientům stanoví zákon vyšší rozpětí pokut. Pokutu do výše 2 milionů Kč lze uložit v případě, kdy družstevní záložna nevede agendu smluv uzavíraných s klienty (§ 27b odst. 4 písm. a)) a pokutu do výše 5 milionů Kč v případě, že družstevní záložna nezavede účinný postup pro vyřizování stížností klientů nebo o tomto postupu neinformuje (§ 27b odst. 4 písm. b)).

Dále je v zákoně zakotveno několik nových skutkových podstat přestupků, které jsou společensky velmi škodlivé. V případě nejzávažnějších přestupků, kdy družstevní záložna nevykonává svou činnost s odbornou péčí, nepodá oprávněným žadatelům zprávu o údajích podle § 27b odst. 3 písm. k) nebo pokud neuhradí vykázanou ztrátu z vlastních zdrojů, lze za tyto přestupky uložit pokutu v největším možném rozpětí, tj. až do výše 20 milionů Kč (§ 27b odst. 4 písm. c) zákona).

Výše uvedené velké rozpětí sazby pokut je nezbytné i s ohledem na skutečnost, že v oblasti finančního práva podnikají „kvalifikované subjekty“, které při své činnosti disponují s finančními prostředky klientů a mají velmi významnou, i když rozdílnou ekonomickou sílu. Při rozhodování o uložení adekvátního správního trestu má klíčovou roli správní uvážení. Je třeba zvážit nejen konkrétní závažnost porušení stanoveného pravidla, ale i typ a ekonomickou sílu provinivšího se subjektu. Riziko, že bude docházet k excesům při ukládání správního trestu, je eliminováno jednak skutečností, že subjektem jej ukládajícím je vždy stejný správní orgán, tedy ČNB, jež bude mít vždy srovnání s typově obdobnými případy a je zde tudíž předpoklad, že použije při správním trestání vždy „stejný metr“, a dále pak skutečnost, že rozkladová komise ČNB je složena výhradně z externistů, jimiž jsou experti z oblasti správního a finančního práva ze širokého spektra institucí, úřadů a akademické sféry (tento argument platí obecně u všech jednotlivých vyhodnocovaných přestupků). S ohledem na výše uvedené skutečnosti lze považovat maximální výši pokuty za dostatečně vysokou z hlediska způsobilosti odrazovat od protiprávního jednání, nikoliv však obecně za likvidační; při určení konkrétní výše pokuty v daném konkrétním případě pak je v souladu se zásadou proporcionality zohledněna ekonomická síla daného subjektu. Při srovnání navrhované maximální výše pokut se zákonem stanovenými požadavky na

minimální výši kapitálu družstevní záložny nepovažuje předkladatel výši pokut za nepřiměřeně vysokou.

K bodu 59 (§ 27a odst. 3)

V návaznosti na vložení nového ustanovení týkajícího se mlčenlivosti do § 25c odst. 2 se upravuje znění přestupku, a to v souladu s textací obsaženou v zákoně o bankách.

K bodu 60 (§ 27a odst. 7)

Zakotvuje se přestupek k povinnosti likvidátora družstevní záložny jednat při výkonu své funkce s péčí řádného hospodáře. Podle dosavadní právní úpravy likvidátorovi družstevní záložny vyplývá z § 159 občanského zákoníku povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, porušení této povinnosti však likvidátorovi zakládá odpovědnost pouze v rovině soukromého práva, nikoli odpovědnost v rovině práva veřejného.

Absence předmětné právní úpravy je ze strany ČNB pocíťována jako problematická, neboť řádné fungování dotčených regulovaných institucí v jakékoli fázi jejich životního cyklu je důležité pro finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR. Pokud likvidátor těchto regulovaných institucí nevykonává svou funkci řádně, např. nepostupuje při vypořádávání pohledávek a dluhů likvidovaného subjektu v souladu se zákonem, může tím negativně ovlivnit fungování likvidovaného subjektu a způsobit škodu třetím osobám (vč. vkladatelů). Tato situace má negativní dopad na bezpečné fungování finančního systému. Pokud by si likvidátor byl vědom hrozby přestupkového řízení a sankce, takové situace by mohly být eliminovány, popř. jejich riziko by bylo výrazně sníženo.

Z důvodu dosavadní absence skutkové podstaty přestupku při porušení péče řádného hospodáře při provádění likvidace bývalé úvěrové instituce, nemá ČNB jako dohledový orgán aktuálně účinný nástroj, jak lépe korigovat činnost likvidátora banky. ČNB je sice oprávněna podat návrh na odvolání likvidátora z funkce, toto opatření se však nejeví jako univerzální řešení pro všechny situace, kdy likvidátor nevykonává svou funkci řádně (aplikace uvedeného opatření je zejména problematická v případech, kdy závadné jednání likvidátora bude dosahovat jen nízké intenzity, resp. nebude opakované). V určitých případech by naopak ani odvolání likvidátora z funkce nebylo dostačujícím opatřením, zejména tehdy, kdy v důsledku jednání likvidátora hrozí či vzniká likvidovanému subjektu a/nebo třetím osobám značná škoda.

Jednou ze stěžejních vlastností, jež naplňuje obecnou povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře (v souladu s § 159 odst. 1 občanského zákoníku) je loajalita. Jde o povinnost věrnosti zájmům obchodní korporace. Zájmy této se ovšem v průběhu času a její existence logicky mění. V likvidaci je proto primárním zájmem společnosti ukončení její činnosti při plném uspokojení věřitelů a dosažení maximální výše likvidačního zůstatku. Rizikem bude především situace, kdy by likvidátor nehájl zájmy tak dobře, jako by to činil ten, o jehož zájmy se jedná (kolize zájmů likvidátora se zájmy obchodní korporace). Z tohoto důvodu je kladen na povinnost loajality takový důraz.

Potřebnými znalostmi likvidátora jsou znalosti nutné k provedení likvidace dané společnosti,

v tomto případě bývalé úvěrové instituce. Likvidátor takové entity tudíž musí disponovat výrazně nadstandardními znalostmi, oproti likvidátorovi, který likviduje např. „schránkovou“ společnost s ručením omezeným, která sídlí na tzv. „virtuálním sídle“ a nikdy nebyla aktivní. Platí zde navíc konstantní judikatura Nejvyššího soudu, podle které likvidátor nemusí disponovat všemi znalostmi potřebnými pro výkon funkce, avšak chybí-li mu „potřebné odborné znalosti, je povinen zajistit její posouzení osobou, která potřebné znalosti má, přičemž součástí péče řádného hospodáře je schopnost rozpoznat, které činnosti již není s to vykonávat či které potřebné znalosti a dovednosti nemá“ (viz rozsudek NS ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2531/2008.)

Zákon pak vychází z objektivního standardu péče (§ 193 občanského zákoníku ve spojení s § 52 zákona o obchodních korporacích). To znamená, že postup likvidátora je srovnáván s fiktivním rozumně pečlivým likvidátorem v obdobném postavení. Postup likvidátora likvidujícího bývalou úvěrovou instituci bude opět komparativně posuzován jen s fiktivním rozumně pečlivým likvidátorem, jenž likviduje obdobnou entitu. Standard péče, který konkrétní likvidátor dodržuje ve vlastních záležitostech, je tedy nerozhodný.

Objektivní standard péče je navíc částečně subjektivizován pro případ, že likvidátor disponuje zvláštními znalostmi či schopnostmi. Je-li tomu tak, je povinen je při výkonu své funkce použít (viz rozsudek NS ze dne 30. 7. 2008, sp. zn. 29 Odo 1262/2006). V případě sektoru úvěrových institucí, kdy likvidátora jmenuje soud výlučně na návrh České národní banky, která zpravidla vybírá ze zvláštního seznamu (např. § 3 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo § 198 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů), tak předmětný likvidátor bude disponovat zvláštními znalostmi či schopnostmi vždy a bude je tudíž povinen použít.

Je přitom vhodné připomenout, že při konkurenci insolvenčního řízení a likvidace i nadále, přes omezenou působnost likvidátora trvá jeho povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře (viz rozsudek NS ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1657/2009)

Likvidátor přitom musí při zpeněžování majetku postupovat tak, aby dosáhl maximálního výnosu. Pouze v takovém případě se dá hovořit o řádném plnění zájmu věřitelů a společníků, obzvláště pak v tak zásadní, páteřní oblasti ekonomiky, jakou je sektor úvěrových institucí.

Účelem navázání na soukromoprávní povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře i veřejnoprávní přestupek, je zohlednění zvýšeného zájmu na ochraně vkladatelů a stabilitě finančního systému, který v případě likvidace úvěrových institucí vyvstává. Proto se jeví jako žádoucí podřídit likvidátory těchto institucí přísnější právní úpravě a stanovit jim veřejnoprávní přestupkové sankce.

Likvidátor navíc v rámci probíhající likvidace vstupuje do působnosti statutárního orgánu, a i proto je na něj třeba klást stejné nároky, jako na tento orgán. S tímto požadavkem je proto pevně svázána a jím odůvodněna výše navazující sankční složky.

K bodu 61 (§ 27a odst. 10 písm. b))

Výše sankce za porušení povinnosti likvidátora družstevní záložny jednat s péčí řádného hospodáře se odvíjí od výše sankce k vynucení povinnosti jednat s odbornou péčí v zákoně o pojišťovnictví, a to i s ohledem na obdobnou závažnost přestupku vzhledem k významnosti likvidované instituce.

K bodům 62 až 64, 78 a 79 (§ 27a odst. 10 písm. c) až e) a § 27c odst. 6 písm. c) až f))

Jedná se o legislativně technickou úpravu spočívající v opravě odkazu v souvislosti s transpozicí článku 66 odst. 1 a 2 směrnice CRD. Současně dochází k úpravě odkazů v souvislosti s vložením nového § 27a odst. 7.

V souvislosti s opravou transpozice směrnice CRD jsou upraveny tresty za přestupky fyzických osob, jichž se dopustí tím, že konají bez předchozího souhlasu nebo povolení ČNB, jichž je třeba podle zákona o družstevních záložnách. Jedná se o případy zahájení činnosti bez povolení ČNB, nabytí kvalifikované účasti na družstevní záložně nebo její zvýšení podle § 2b odst. 3 zákona bez souhlasu ČNB, nebo ovládnutí družstevní záložny bez předchozího souhlasu ČNB (§ 27a odst. 1 písm. a), b) a c) zákona). Za spáchání těchto přestupků může ČNB uložit pokutu do dvojnásobku výše neoprávněného prospěchu fyzické osoby, resp. až do výše 130 milionů Kč, pokud nelze výši neoprávněného prospěchu zjistit (§ 27c odst. 10 písm. e)).

V důsledku opravy transpozice směrnice CRD jsou také upraveny tresty za přestupky podnikajících fyzických osob, jichž se dopustí tím, že konají bez předchozího souhlasu nebo povolení ČNB, tj. v případě nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti na družstevní záložně, zahájení činnosti bez povolení ČNB nebo ovládnutí družstevní záložny bez předchozího souhlasu ČNB (§ 27c odst. 1 písm. a), c) a d)), a dále tím, že nesplní informační povinnost vůči ČNB, že jako osoba nebo osoby jednající ve shodě snižují svou kvalifikovanou účast na družstevní záložně v případech stanovených v § 2b odst. 12 zákona (srov. (§ 27c odst. 1 písm. e)). ČNB může uložit pokutu za spáchání těchto přestupků až do dvojnásobku výše neoprávněného prospěchu podnikající fyzické osoby, resp. až do výše 130 milionů Kč, pokud nelze výši neoprávněného prospěchu zjistit (§ 27c odst. 6 písm. d)).

V § 27c odst. 1 písm. a), c), d) a e) jsou vymezeny stejné skutkové podstaty přestupků i pro právnické osoby a pro ovládané osoby. Za přestupky právnických osob lze uložit pokutu až do dvojnásobku výše neoprávněného prospěchu právnické osoby, resp. do výše 10% čistého ročního obrátu dosaženého právnickou osobou za bezprostředně předcházející účetní období, pokud nelze výši neoprávněného prospěchu zjistit (§ 27c odst. 6 písm. e)).

Pokud spáchá tyto přestupky ovládaná osoba, může ČNB uložit pokutu do dvojnásobku výše neoprávněného prospěchu osoby, resp. do výše 10% čistého ročního obrátu vyplývajícího z konsolidované účetní závěrky ovládající osoby za bezprostředně předcházející účetní období (§ 27c odst. 6 písm. f)).

K bodu 65 (§ 27b odst. 1 písm. a))

Jedná se o legislativně technickou úpravu za účelem zpřesnění textu zákona a sesouladnění znění přestupku se zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách.

K bodu 66 (§ 27b odst. 1 písm. d))

Provádí se legislativně technická změna spočívající v úpravě odkazu v návaznosti na vložení nového § 1 odst. 8.

K bodu 67 (§ 27b odst. 1 písm. f))

Jedná se o legislativně technickou úpravu. Písmeno f) se z § 27b odst. 1 vypouští z důvodu odstranění duplicity s ustanovením § 27b odst. 2 písm. o).

K bodu 68 (§ 27b odst. 1 písm. m))

Zavádí se přestupek v návaznosti na povinnost družstevní záložny vykonávat činnost s odbornou péčí.

K bodu 69 (§ 27b odst. 3 písm. g))

Provádí se legislativně technická úprava v souvislosti se zavedením nové lhůty pro úhradu ztráty.

K bodu 70 (§ 27b odst. 3 písm. k))

Zavádí se přestupek, který odstraňuje nedostatek dosavadní úpravy, kdy v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech na rozdíl od zákona o bankách chybí možnost postihu družstevní záložny, která oprávněným žadatelům uvedeným v § 25b neposkytne údaje, které v souladu se zákonem při splnění zákonem stanovených podmínek je povinna poskytnout. Jedná se o ustanovení obdobné § 36e odst. 5 písm. c) zákona o bankách. Výše sankce byla zvolena obdobně jako v zákoně o bankách na horní hranici sankcí pro družstevní záložny.

K bodu 71 (§ 27b odst. 3 písm. n) a o))

V návaznosti na nově upravenou povinnost družstevní záložny vést agendu každé smlouvy uzavírané s klientem (§ 12a) se zakotvuje sankce pro případ porušení této povinnosti. Výše sankce je stanovena obdobně jako v zákoně o bankách - za stejný přestupek byla zvolena nejvyšší ze sankcí, která u družstevních záložny činí 2 miliony Kč (u bank 5 mil. Kč).

Dále se zavádí přestupek, který odstraňuje nedostatek dosavadní úpravy, kdy v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech na rozdíl od zákona o bankách chybí možnost postihu družstevní záložny za to, že v rozporu s § 12 nezavede účinný postup pro vyřizování stížností klientů nebo o tomto postupu neinformuje. Sankce je zvolena poměrně v obdobné výši jako u zákona o bankách.

K bodům 72 až 74 (§ 27b odst. 4)

Jedná se o legislativně technickou úpravu v návaznosti na změnu označení jednotlivých písmen v § 27b odst. 1, zavedení přestupku k povinnosti družstevní záložny vykonávat svou činnost s odbornou péčí, zavedení přestupku k povinnosti družstevní záložny podat zprávu o údajích, které je družstevní záložna povinna zachovávat v tajnosti a chránit před zneužitím, subjektům uvedeným v § 25b odst. 3, 4 a 6 a zavedení přestupku k povinnosti zavést účinný postup pro vyřizování stížností klientů.

K bodu 75 (§ 27c odst. 1 písm. e))

Jedná se o legislativně technickou opravu odkazu.

K bodu 76 (§ 27c odst. 4)

Zakotvuje se přestupek k povinnosti likvidátora družstevní záložny jednat při výkonu své funkce s péčí řádného hospodáře. Podle dosavadní právní úpravy likvidátorovi družstevní záložny vyplývá z § 159 občanského zákoníku povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, porušení této povinnosti však likvidátorovi zakládá odpovědnost pouze v rovině soukromého práva, nikoli odpovědnost v rovině práva veřejného.

Absence předmětné právní úpravy je ze strany ČNB pocíťována jako problematická, neboť řádné fungování dotčených regulovaných institucí v jakékoli fázi jejich životního cyklu je důležité pro finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR. Pokud likvidátor těchto regulovaných institucí nevykonává svou funkci řádně, např. nepostupuje při vypořádávání pohledávek a dluhů likvidovaného subjektu v souladu se zákonem, může tím negativně ovlivnit fungování likvidovaného subjektu a způsobit škodu třetím osobám (vč. vkladatelů). Tato situace má negativní dopad na bezpečné fungování finančního systému. Pokud by si likvidátor byl vědom hrozby přestupkového řízení a sankce, takové situace by mohly být eliminovány, popř. jejich riziko by bylo výrazně sníženo.

Z důvodu dosavadní absence skutkové podstaty přestupku při porušení péče řádného hospodáře při provádění likvidace bývalé úvěrové instituce, nemá ČNB jako dohledový orgán aktuálně účinný nástroj, jak lépe korigovat činnost likvidátora banky. ČNB je sice oprávněna podat návrh na odvolání likvidátora z funkce, toto opatření se však nejeví jako univerzální řešení pro všechny situace, kdy likvidátor nevykonává svou funkci řádně (aplikace uvedeného opatření je zejména problematická v případech, kdy závadné jednání likvidátora bude dosahovat jen nízké intenzity, resp. nebude opakované). V určitých případech by naopak ani odvolání likvidátora z funkce nebylo dostačujícím opatřením, zejména tehdy, kdy v důsledku jednání likvidátora hrozí či vzniká likvidovanému subjektu a/nebo třetím osobám značná škoda.

Jednou ze stěžejních vlastností, jež naplňuje obecnou povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře (v souladu s § 159 odst. 1 občanského zákoníku) je loajalita. Jde o povinnost věrnosti zájmům obchodní korporace. Zájmy této se ovšem v průběhu času a její existence logicky mění. V likvidaci je proto primárním zájmem společnosti ukončení její činnosti při plném uspokojení věřitelů a dosažení maximální výše likvidačního zůstatku. Rizikem bude především situace, kdy by likvidátor nehájil zájmy tak dobře, jako by to činil ten, o jehož zájmy se jedná (kolize zájmů likvidátora se zájmy obchodní korporace). Z tohoto důvodu je kladen na povinnost loajality takový důraz.

Potřebnými znalostmi likvidátora jsou znalosti nutné k provedení likvidace dané společnosti, v tomto případě bývalé úvěrové instituce. Likvidátor takové entity tudíž musí disponovat výrazně nadstandardními znalostmi, oproti likvidátorovi, který likviduje např. „schránkovou“ společnost s ručením omezeným, která sídlí na tzv. „virtuálním sídle“ a nikdy nebyla aktivní. Platí zde navíc konstantní judikatura Nejvyššího soudu, podle které likvidátor nemusí disponovat všemi znalostmi potřebnými pro výkon funkce, avšak chybí-li mu „potřebné odborné znalosti, je povinen zajistit její posouzení osobou, která potřebné znalosti má,

přičemž součástí péče řádného hospodáře je schopnost rozpoznat, které činnosti již není s to vykonávat či které potřebné znalosti a dovednosti nemá“ (viz rozsudek NS ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2531/2008.)

Zákon pak vychází z objektivního standardu péče (§ 193 občanského zákoníku ve spojení s § 52 zákona o obchodních korporacích). To znamená, že postup likvidátora je srovnáván s fiktivním rozumně pečlivým likvidátorem v obdobném postavení. Postup likvidátora likvidujícího bývalou úvěrovou instituci bude opět komparativně posuzován jen s fiktivním rozumně pečlivým likvidátorem, jenž likviduje obdobnou entitu. Standard péče, který konkrétní likvidátor dodržuje ve vlastních záležitostech, je tedy nerozhodný.

Objektivní standard péče je navíc částečně subjektivizován pro případ, že likvidátor disponuje zvláštními znalostmi či schopnostmi. Je-li tomu tak, je povinen je při výkonu své funkce použít (viz rozsudek NS ze dne 30. 7. 2008, sp. zn. 29 Odo 1262/2006). V případě sektoru úvěrových institucí, kdy likvidátora jmenuje soud výlučně na návrh České národní banky, která zpravidla vybírá ze zvláštního seznamu (např. § 3 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo § 198 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů), tak předmětný likvidátor bude disponovat zvláštními znalostmi či schopnostmi vždy a bude je tudíž povinen použít.

Je přitom vhodné připomenout, že při konkurenci insolvenčního řízení a likvidace i nadále, přes omezenou působnost likvidátora trvá jeho povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře (viz rozsudek NS ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1657/2009)

Likvidátor přitom musí při zpeněžování majetku postupovat tak, aby dosáhl maximálního výnosu. Pouze v takovém případě se dá hovořit o řádném plnění zájmu věřitelů a společníků, obzvláště pak v tak zásadní, páteřní oblasti ekonomiky, jakou je sektor úvěrových institucí. Účelem navázání na soukromoprávní povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře i veřejnoprávní přestupek, je zohlednění zvýšeného zájmu na ochraně vkladatelů a stabilitě finančního systému, který v případě likvidace úvěrových institucí vyvstává. Proto se jeví jako žádoucí podřídit likvidátory těchto institucí přísnější právní úpravě a stanovit jim veřejnoprávní přestupkové sankce.

Likvidátor navíc v rámci probíhající likvidace vstupuje do působnosti statutárního orgánu, a i proto je na něj třeba klást stejné nároky, jako na tento orgán. S tímto požadavkem je proto pevně svázána a jím odůvodněna výše navazující sankční složky.

K bodu 77 (§ 27c odst. 6 pís m. a))

Výše sankce za porušení povinnosti likvidátora družstevní záložny jednat péčí řádného hospodáře se odvíjí od výše sankce k vynucení povinnosti jednat s odbornou péčí v zákoně o pojišťovnictví a to i s ohledem na obdobnou závažnost přestupku vzhledem k významnosti likvidované instituce.

K bodu 80 (§ 27d odst. 1)

Povinnosti podle § 25f odst. 7 a 8 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, z jejichž

nesplnění vyplývá delikt ní odpovědnost podle § 27d, jsou stanoveny pouze finanční holdingové osobě a smíšené finanční holdingové osobě, nikoliv i smíšené holdingové osobě. Proto se navrhuje smíšenou holdingovou osobu z § 27d odst. 1 vypustit, neboť jí zde uvedené povinnosti nejsou zákonem uloženy, tudíž za ně nemůže být delikt ně odpovědná.

K bodu 81 (§ 27ea odst. 4)

S ohledem na novou evropskou legislativu upravující ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volný pohyb těchto údajů (GDPR), která mimo jiné přímo upravuje právě i dobu na kterou je možné v odůvodněných případech uveřejnit osobní údaje fyzických osob, se stalo rušené ustanovení zákona redundantním.

K bodu 83 (§ 28 odst. 2 písm. a) bod 1)

Dochází k úpravě znění ustanovení za účelem zpřesnění transpozice čl. 104 odst. 1 písm. a) směrnice CRD, kdy se zohledňuje skutečnost, že kombinovaná kapitálová rezerva (§ 8aj) se stanovuje nad rámec požadavků podle Pilíře 1 a 2 a směrnice ji v této souvislosti neuvádí.

K bodu 84 (§ 28aa odst. 3)

S ohledem na novou evropskou legislativu upravující ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volný pohyb těchto údajů (GDPR), která mimo jiné přímo upravuje právě i dobu na kterou je možné v odůvodněných případech uveřejnit osobní údaje fyzických osob, se stalo rušené ustanovení zákona redundantním.

K bodu 85 (§ 28g odst. 2 písm. b))

Jde o legislativně technickou úpravu. Je vypuštěn chybný odkaz na § 27c odst. 1 písm. e).

K bodu 86 (§ 28g odst. 8)

Jedná se o úpravu směřující ke zkvalitnění textu zákona po vzoru obdobného ustanovení § 145 odst. 7 zákona o podnikání na kapitálovém trhu. ČNB dává souhlas k určitým činnostem a tento souhlas také odnímá. Pokud ČNB odejme souhlas družstevní záložně, pak z důvodu, že družstevní záložna již neplní původní podmínky. ČNB má povinnost pečovat o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému a z toho plyne její povinnost reagovat za změnu stavu. Nedávalo by logiku, aby jednou udělený souhlas zůstal v platnosti, i když by v činnosti družstevní záložny vznikly vážné nedostatky. Z důvodu zachování právní jistoty bude mít odejmutí souhlasu účinky ex nunc.

K bodu 87 (§ 28h odst. 3)

Ustanovení upřesňuje informování partnerských orgánů dohledu v případě odnětí povolení družstevní záložně, která má pobočku na území jiného členského státu EU. Doposud nebyl v zákoně přesný postup v této situaci zakotven.

K bodu 88 (§ 28ha)

Smyslem navrhované právní úpravy je řešit specifickou a mimořádnou situaci úvěrové instituce (banka nebo družstevní záložna) v případě, kdy je soudnímu přezkumu podrobena rozhodnutí České národní banky o odnětí licence nebo povolení (dále společně nebo i jen pro každou z nich jen „licence“). Pokud krajský soud, resp. Městský soud v Praze (dále jen „krajský soud“), v těchto případech ve správním soudnictví rozhodnutí České národní banky

o odnětí licence zruší, dotčené právnické osobě se podle stávající právní úpravy okamžikem doručení rozsudku vrací, resp. obnovuje odňatá licence. Na uvedené nemá vliv ani případná kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu, neboť kasační stížnost nemá bez dalšího odkladný účinek. Zákon sice dává Nejvyššímu správnímu soudu pravomoc přiznat na návrh stěžovatele kasační stížnosti odkladný účinek, Nejvyšší správní soud však nemusí návrhu stěžovatele vyhovět, a i když mu vyhová, děje se tak s časovým odstupem nejméně několika týdnů od obnovení licence.

Důsledkem stávající právní úpravy neprovázané s úpravou likvidace a insolvence úvěrové instituce je (tj. do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, resp. definitivního rozhodnutí správních soudů ve věci) vznik obtížně řešitelných situací a značná právní nejistota s dopadem jak do právního postavení velkého množství osob (úvěrové instituce, jejího likvidátora nebo insolvenčního správce, Garančního systému finančního trhu a dalších věřitelů i České národní banky jako orgánu dohledu) tak i s dopadem na mnoha miliardové hodnoty, pokud úvěrová instituce disponuje stále ještě majetkem. Předkladatel návrhu vychází ze zkušenosti, že soudní řízení správní, v nichž jsou posuzována tak náročná, rozsáhlá a významná správní rozhodnutí, jakými jsou odnětí licence úvěrovým institucím, trvají běžně i déle než 5 let. Během této doby pak již značně pokročí zákonem předvídaný proces směřující k vypořádání dluhů a pohledávek dotčené právnické osoby a zániku její existence. V tomto ohledu je také potřeba mít na paměti, že před rozhodnutím správního soudu již pravděpodobně nastal tzv. rozhodný den podle § 41d zákona o bankách (pokud jej v důsledku svých zjištění vyhlásila Česká národní banka, nebo pokud byl u úvěrové instituce vyhlášen úpadek) a Garančním systémem finančního trhu již byly vkladatelům vyplaceny náhrady za pohledávky z vkladů. V důsledku toho se Garanční systém finančního trhu stal věřitelem banky ve výši práv vkladatelů na plnění z Fondu pojištění vkladů. Zásadním způsobem se tak změnila pasivní strana bilance úvěrové instituce, kde se Garanční systém finančního trhu stal minimálně významným, spíše však majoritním věřitelem banky.

Úvěrové instituce, jimž byla rozhodnutím České národní banky odejmuta licence, končí v důsledku své nepříznivé finanční situace běžně v insolvenčním řízení, dochází tak k zpeněžování její majetkové podstaty v konkursu, případně již i k částečnému uspokojování věřitelů soudem ustanoveným insolvenčním správcem. S ohledem na kasační princip dochází v případě doručení rozhodnutí krajského soudu, kterým bylo rozhodnutí České národní banky o odejmutí licence zrušeno, k tomu, že se takové instituci licence vrací. Podle § 6 odst. 2 insolvenčního zákona však platí, že insolvenční zákon nelze použít na finanční instituci, pokud je nositelem platné licence. Dojde-li následně k tomu, že (a) Nejvyšší správní soud přizná kasační stížnosti na návrh České národní banky jako stěžovatele odkladný účinek, případně pokud (b) dá Nejvyšší správní soud nakonec stížnosti České národní banky zapravdu a rozhodnutí krajského soudu zruší, pak vzniká značná nejistota o statusu dotčené právnické osoby (bývalé banky nebo družstevní záložny) ohledně probíhajícího insolvenčního řízení. Dojde-li, byť k přechodnému obnovení licence (do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu), pak je otázkou, zda konkurs zaniká, či nikoli, a pokud zaniká, zda se po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu opět obnovuje, či nikoli, a případně jak. Není tedy jasné, zda může být v zahájeném konkursním řízení pokračováno, zda má rozhodnutí krajského soudu o zrušení rozhodnutí o odejmutí licence vliv na dosud provedené kroky insolvenčního správce

v insolvenčním řízení a jaký apod. Rozhodování ve správním soudnictví a insolvence, nejsou provázány. Jako nejvhodnější se jeví řešit věc cestou veřejného práva, tj. v oblasti, ve které bylo rozhodováno o odejmutí licence, a oproti standardnímu režimu soudního řízení správního svázat vykonatelnost předmětného rozhodnutí krajského soudu s osudem kasační stížnosti, jinými slovy odložit vykonatelnost předmětného rozhodnutí krajského soudu až do okamžiku marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti, a pokud byla kasační stížnost podána, tak až do okamžiku nabytí právní mocí rozhodnutí, jímž byla kasační stížnost odmítnuta, zamítnuta nebo řízení o ní zastaveno. Podání kasační stížnosti Českou národní bankou v náležitě lhůtě pak de facto odsune účinky rozhodnutí krajského soudu o zrušení rozhodnutí o odejmutí licence až do okamžiku nabytí právní moci definitivního verdiktu Nejvyššího správního soudu v dané věci, nebo naopak takový účinek zcela zvrátí zrušením napadeného rozhodnutí krajského soudu. Do doby, než bude ve správním soudnictví definitivně postaven najisto stav věcí, tj. zda rozhodnutí o odnětí licence je v souladu se zákonem, či nikoli, se proto v zájmu právní jistoty jeví žádoucím na rozhodnutí správního orgánu hledět jako na zákonné a na důsledky, které vyvolalo, jako přetrvávající.

Obdobně obtížně řešitelná situace vzniká, i když konkurs neprobíhá a úvěrová instituce je v režimu likvidace prováděné likvidátorem jmenovaným soudem na návrh České národní banky. V důsledku výše uvedeného pravomocného soudního rozhodnutí o zrušení odnětí licence se za dnešního právního stavu právnické osobě licence obnovuje i přesto, že již zpravidla (po několika letech likvidace) nebude splňovat základní předpoklady pro výkon bankovních činností, či činností družstevní záložny. Finanční instituce, nezřídka se značným časovým odstupem od vstupu do likvidace a často po nevratných změnách, by neměla s taktó obnovenou licencí na trhu fakticky ani právně působit. Po několika letech likvidace taková finanční instituce již nespĺňuje elementární zákonné požadavky kladené na banky, případně na družstevní záložny (funkční řídicí a kontrolní systém, včetně funkčních a kvalifikovaných orgánů a zaměstnanců, požadavky na kapitál atd.) a i přes pro ni příznivý verdikt soudu jen sotva může mít důvěru veřejnosti, resp. potenciální klientely (stěží si lze představit vkladatele, kteří svěří své peněžní prostředky osobě, u které probíhá soudní přezkum ohledně základního předpokladu její činnosti, tj. zda má, či nemá licenci, a není jasné, zda disponuje dostatečným kapitálem atd.). Nelze tedy ani předpokládat, že by dotčená právnická osoba byla v krátkém čase fakticky schopna obnovit své působení jako úvěrová instituce. Byť krajský soud zruší rozhodnutí pro nezákonnost nebo vady řízení, které měly vliv na výsledek řízení, nelze vyloučit, že na tutéž právní otázku bude mít Nejvyšší správní soud jiný názor a věc posoudí na základě kasační stížnosti podané Českou národní bankou jinak. Opět proto hrozí v případech výše ad (a) a (b) zásadní právní nejistota, a to až do doby konečného rozhodnutí správních soudů. Navrhovaná právní úprava tak řeší reálné pochybnosti, zda v případě rozhodnutí krajského soudu, kterým se ruší rozhodnutí České národní banky o odejmutí licence, subjekt automaticky vystupuje z likvidace, či zda likvidace pokračuje a zda může subjekt činit kroky směřující k obnovení licencované činnosti, byť jinak nespĺňuje předpoklady pro to, aby mohl působit jako banka či družstevní záložna.

Rovněž není zřejmé, jak by měla postupovat Česká národní banka ve správním řízení o odnětí licence po zrušení jejího rozhodnutí krajským soudem. Vázána právním názorem soudu by v téže věci rozhodovala podruhé, ale jinak, přičemž následné vyhovění její kasační stížnosti

směřující proti rozsudku krajského soudu, kterým bylo zrušeno její původní rozhodnutí o odnětí licence k jejímu prvnímu rozhodnutí Nejvyšším správním soudem, by mohlo vést k nežádoucí situaci existence dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci. Není proto z hlediska právní jistoty v zájmu žádné ze stran sporu ani jiných dotčených osob, aby Česká národní banka do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti pokračovala ve správním řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí o odnětí licence.

Z dosavadní praxe plyne, že úvěrová instituce po odejmutí licence, ať již je v likvidaci nebo v insolvenční, má v době rozhodnutí soudu minimum existujících klientů, když její vkladatelé, popř. družstevníci obdrželi plnění z Fondu pojištění vkladů (Garančního systému finančního trhu). Ze strany dotčené úvěrové instituce je nutné znovu investovat do budování ztracené důvěry na finančním trhu a obnovy činnosti a činit kroky k vyčíslení škody, když posléze se ukáže, že věc posoudil Nejvyšší správní soud jinak. Nejistota bude v tomto případě i na straně potenciálních klientů instituce. Obnovení licence a s ní činnosti instituce jsou proto i z tohoto pohledu problematické.

Obecně platí, že nejistota do doby přiznání odkladného účinku či rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je spojena se samotnou podstatou koncepce správního soudnictví v ČR. Nicméně v případě řešení dluhů a majetku úvěrových institucí, které nakládají s vklady veřejnosti (tisíce až miliony osob), jež mohou dosahovat řádu stamilionů korun (menší družstevní záložny) nebo miliard (i v případě nejmenších bank), nemá nejistota místo, a to ani po mezitímní dobu. Je zde naopak silný veřejný zájem na tom, aby se vyloučily situace, kdy bude licence obnovena jen po přechodnou dobu (např. jen v řádu několika týdnů), a byly vyloučeny nejasnosti, jaký má takový stav *pro futuro* dopad (např. zda se insolvenční řízení ukončuje a následně obnovuje, zda lze zpochybnit jednání likvidátora apod.). Dosavadní zkušenosti ukazují i na významné riziko, že osoby ve vedení úvěrové instituce mohou využít, resp. zneužít situace, kdy se jim instituce „vrací do rukou“, byť na přechodnou dobu, k tomu, aby provedly jednání ohrožující uspokojení majetkových práv věřitelů instituce (v největším rozsahu Garančního systému finančního trhu). Vše má pak dopad na důvěryhodnost českého finančního trhu s ohledem na význam úvěrových institucí pro národní hospodářství.

Postavit věc najisto je navíc i v zájmu osoby, již byla licence odejmuta (nečiní marné kroky k obnově činnosti po „vrácení“ licence, či vyčíslení škody, jejíž výše i právní titul k jejímu uplatnění se může v závislosti na rozhodnutí Nejvyšším správním soudem i charakteru případných vytykánych vad správního rozhodování České národní banky zásadně změnit).

Návrh přitom zachovává odpovědnost dohledového orgánu za újmu způsobenou neoprávněným odnětím licence, která není nijak dotčena, tj. zejména nárok na náhradu škody za nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup.³

---

³ Viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2018 2 AfS 304/2018-137 „Nejvyšší správní soud ostatně podotýká, že případná újma, která by žalobci mohla vzniknout v souvislosti s další prodlevou obnovení předmětného povolení, byla-li by kasační stížnost shledána nedůvodnou, by byla kvantifikovatelná a žalobci též nahraditelná s ohledem na zákonnou úpravu odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.“

Návrh stanoví, že rozsudek, jímž krajský soud zrušil rozhodnutí České národní banky o odnětí licence, je vykonatelný marným uplynutím lhůty pro podání kasační stížnosti Tedy do doby marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti rozhodnutí nemůže vyvolat své účinky, což je rozdíl oproti obecné právní úpravě v soudním řádu správním. Pokud není kasační stížnost oprávněnou osobou ve lhůtě podána, pak nabude vykonatelnosti, tzn. předvídaných účinků včetně obnovení licence, pokud bylo krajským soudem rozhodnuto o jejím nezákonném odnětí. Pokud je však kasační stížnost oprávněnou osobou ve lhůtě podána, pak rozsudek krajského soudu, který zrušil rozhodnutí České národní banky o odnětí licence, nabude vykonatelnosti právní mocí rozhodnutí, jímž byla kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítnuta, zamítnuta nebo řízení o ní zastaveno. Pokud tedy bude kasační stížnost podána v náležitě lhůtě a zároveň nebude odmítnuta, nebo řízení o kasační stížnosti nebude zastaveno, pak rozsudek, jímž krajský soud zrušil rozhodnutí České národní banky o odnětí licence, nabude vykonatelnosti až jeho definitivním potvrzením ze strany Nejvyššího správního soudu, tzn. zamítnutím kasační stížnosti pro nedůvodnost. Nejvyšší správní soud není nadále nijak omezen v přezkumu věci samé. Případné jiné posouzení kasačním soudem než soudem krajským však nepovede k nejistotě ohledně přechodného statutu dotčené právnické osoby, zejména její likvidace nebo konkursu.

V ostatním se podmínky kasační stížnosti zachovávají. Plně se tedy uplatní vymezení přípustných důvodů, lhůta pro podání kasační stížnosti (ta je podle § 106 odst. 2 zpravidla dva týdny od doručení rozhodnutí) a další pravidla spojená s kasační stížností podle soudního řádu správního.

V současnosti je jistým řešením možnost podat návrh na přiznání odkladného účinku k Nejvyššímu správnímu soudu. V takovém případě, jednak není z povahy věci jistota přiznání odkladného účinku, a zejména ani přiznání odkladného účinku nemůže zabránit právní nejistotě vyvolané situací, kdy po přechodnou dobu několika týdnů či měsíců (tj. mezi doručením rozsudku krajského soudu a rozhodnutím kasačního soudu o odkladu jeho vykonatelnosti) došlo k obnovení licence. Legislativní řešení je proto nezbytné. Byť jde o průlom do principu kasace jako jednoho ze základních principů ovládajících správní soudnictví, je tato změna odůvodněna veřejným zájmem ve vazbě na velmi úzkou a specifickou skupinu subjektů - bank a družstevních záložen, tedy osob přijímajících vklady od veřejnosti, kterým byla odňata licence, a to jen na přechodnou dobu (než rozhodne Nejvyšší správní soud). Návrh tak nemůže vést k nárůstu počtu projednávaných případů tohoto druhu před Nejvyšším správním soudem, neboť v tak výjimečné věci, jakou je odnětí licence, vždy jedna ze stran i dnes využije možnost podání mimořádného opravného prostředku a postavení souvisejících otázek zcela najisto. Naopak by Nejvyšší správní soud byl odbřemeněn od vyhodnocování návrhu, resp. předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Pro úplnost je třeba uvést, že v případě zamítnutí žaloby krajským soudem se i přes odklad vykonatelnosti rozsudku (podá-li žalobce kasační stížnost) nic nezmění na tom, že zůstanou zachovány účinky pravomocného správního rozhodnutí České národní banky, tj. dotčená úvěrová instituce bude nadále i v průběhu posuzování věci Nejvyšším správním soudem v režimu likvidace nebo insolvenčního řízení.

K bodu 89 (§ 32d)

Dochází ke zrušení předmětného ustanovení z důvodu jeho nadbytečnosti, neboť případné námitky lze podat pouze proti návrhu opatření obecné povahy. V tomto případě by mohlo jít pouze o podněty ke změně či zrušení vydaného opatření, což ale nevyžaduje zákonnou úpravu.

K bodu 90 (Příloha k zákonu č. 87/1995 Sb., o úvěrních a spořitelních družstvech)

Změny v příloze navazují na změny provedené v § 4c odst. 1 až 3.

K Čl. IV (přechodná ustanovení)

Vzhledem ke skutečnosti, že novelizované znění ustanovení § 2b by osobám nebo osobám jednajícím ve shodě se záměrem nabytí nebo zvýšit kvalifikovanou účast na družstevní záložně, nebo ji ovládnout stanovilo přísnější podmínky řízení o udělení souhlasu podle § 2b odst. 3, je nezbytné postavit najisto, že řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončená se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Dále by ustanovení § 2b osobám, které před nabytím účinnosti tohoto zákona nabyly nebo zvýšily kvalifikovanou účast na družstevní záložně bez nutnosti získání souhlasu ČNB, stanovilo v rozporu s obecným principem zákazu retroaktivity novou povinnost.

Proto je žádoucí v rámci zachování principu právní jistoty považovat nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti na družstevní záložně osobami, které před nabytím účinnosti tohoto zákona a v době nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti nebyly povinny získat souhlas ČNB s nabytím nebo zvýšením této kvalifikované účasti, za schválené formou právní fikce.

Jelikož navrhovanou právní úpravou dochází ke změně a zpřesnění výpočtu vypořádacího podílu člena družstevní záložny, kterému zaniklo členství, je třeba stanovit pravidlo, podle něhož dojde k výpočtu takového vypořádacího podílu v případě, kdy členství zaniklo po nabytí účinnosti tohoto zákona, avšak účetní období, v němž členství zaniklo, započalo ještě před nabytím účinnosti tohoto zákona.

Vzhledem k faktu, že navrhovanou právní úpravou dochází k výrazné změně procesů v rámci průběhu likvidace družstevní záložny a řízeních o odnětí licence ČNB, jeví se jako žádoucí pro účely zachování právní jistoty stanovit příslušnými přechodnými ustanoveními v odstavcích 4 a 5, že procesy zahájené již před nabytím účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Část třetí (Účinnost)

Navrhuje se stanovit datum účinnosti zákona k prvnímu dni druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

V Praze dne 15. července 2019

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí:

JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., v.r.